

Upravništvo: Ljubljana, Knafliceva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126

Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3 — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 — Telefon št. 2455
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2 — Telefon št. 190
Račun: pri pošti, pri zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praha čisto
78 140, Viena št. 105 241

JUTRO

Narodna agencija za tiskanje 25 — D. A.
za množično 10 — Din

Uredništvo:
Ljubljana, Knafliceva ulica 5, Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13, Te-
lefon št. 2441 (pomoč) 2562
Celje: Kocenova ul. 9, Telefon št. 190
Rokopisi se ne vračajo — Oglas po
tarifu

382.537 malih oglasov

je naročilo 255.896 strank v 10 letih.
Dokaz, da nudi „Jutro“ mali oglašnik vedno
dovolj kupcev, prodajalcev in interesentov
za vsako stvar.

Danes: 372 ponudb in povpraševanj.

Najvišje rumunsko odlikovanje Nj. Vel. kralja

Odlikovanje je rumunska delegacija izročila v svečani avdijski — Počastitev zavezniske delegacije

Beograd, 20. februarja p. Danes popoldne je bila v svečani avdijski sprejeti v dvorcu na Dedinju rumunska delegacija, ki jo je vodil predsednik rumunskega parlamenta g. Dimitrij Popela in ki je izročila Nj. Vel. kralju najvišje rumunsko odlikovanje. Polkovnik Oresanu je sporočil Nj. Vel. kralju, ki je poveljnik rumunskega lovškega polka, da so spremenili polku ime in da se sedaj imenuje »Drugi polk gardnih sapersjev«. Ko so kralju izročili odlikovanje, sta mu civilni in vojaški šef rumunske delegacije tolmачila simpatije in spoštovanje, ki jih uživa ne le pri rumunskem vladarju, temveč tudi med vsem rumunskim narodom. Ko je kralj sprejel odlikovanje, je prosil delegate, naj izrazijo toplotno zahvalo rumunskemu suverenu za to njegovo veliko pozornost.

Ob 13. uri je minister vojske in mornarice general Stojanović priredil na čast rumunski delegaciji svečan obred v gardnem domu. Nocoj je kralj v dvorcu na Dedinju priredil rumunskim delegatom intim-

no večerjo, ki se je je udeležil tudi sam s kraljico. Navzoči so bili dalje knez Pavle in knežinja Olga, člani rumunskega odposlanstva, rumunski poslanik z višjimi uradniki poslanstva, ministrski predsednik Živković, predsednik senata dr. Pavelić, predsednik Narodne skupščine dr. Kumanudi, minister vojske in mornarice Stojanović, minister dvora Jevtić itd.

Jutri popoldne ob 10. uri bodo v dvorani senata priredili rumunski delegati svečan sprejem za člane našega Narodnega predstavništva. Popoldne priredi rumunski poslanik obred, dr. Kumanudi pa zvečer banke na čast rumunskim delegatom. Nato odpotuje rumunska delegacija v Split, kjer bo izročila odlikovanje rumunskega kralja tamšnjemu poveljniku polku, ki nosi ime kralja Karola. V Splitu bodo priredili ob tej priliki velike svečanosti.

Danes popoldne ob 16. uri so se rumunski delegati z avtomobili odpeljali na Avlo, kjer so položili lep venec na grob neznanega junaka.

Vlado sestavlja Tardieu

Zopet ponesrečen poskus koncentracije — Pogoji Tardieujeve misije niso znani — Verjetnost obnove desničarskega režima

Pariz, 20. februarja č. Po neuspelih poskusih za sestavo vlade je Painlevé davi po celonočnem pogajanjih vrnil svoj mandat. Doumer je popoldne ponovno konstituiral oba predsednika zbornice ter razne druge politike.

Poznavalci razmer so že od vsega početka napovedovali Painlevéju neuspeh. Prizadevanja za sestavo vlade široke nacionalne koncentracije, kakor jo je želel predsednik Doumer, so se razbila na odporu desničarskih strank, ki so vztrajale na tem, da obdrži Laval Tardieu in Reynaud svoje dosedanje portfeje, razen tega pa so v tekcu pogajanj zahtevali, da dobi tudi notranje ministrstvo pristaš desnice. Baš na tem so se razbila pogajanja, ker smatrajo vse stranke notranje ministrstvo sprito skorajšnjih volitev za najvažnejši resor. Painlevéju so njegovi ožji pristaši, s katerimi je konferiral vse do 4. zjutraj, prigovarjali naj sestavi vlado brez desnice. Painlevé pa se je prejel, da bi izrazilo levčarska vlada padla že v 24 urah.

Preden je Painlevé odšel k predsedniku republike, se je enkrat sestal z Lavalom, Tardieuem in Reynaudom ter jim predlagal, naj bi ostali v vladi kot ministri brez portfelja, ker je želel, da bi ne prišlo do sprememb v vodstvu francoske delegacije na razorožitveni konferenci, vsi trije pa so to prav tako odločno odklonili. Laval je vztrajal na tem, da obdrži zunanje ministrstvo, ki pa ga je Painlevé že obljubil Boncourju.

Pariz, 20. februarja, s. Vojni minister Tardieu je bil po 6. popoldne pozvan v Elisee, kjer mu je predsednik republike Doumer poveril sestavo nove vlade. Tardieu je mislil sprejeti. Predsednik Doumer je popoldne sprejel predsednika zbornice in senata. V tekcu popoldneva so računali še z možnostjo, da bi dobil mandat za sestavo vlade Paul Boncour. Kakor poroča agencija »Radio«, bo Paul Boncour zaradi spremenjenega političnega položaja, v katerem je dobil mandat za sestavo nove vlade Tardieu, ostal na svojem mestu v Zvezi in se ne bo vrnil v Pariz.

Pretep v madžarskem parlamentu

Srdita borba opozicije proti korupciji v režimskih krogih — Običajni epilog z dvoboji

Budimpešta, 20. febr. d. V poslanski zbornici je prišlo sinoči zopet do viharnih prizorov. Poslanec Turcsanyi, ki ne pripada nobeni stranki, je v tekcu seje prečital prepis zapisnika disciplinarne komisije o znanih korupcijskih aferah v ministru za socialno politiko. Iz zapisnika je razvidno, da je afera še mnogo večja, kakor se uradno priznava. Govornik je navedel celo vrsto primerov poverbe državnega denarja tako pri nakupu nekega gradu kar 100.000 pengov (1 milijon dinarjev), pri nakupu zemljišča za stanovanjsko kolono pa skoraj pol milijona. Največje ogorčenje je izrazilo ugotovitev, da je ministrstvo za socialno politiko nakupilo z državnim denarjem cele pakete vojnega posojila, ki na Madžarskem ni notrificirano. Obveznice so se res našle v blagajni ministrstva. To odkritje je izrazilo celo pri vladnih strankah silno presenečenje.

Do pravčatega pretepa na je prišlo v tekcu debate o krvavih nobelih v Pacsi, kjer so orožniki pri iztirjevanju davkov streljali v množico. Opozicijski poslanec Gaal je ostro kritiziral postopanje žandarmerije, kar je izrazilo v vladnih vrstah burne proteste.

testi. Vladni in opozicijski poslanci so se končno dejansko spopadli in je moral predsednik sejo za pol ure prekiniti.

Po zopetni otvoritvi seje je vladni poslanec Temple prečital članek londonskega lista »Economist«, ki poudarja, da vladajo na Madžarskem veliki nemiri in da je nevarnost, da vsak trenutek izbruhne splošna revolucija. Tudi te ugotovitve so dovele do burnih prizorov, ker je opozicija dokazovala točnost teh informacij.

Vladni listi objavljajo o tej seji, ki je bila ena najbolj burnih, kar jih je bilo v zadnji dobi, le kratka poročila. Opozicija pa ponatiskuje podrobno vse govore in napoveduje najostrejšo borbo proti korupciji, ki se je pokazala na najvišjih mestih madžarske državne uprave.

Včerajšnja burna seja parlamenta je imela za posledico tudi dva poziva na dvoboje. Poslanec Fischer-Keresztes je izrazil poslanca Gaala, ker ga je imenoval za lažniveca, vladni poslanec Desider Huszar pa je izrazil socialno-demokratskega poslanca Peverlova, ki pa je izjavil, da se v tako hudobno noč spušča in da bo zedevo razčistil na drug način.

Klajpedski spor pred Društvom narodov

Na predlog norveškega delegata naj bi se spor predložil haškemu razsodišču, kar pa litovska vlada odklanja

Zeneva, 20. febr. s. Svet Društva narodov se je sestal danes, da vzame v znanje poročilo norveškega delegata Colbana o dogodkih v Klajpedi. Poročilo opozarja najprej svet, da je klajpedska zadeva zelo zaletena kar s trditve obeh strank popolnoma nasprotujoč. Dočim trdijo Nemci, da je guverner klajpedskega ozemlja nepravilno odstavil predsednika klajpedskega direktorija, naglašajo na litovski strani da dajejo oboje pariske konvencije v gotovih primerih vendare pravico, da se direktorji odpokliče. Svet je vzlet nadalje z zadovoljstvom na znanje zagotovilo litovski vladi, da je pripravljena do zadnje podrobnosti spoštovati vse mednarodne obveznosti. Poučevalec je zaradi končnoveljavne ureditve teza spora priporočil svetu, naj bi se predložil mednarodnemu razsodišču.

v Haagu. Če bi tamkaj ne bilo mogoče doseči sporazuma, smatra, da bi bilo najbolje, če bi signatarne države klajpedske konvencije obravnavale ta spor po čl. 2. te konvencije.

V debati je obrazložil državni tajnik Bülow še enkrat nemško stališče in zahteval, naj se spor predloži haškemu razsodišču.

Litovski zunanji minister Zaunus je označil izvajanja Bülowa kot demagogijo. Angleški zastopnik je naglašal potrebo, da se sestavi zakonit direktorij, in je obžaloval da litovski zunanji minister ni pristal na predlog, naj se spor predloži mednarodnemu razsodišču v Haagu. Tem izjavam so se priključili tudi zastopniki Italije, Japonske in Francije.

VELIKA BITKA PRI ŠANGHAJU

Japonci so v pretekli noči začeli z močno ofenzivo — Kitajci se obupno branijo — Razburjenje v Ameriki in Angliji

Washington, 20. febr. r. Kljub vsem intervencijam veseli pri japonski in kitajski vladi kakor tudi pri poveljnikih japonskih in kitajskih čet v Šanghaju se je položaj na Daljnem vzhodu tako poostiril, da je po splošni sodbi tudi formalna vojna neizbežna. Kitajci so, kakor je bilo pričakovati, odklonili japonski ultimatum, ki ga smatrajo tudi v tujakšnih krogih za provokacijo, in danes so Japonci pričeli svojo, že prej napovedano generalno ofenzivo. Vse kaže, da se hočejo Japonci za vsako ceno polastiti Šanghaja, ki predstavlja ključ vse trgovine na Daljnem vzhodu. Kitajci so prav tako trdno odločeni braniti se do skrajnosti, tako da ni nobenega upanja, da bi moglo Društvo narodov, na katerega je Kitajski ponovno apelirala, sploh še kaj doseči. Bitka je v polnem teku in se ne da reči, komu bo vojna sreča mila.

V tujakšnih krogih vlada veliko vznemirjenje, ker obstaja nevarnost, da bodo tako Kitajci kakor Japonci kršili nevtralnost mednarodnih koncesij, kar bi moglo dovesti do velikih mednarodnih komplikacij. Ameriška vlada je izdala dan s svojim zastopnikom na Daljnem vzhodu in poveljnikom ameriškega vojnega brodarstva strogo zaupna navodila. Vršila pa se je tudi izmenjava misli med Washingtonom, Londonom in Parizom, v čemer vidijo v političnih in diplomatskih krogih dokaz, da je položaj res do skrajnosti napet.

London, 20. febr. AA. V tujakšnih političnih krogih vlada veliko vznemirjenje zaradi kritičnega položaja v Šanghaju. Angleški zunanji minister in drugi člani Uneske razorožitvene konference, ki bi se bili morali vrtniti v Zenevo, bodo zaradi nastalega položaja ostali v Londonu.

Pričetek japonske ofenzive

London, 20. februarja. č. Vsi današnji listi z velikim vznemirjenjem poročajo o dogodkih v Šanghaju in opozarjajo na skrajno resen položaj, ki je nastal po neuspelih intervencijah. Po poročilih iz Šanghaja so se razvijali dogodki takole:

Ker Kitajci niso dali nobenega odgovora na japonski ultimatum, je dal poveljnik japonskih čet general Ueda pri ure po potezu ultimata ob 7.30 lokalnega časa, (to je ob 0.30 srednje-evropskega časa) povelje za pričetek splošne ofenzive. Japonske napadale čete so že v tekcu noči zasedle prednje postojanke, dočim so se mornariške čete, ki so izvedle prve napade na Šanghaj, umaknile v rezervno. Najvažnejše postojanke so pri Honkeju, od koder nameravajo izvršiti Japonci glavni napad na severni kolodvor. Istočasno se je pričel napad japonskih čet proti Vuzungu. Ofenzivo izvajajo pehotne divizije, ki so prišle v zadnjem tednu z Japonskega, dočim je topniško pravilo izvedlo 60 poljskih topov in 45 težkih havbic.

Kitajci se uspešno branijo

Današnja dopoldanska bitka je potekla ob menjajoči se vojni sreči. Japonska topniška priprava je trajala le malo časa. Že ob 7. zjutraj se je pričel napad na obeh odsekih šanghajske fronte. Japonci letalci so strahovito bombardirali kitajske linije. Prvi udar japonske pehote je bil uspešen. Japonske napadale čete so prodirale do ustja Jangcekijanga, obsele Vuzung ter zasedle kraje, ki leže med Vuzungom in Šanghajem. Pozneje so Kitajci izvršili protinapad in vrgli Japonce nazaj. Z japonske strani se je nato pričel napad s tanki ki pa tudi ni imel uspeha, ker je kitajsko topništvo mnogo tankov razbilo. Na drugem odseku fronte okoli Čapeja se vrši luhta borba za severni kolodvor, ki pa je bil do popoldne še vedno v posesti Kitajcev.

Prvo japonsko vojno poročilo

O dosedanjih izgubah na obeh straneh še ni točnih podatkov. Japonsko vrhovno poveljništvo je popoldne izdalo službeno poročilo, ki pravi, da poteka japonska ofenziva po doocnemem načrtu. Mesto Kianguan, ki leži med Vuzungom in Šanghajem, je zopet zasedeno po Japoncih. Ogenben se je pričel novo bombardiranje Vuzunga. Dogodkov okrog Čapeja japonsko poročilo sploh ne omenja.

Evakuacija Kitajcev

Šanghaj, 20. februarja. Preden se japonske čete stopile v akcijo, je japonski generalni konzul poslal šanghajskemu županu pismo, v katerem mu sporoča da bodo Japonci pazili na nedolžno prebivalstvo, in ga prosili, naj spravi kitajsko civilno prebivalstvo izven nevarne cone. General Ujeda je ponovil svoje zagotovilo, da se vojaške operacije ne bodo po nepotrebnem razširile, in da bo vse ukrenil, da zavaruje mednarodno koncesijo.

Mednarodne koncesije v nevarnosti

Šanghaj, 20. februarja. d. Angleški in ameriški diplomati so opozorili kitajskie in japonske oblasti, da boste obe stranki skupno odgovorni za vsakršno škodo inozemskih državljanov. V mednarodni koncesiji so bile angleške in ameriške mornariške straže ojačene, da preprečijo nemire in izgrede.

Angleški in ameriški generalni konzul sta pozvala svoje državljane, naj si poiščejo zavetje, ker je pričakovati hudih bojov. Svetovala sta, naj zapuste z družinami do davi svoje bivališče in odidejo v one dele mednarodne koncesije, ki niso neposredno ogroženi od izstrelkov. Straže na meji mednarodne koncesije, ki so jo doslej vršili civilni prostovolci, so prevzele ameriške in angleške čete, kar se tolmači kot dokaz, da računajo Angleži in Američani na nov izbruh srditih bojov med Kitajci in Japonci.

Kitajska odklanja vsako odgovornost

Zeneva, 20. februarja. s. Kitajski delegat pri Društvu narodov je danes po nalogu svoje vlade obvestil tajništvo Društva narodov in vse v Zenevi navzoče državnike, da odklanja Kitajska vsako odgovornost za posledice najnovejših dogodkov v Šanghaju. Kitajska je še vedno pripravljena ustaviti vse sovražnosti, če se japonske čete umaknejo iz Šanghaja na nevtralno ceno, ki naj jo doloži predstavniki veseil. Za bojot japonskega blaga, ki ga navaja Japonska kot glavni vzrok za svoje postopanje, kitajska vlada ne more prevzeti odgovornosti, ker je to izraz spontanega razpoloženja na Kitajskem. Japonci so ta pokret sami izvali, ker so vzbudili ogorčenje prebivalstva v svojini nasilnimi vojaškimi ukrepi.

V enakem smislu so obvestili kitajski diplomatski zastopniki tudi vlade vseh veseil.

Prvi uspehi Japoncev

New York, 20. februarja. s. Japonska armada je pod ognjem devetih vojnihih ladij začela polagoma napredovati ob bojni fronti severno od Čapeja in se sedaj že bliža Vuzungu. Kitajci se trdovratno branijo. Središče današnje bitke med kitajskimi in japonskimi četami je bil kraj Kianguan, ki leži med Čapejem in Vuzungom. Po japonskih vesteh so se začele kitajske čete pri vasi Kianguan ob treh popoldne (ob 8. zjutraj srednjeevropskega časa) polagoma umikati. Japonci so ponovno poslali v boj svoje tanke, da bi nekoliko razbremenili pehoto in so končno zasedli Kianguan.

Vuzung v plamenih

London, 20. februarja. g. Kakor poročajo brezumno iz Šanghaja, gorijo od popoldne deli vasi Vuzung. Japonske ladje kakor tudi topovi s kopnega obstreljujejo vas in trdnjavo s težkimi granatami. V smeri proti Šanghaju se valijo gosti strelbi dima. Trdnjavo Vuzung obstreljujejo brez presledka.

Šanghaj, 20. februarja. s. Kraj Vuzung je v plamenih. Na trdnjavi pa plapolas še vedno kitajska zastava, dasi jo z vseh strani strašno obstreljujejo.

Sklicanje plenuma Društva narodov

Svet DN je ugodil kitajski zahtevi in sklical za 3. marec plenarno skupščino Društva narodov

Zeneva, 20. februarja. d. Včeraj popoldne se je svet Društva narodov sestal k javni seji, ki je bila nujno sklicana na željo kitajskega zastopnika in ki je trajala do 9. zvečer. Predsednik sveta Paul Boncour je objavil, da je včeraj popoldne izdelala dvanaestorica sveta Društva narodov načrt resolucije, ki predlaga sklicanje izrednega zasedanja skupščine Društva narodov za 3. marec v Zenevi, in sicer na podlagi čl. 15. nakte Društva narodov, na katerega se je Kitajska sklicevala. Glede na to se naprošala Kitajska in Japonska, naj predložita generalnemu tajniku Društva narodov pravočasno vse gradivo, ki se tiče spora na Daljnem vzhodu.

Ob pričetku seje je kitajski zastopnik dr. Jen obrazložil vzroke, ki so ga dovele do njegovega predloga. Po najnovejših vesteh je japonska vojska izvršila neštete grozovitosti. V Šanghaju je zbranih 40.000 japonskih vojakov in 49 vojnihih ladij. Nekim nemški zdravnik je tudi ugotovil uporabo krozel dum-dum. Razen tega uporablja japonsko vojaštvo mednarodno koncesijo za bazo svojih operacij.

Japonski delegat Sato je predvsem protestiral proti očitkom, da vrši japonsko vojaštvo grozovitosti in uporablja krozel dum-dum. Po njegovem mnenju bi se morali taki izstrelki šele predložiti svetu Društva narodov kot dokaz. Japonski delegat je ponovno kritiziral postopanje Društva narodov ter je v glavnem poudarjal, da ima Japonska tako važne emotne interese v Mandžuriji, da se pod nobenim pogojem ne more odreči nihovi energiji obrambi, ker so bili v zadnjih letih hudo ogroženi s protijaponskim pokretom na Kitajskem. Mandžurija prav za prav ni resnično kitajsko ozemlje, ker prebivajo v njej ljudje plemena Mandžu, ki stremo po samostojnosti, katero bodo sedaj tudi dobili. Kar se tiče ukrepov v Šanghaju, jih je Japonska izvedla samo v svrhu obrambe vitalnih japonskih interesov in tamkaj bivaajoših japonskih državljanov. V ostalem je japonski delegat ponovno zagotovil, da ne zasleduje Japonska nobenih osvobodilnih namenov niti v Mandžuriji niti v Šanghaju.

Delo finančnega odbora

Beograd, 20. februarja. M. Pod predsedstvom dr. Ninka Peraa je v pretekli noči, danes dopoldne in popoldne zasedal finančni odbor. Zasedanja se je udeležil tudi finančni minister dr. Miroslav Gjorgjević. Finančni odbor je razpravljal o proračunu finančnega ministristva. Odbor bo jutri dopoldne ob 9.30 nadaljeval svoje delo.

Premestitve v finančni službi

Beograd, 20. februarja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja so premeščeni k dravski finančni direkciji v Ljubljani dr. Ernest Močnik, finančni svetnik 4. skupine 2. stopnje finančnega inspektorata v Vranju, Viktor Jurk, višji finančni tajnik 5. skupine pri finančnem inspektoratu v Plevlju, Ivan Predikar, finančni tajnik 6. skupine pri finančnem inspektoratu v Mariboru, in dr. Aleksander Podobnik, finančni tajnik 6. skupine pri finančnem inspektoratu v Zaječarju.

Iz srednješolske službe

Beograd, 20. februarja p. Z odlokom ministristva prosvete je premeščen Pavel Kuntić, profesor realne gimnazije v Kraju na realno gimnazijo v Zagreb, Stamenko Nikitović, supient realne gimnazije v Novi V. roši, zetska banovina je premeščen na realno gimnazijo v Novem mestu, dr. Alož Turk, supient realne gimnazije v Novem mestu je premeščen na realno gimnazijo v Mariboru, dr. Mrko Hribar, supient realne gimnazije v Kranju je imenovan za profesorja v VIII. poločajni skupini, dr. Anton Grad, diplomirani filozof je imenovan za supienta na realni gimnaziji v Kocvici.

Iz železniške službe

Beograd, 20. februarja AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je posavljen za kontrolorja v 7. skupini v mariborski kontrolni g. Tomaž A. Zupanc, kontrolor iste skupine pri strojnem oddelku ljubljanske direkcije.

Odlikovanje

Beograd, 20. febr. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je odlikovan z redom sv. Save 3. stopnje g. Karlo Vojteh, svetnik finančnega ministristva češkoslovaške republike.

Ležišča porcelita v Dalmaciji

Split, 20. februarja č. V bližini Knina je našel arheolog Marun velika ležišča porcelita, ki služi za izdelovanje finega porcelana. V gospodarskih krogih je izzvalo to odkritje veliko senzacijo, ker dosedaj sploh ni bilo znano, da se nahajajo v naši državi ležišča te rude. V kratkem bo osnovana družba, ki bo zgradila moderno tvornico porcelana.

Razorožitvena konferenca

Zeneva, 20. febr. AA. Na današnjem zasedanju razorožitvene konference v Zenevi je govoril zastopnik zveze južnoameriških držav, ki se je zelo pohvalno izrazil o italijanskem razorožitvenem predlogu. Ob enem je izrazil dvome, ali bi se mogla nepristransko uporabiti mednarodna policija, katere ustanovitev predlaga Francija, dokler bodo imele vesele velike armade in mogle tako vplivati na sklepe DN.

Za njim je govoril zastopnik čilske republike, ki je izjavil, da je obrambna moč njegove države zelo skromna.

Nova omejitev avstrijskega uvoza

Dunaj, 20. febr. č. V tujakšnih gospodarskih krogih zatrjujejo, da bo zvezni kancelar Buresch v ponedeljek ponovno povabil k sebi diplomatske zastopnike ter jim predložil konkretne predloge glede nove trgovinske politike. Kakor se doznava, bo pri tej priliki sporočil, da bo Avstrija zabranila uvoz raznega luksuznega blaga in nekaterih industrijskih in agrarnih pridelkov.

Atentat na španskega nadškofa

Madrid, 20. februarja. č. Sinoči je pentonskega nadškofa Escariela Seminaria napadel neki delavec po imenu Galvetla ter ga s štirimi revolverjskimi strelji smrtonovno ranil. Napadalec so takoj aretirali. Splošno prevladuje mnenje, da napad nima političnega ozadja, marveč da gre za osebo maščevanje.

Proglasitev mandžurskega cesarstva

Tokio, 20. febr. g. Zadnji kitajski cesar Puji je bil pravkar oficijelno proglašen za mandžurskega cesarja. Kakor znano, se je moral Puji pred 20 leti odreči prestolu. Za ministrskega predsednika navidežno neodvisne dejanske na popolnoma od Japonske odvisne Mandžurije je bil imenovan general Šangšij. Cesar Puji je star 26 let. Ko je bil prvič cesar, je vladal samo formalno, ker je opravljal regentske posle njegove oče Čun.

Jezikovna odredba na Letonskem

Riga, 20. februarja. d. Letonski jezik je bil proglašen za državni jezik. V uradnem poslovanju se sme uporabljati samo letonski jezik in vsi kraji Letonske se smejo imenovati le z letonskimi nazivi. Tako se sme znano letonsko mesto Mitau v bodoče imenovati le še letzava. Od sedaj sta prizadeta predvsem ruski in nemški jezik.

Treznostni kongres

Danes bo v Ljubljani zboroval treznostni kongres. V ozadju te prireditve je gibanje, ki že desetletja vsiljuje zavesti in vesti našega naroda problem, enako važen kakor težaven. Treznostno gibanje se je pričelo v obliki abstinenčnega pokreta in je, kakor vsak nov pokret z radikalnimi smotri, merilo tudi preko cilja. Bilo je malo preveč zanešeno in po načinu svoje propagande jokavo pridigarstvo, zato je le malo omajalo postojanke svojega najhujšega sovražnika.

Toda življenje je bilo bolj na strani tega gibanja kakor na strani alkoholizma in le kar je zdravega, samo to naposled obvelja. Tako se tudi abstinenčni pokret ni dal odpraviti z gostilniškimi dovpti. Pregorelim apostolom so se pridružili realnejši in praktičnejši delavci. Protialkoholno gibanje se je začelo širiti v raznih političnih taborih in naskakovati sovražnikove postojanke z mnogih strani. Razvil se je treznostni pokret, ki ima že celo vrsto organizacij in šteje mnogo tisočev pristavev. Na vodilna mesta tega gibanja so stopili zdravniki, pedagogi in javni delavci; začeli so smotrnejše kot prej uriti za »sveto vojsko« številne mladinske kadre. Tako je treznostno gibanje v teku let naraslo in kdor bi ga hotel zanikati ali zapostaviti, bi škodoval očitim interesom naroda in države.

Zakaj — o tem ne bi smelo biti dvoma: narod in država sta globoko zainteresirana na smotrih, ki jih zastopa treznostni pokret. Njegovo delo je domoljubno in državotvorno kot le kaj. Toda razumeti moramo njegove težnje. Če bi treznostno gibanje stremelo za tem, da bi naredilo iz Jugoslovenov »žejne Američane«, ki pod prohibicijo tekmujejo, kako bi prevarili zakon in prišli do prepovedanega sadu, bi gotovo pretiravalo. Zlo, s katerim se mora boriti, pa je tolikšno, da se tudi takim stremljenjem ne bi smeli čuditi, čeprav jih ne smatramo za učinkovite.

Napačno bi tudi bilo, videti v pristavih tega gibanja sovražnike naših vinogradnikov, o katerih težavah nihče ne dvomi. Samo pred zalkoholizirano domišljijo lahko vstajajo strahovi, da bodo »trezneži« opustošili vinorodne kraje in vse naše gostilničarje pogladi na herasko palico. Treznostno gibanje stoji pred nami vsem kot glas vesti, glas zdravega razuma, glas naše usode. Nič ne pomaga zatikati ušes pred tem glasom. Sviri nas. Opominja nas. Škoda, ki nastaja našemu narodu in državi od razširjenega alkoholizma, je tako velika, da sprito nje izginjajo vsi narodno-gospodarski in fiskalni pomisleki. Prav posebno je to vprašanje pereče na Slovenskem, kjer je alkoholizem zelo razširen in požre vprav ogromne vsote narodnega premoženja.

Dejstvo, da te vsote vendarle krožijo v našem domačem gospodarstvu in da se s konsumom alkoholnih pijač vzdržuje eksistenca prebivalstva celih pokrajin in znatnih družabnih plasti, je najpogostejši ugovor onih, ki vidijo v tem zlu zaresno zadevo. Tako pojmovanje pa je napačno. Treznostni pokret vendar ne

če uničiti kultur vinske trte, ki daje enega najlahtnejših sadežev zemlje, takisto ne maha ugonobiti gostilničarstva. Njegova borba je namenjena zlu. Vinogradni so sami po sebi najnedolžnejša stvar na svetu. Vino je star spremljevalec človeške usode in je celo v krščanskem obredoslovju dobilo častnejše mesto od vode. Zlo ni v stvarih: zlo je v ljudeh. Kakor se resnična razorožitev v zvezi s konferencami ne bo dala izvesti, če narodov ne bo navdala volja do moralne razorožitve, tako tudi alkoholizma ne bomo razorožili in postavili tja, kamor spada, namreč med človeško sramoto, če v ljudeh ne vzbudimo moralnega odpora, t. j. gnusa pred pijančevanjem.

Alkohol je treba strgati nimb, ki mu ga še vedno daje nevednost. Vsak človek mora natanko poznati posledice, ki nastajajo za njegovo zdravje z nezmernim uživanjem vina; mora vedeti, da se z žganimi opojnimi pijačami zastruplja. Nihče ne sme biti zainteresiran na tem, da bi ta nevednost še dalje kvarila naš narod pri koreninah. Alkoholizem je tako globoko segajoče zlo, da ne more ostati zasebna zadeva. Nihče nima pravice, zastrupljati samega sebe in še svoje potomstvo v več rodov, ustvarjati iz sebe in potomcev manjvredne člane človeške družbe, skrbeti — četudi nehoti ali nevede — za naraščaj blaznic in ječ. Alkoholizem ubija stanico človeške družbe — rodbino, kakor v posameznem organizmu zastruplja in slabi staničevje. Preveč zastrupljeno telo mora podleči. Preveč zalkoholiziran narod mora propasti.

To so logična dejstva, ki slede iz eksaktnih dognanj in nepobitnih izkustev. Zato je boj pijančevanju globoko narodna zadeva in izrazita državna potreba. To je boj zoper socialno manjvrednost, boj zoper biološko degeneracijo naroda, boj s trdovratnim moralnim velezdom, ki rodi nešteta nova zla. Poglavitni cilj tega boja bodi, da družba opusti svojo strpnost nasproti pijančevanju. Zlo je treba priznati kot zlo, sramoto kot sramoto.

Vsa skrb bodi posvečena vzgoji treznega človeka, ki mu bo pijanost človeka nedostojno stanje. Kakor vsi razumni ljudje proglašajo vojno za zločin, tako moramo vsi pijanstvo označevati za ostudno stanje. Če se vzbudi v ljudeh taka cenzura nad njih nagoni — da bomo izraz psihoanalitičkov — tedaj bo pošast alkoholizma podvila svoj rep in se renče umaknila v skriti kot. Taka zmaga bi bila ena največjih v narodni zgodovini.

Družba pa se ne more čakati, da si bo moralna vzgoja naroda izbojevala tako zmago. Treba je tudi ukrepov, ki bodo takoj zajezili to zlo in ga polagoma kanalizirali do temeljite ašancije. Če bo današnji ljubljanski kongres, ki mu želimo obilo uspeha, prinesel kaj konkretnih, učinkovitih in lahko izvedljivih predlogov, kako pomoči našemu narodu do treznosti in večje srčne kulture, ki je z njo v zvezi, mu bo lahko ves narod hvaležen!

Tri „Jutrove“ zavarovalnine izplačane

Po 10.000 Din sta prejeli vdovi po dveh žrtvah avtobusne katastrofe — Likvidacija zavarovalnine po smrtnih nesrečah v Cerknici in Mariboru

Blagodat »Jutrova« zavarovanja naročnikov za primer smrtne nesreče se je zopet izkazala v prav velikem obsegu. V preteklem mesecu je namreč zavarovalnica »Triglav« v Ljubljani likvidirala zavarovalnino v znesku po 10.000 Din zakonitim dedičem treh smrtno ponesrečenih zvestih naročnikov »Jutra«.

V svežem spominu je še avtobusna katastrofa, ki se je primerila lani 9. decembra na železniškem prelazu blizu Levca pri Celju. Iz kroga »Jutrovi« naročnikov je ta grozna prometna nesreča iztrgala 40-letnega Ivana Kranjca, tajnika Kmetске posojilnice v Celju, ki je še tisti dan podlegel poškodbam v celjski bolnici, in pa 52-letnega trgovca Andreja Šepca iz Dolge Pušice pri Zagrebu, ki pa je imel posestvo v Vrhu pri Zalcu, kamor je bil usodnega dne tudi namenjen. Pri katastrofi je Andrej Šepce odnesel navidezno manjše poškodbe, toda kmalu so nastopile komplikacije zaradi notranje krvavitve in je ranjenec po nekaj dneh hudega trpljenja izdihnil v celjski bolnici kot 13. žrtev levške nesreče.

Takoj po predložitvi potrebnih izkazov je zavarovalnica »Triglav« v Ljubljani izplačala vdovama gosnjej Kranjevič v Celju in gospej Tereziji Šepčevi v Dolgi Pušici »Jutrovo« zavarovalnico po 10.000 Din.

Washingtonova proslava v Beogradu

Beograd, 20. februarja. M. Povodom proslave 200 letnice Jurija Washingtona bo v ameriškem poslanstvu v ponedeljek dne 22. februarja od 17. do 20. ure svetli sprejem. Svečanost bodo otvorili s sviranjem jugoslovenske himne po kateri bodo odigrali ameriško himno. Sprejema se bo do udeleževanja poleg odličnih jugoslovenskih članov anglijske in ameriške kolonije ter vsi člani diplomatskega zbora.

Hmeljski trg

Zatec, 20. febr. h. V preteklem tednu je bilo povpraševanje po hmelju še nadalje živahno, tudi po srednjih in boljših kakovostih. Okvir cen je ostal pri 150 do 250 Kč. Nakupovali so večinoma za tuje, toda tudi za domače trdke. Zaključna tendenca je mirna. Do petka je bilo v Zatecu markiranih 154.000 stotov zateškega hmelja lanske letine. V Monakovem se je vršilo v teku tedna zborovanje, na katerem so zastopniki držav, ki se bavijo z gojitvijo hmelja, ugotovili svoje stališče za mednarodna pogajanja v Ženevi.

Boli s cenami nogavic!

Da moremo prilagoditi cene kupni moči konzumenta ne samo v obutvi, ampak tudi v nogavicah, smo zaključili pri domačih tvornicah velike količine moških, ženskih in otroških nogavic. S tem odstranjujemo nezaposlenost in znižujemo cene:

Ženske svilene nogavice v vseh modnih barvah so stale . . . prej 49.— Din
zdaj 35 Din

Ženske flor nogavice, naša znana vrsta je stala . . . prej 25.— Din
zdaj 19 Din

Ženske flor nogavice, ki so stale . . . prej 15.— Din
zdaj 9 Din

Otroške nogavice iz sukanca čez koleno po velikosti . . . 8, 10, 12 Din

Moške svilene nogavice v vseh modnih barvah so stale . . . prej 25.— Din
zdaj 15 Din

Moške nogavice iz sukanca v vseh modnih deseni so stale . . . prej 15.— Din
zdaj 10 Din

Moške nogavice, močnejše, so stale . . . prej 10.— Din
zdaj 7 Din

Otroške kratke nogavice po velikosti . . . 7 Din in 9 Din

Želimo našim odjemalcem nuditi najodvršenejšo službo ne samo v obutvi, ampak tudi v nogavicah. Kupujte naše nogavice, dobre so in poceni!

Ata

Uradna revizija samo-pomožnih zavarovalnic

Komunike banske uprave o preiskavi pri „Vzajemni pomoči“ — Odločni ukrepi v zaščito prebivalstva — Do nadaljnjega je ustavljeno vse nadaljnje zunanje poslovanje — Pripravljajo se nova pravila

Ljubljana, 20. februarja. Revizija od strani zavarovalnih strokovnjakov je tako pri Kmetijski ekspozitni zadrugi v Mariboru kakor pri Vzajemni pomoči v Ljubljani zaključena. Preiskava pa se nadaljuje, in sicer jo v Mariboru vodi preiskovalni sodnik g. dr. Grmovšek, ker spada mariborska zavarovalnica kot registrirana zadruga z omejeno zvezo pod kontrolo sodišča. V Ljubljani pa jo je vodil g. banski svetnik Mencinger, ker je Vzajemna pomoč kot registrirana pomožna blagajna pod nadzorstvom kr. banske uprave.

Medtem ko teče preiskava dalje in ni ob obilju gradiva niti približno mogoče predvideti končnih rezultatov, je interno poslovanje pri Kmetijski ekspozitni zadrugi in pri Vzajemni pomoči zaključeno. Pri Vzajemni pomoči je za vršila tekočih poslov postavljen upokojeni davčni uradnik g. Vesel.

Kakor svedočijo številna pisma in vedno nove prijave, ki se posebej nanašajo še na poslovanje agentov obeh zavarovalnic, je zanimanje za izid preiskave silno veliko ne samo po dravski marveč tudi po savski banovini in še dalje, dokoder je segalo poslovno področje obeh omenjenih zavarovalnic. Saj sta Kmetijska ekspozitna zadruga in Vzajemna pomoč imeli več desetstotnih članov, odnosno zavarovanih in sta kasilali od ljudi že okrog 10 milijonov dinarjev.

Poslovanje obeh podjetij je posebno naraslo v zadnjih mesecih, da ga je v Mariboru komaj zmagovalo 14 pisarni kih moči, v Ljubljani pa je celo 39 uslužbenecv imelo polne roke dela. Saj pa je tudi revizija dogajala, da je n. pr. neka Ljubljanka imela v Ljubljani in Mariboru 40 zavarovalnic, neki znan deželan in bivši župan pa jih je imel 20 v najvišjem razredu, med njimi tudi neko ženko, ki se je rodila leta 1839 . . .

Revizija, ki je bila odrejena v Ljubljani od banske uprave, v Mariboru pa od sodišča, stremi za tem, da zaščiti člane pred usodnimi posledicami, ki bi bile neizogibne, ako poslovanje samopomožnih zavarovalnic ne bi bilo v popolnem redu. Danes je kr. banska uprava v Ljubljani izdala o rezultatih dosedanje preiskave in o svojih ukrepih v zaščito prizadetega prebivalstva naslednji za vso javnost zanimivi in izredno važni

komunike:

Ljubljana, 20. februarja. Poslovanje in imovinsko stanje »Vzajemne pomoči« registrirane pomožne blagajne v Ljubljani, Borštnikov trg št. 3, je banska uprava po svojem uradniku in ob sodelovanju naprosenih strokovnjakov nenapovedano revidirala v dneh od 5. do včerajšega 9. februarja t. l. Na uradni reviziji so se takoj početoma dogajale velike nerednosti ter sem zaradi tega odobril predlog banskega uradnika, da se je za takoj prvi dan revizije, t. j. 5. februarja t. l. začasno ustavilo zunanje in notranje poslovanje, dokler se ne doženejo vzroki in posledice dognanih nerednosti.

V nadaljevanju uradne revizije se je brez odloga sklicala in vršila seja načelstva in

nadzorstvenega odbora omenjene registrirane pomožne blagajne; kr. banska uprava je tej in vsem nadaljnjim sejam blagajniške uprave prisostvovala po svojem z revizijo poverjenim uradnikom, da izposluje takojšnje sklepe, ki so za razčiščenje nerednosti, za ureditev knjigovodstva in poslovanja, predvsem pa za zaščito pravic in koristi članstva ter pomožne blagajne same nujno in neodložljivo potrebni. Seje uprave se nadaljujejo ter se bodo nadaljevale z vso vztrajnostjo ob navzočnosti in sodelovanju z revizijo poverjenega banskega uradnika vse dotlej, da se bo mogel sklicati izredni občni zbor, ki bo imel članstvu predložiti jasno sliko o položaju, dosedanjem poslovanju in o ukrepih, ki so se storili v varstvo blagajne in pravic članstva.

Do sedaj je bilo ukrenjeno to-le:

Oni člani načelstva in ravnatelstva, ki so ali zakrivali ali vedoma niso preprečili nerednosti in nedopustnih dejanj, so bili takoj izločeni. Od uradovanja so bile tudi izključene one osebe izmed zaposlenega uradnega staleža, ki po dognanih uradni revizije in izvršenih naglih poizvedbah ne morejo uživati zaupanja nadzorstvene oblasti. Ravnatelstke posle vodi po sklepu načelstva pogodbeno nastavljeni g. R. Vesel, upokojeni ravnatelj fin. blagajne v Ljubljani, ki ima nalogo, da z znatno zmanjšanim številom oseb in s podvojenim delom uredi velike poslovne zaostanke, dožene višino vseh vplačil ter uredi knjigovodstvo, ki se ga izza 1. januarja 1931. torej nad 13 mesecev sploh vodilo ni. Članstvo naj se tedaj z ustreznimi in pisnimi vprašanji, kolikor smatra po tej uradni objavi potrebno obrača naravnost na novo vodstvo »Vzajemne pomoči« izdajanje in razpošiljanje članskega glasila »Gospodar« se je začasno ustavilo; članstvo se s tem opozarja na uradne objave kraljevske banske uprave, ki bodo od časa do časa izhajale v vseh domačih dnevnikih.

Razume se dalje, da so se brez odloga in z vso intenzivnostjo ali v gotovini nazaj izterjale ali pa če to dosedaj ni bilo še mogoče, z zemljiškimi vknjižbami in menicami zavarovale neupravičeno ter samolastno in brez vednosti članstva prejete, deloma ogromne nagrade.

Poslovanje zaupnikov in zastopnikov »Vzajemne pomoči« je bilo začasno docela ustavljeno, na kar se člani in javnost prav posebno opozarjajo.

Dokler se poslovanje ne uredi ter ne sklepa izredni občni zbor, ki se bo skušal čim prej sklicati, naj članstvo niti osebno niti s poštnimi nakaznicami ali s položnicami poštnočekovnega urada ne vplačuje vpisnin in članarin (mesečnih prispevkov), le-te tudi ne po dvakratnem morda že prejetem opominu. Nastoo neurednih poslovanja, ki zaradi neplačila članarine za člano nastopijo, se s tem začasno uklenejo. A tudi »Vzajemna pomoč« ne bo izplačevala zavarovanih svot, dokler se razmere ne uredi ter tozadevno ne sklepa izredni občni

zbor, kateremu se bo predložilo z zakonom popolnoma skladna nova pravila z zavarovalno-tehnično pravilnim zavarovalnim načrtom v posvetovanje in sklepanje. Neumestno je tedaj v pismih, ali sicer za sedaj groziti s tožbami »Vzajemni pomoči«, ker glede obvez in pravic iz zavarovalnih pogodb še nadalje velja izključna pristojnost izvoljenega razsodišča.

Končno se opozarja, da je bilo od poslovanja »Vzajemne pomoči« po sklepu načelstva popolnoma ločeno dosedanje skupno poslovanje registriranih zadrug z o. z. »Jugoslovenske kmetijske podpora zadruga«, vse v Ljubljani. Interesenti le-teh naj se tedaj obračajo v vseh združnih zadevah naravnost na načelstvo imenovanih zadrug. Kraljevska banska uprava dravske banovine

Ban: dr. Drago Marušič.

Poslanec Feinig umrl

Celovec, 18. februarja.

V nedeljo, dne 14. t. m. je v celovski bolnici preminil na poslednjih zastupljenja krvi v 49. letu svoje starosti koroski deželni poslanec Miha Feinig. Kot sin slovenskih starih iz Sreč v Rožu se je izučil gospodarstva, postal nato posestnik in lesni trgovec ter se preselil v Sv. Nežo pri Velikoven. Že v gozdarski šoli v Celovcu se je izneveril svojemu narodu ter postal zagrižen sovražnik vsakega slovenskega pokreta na Koroskem. Udeležil se je na strani folkssverovcev koroskih plebscičnih bojev ter sam zbiral fante za odpor proti jugoslovenskim četam. Takoj po plebscičju je bil izvoljen za župana v občini št. Petter na Vašnjah, kar je ostal do smrti.

Leta 1925. je prejel Feinig kot poslanec nemške Kmetijske zveze v koroski deželni zbor, kjer se je posebno potuhal za dosego denarnih sredstev za izboljšanje cest v velikovenskem okraju. Izdajal se je s poslanecem Feričem za zastopnika »Vindšarskega« naroda na Koroskem ter je kot tak skušal dopovedati javnosti, da so koroski Slovenci s svojimi položajem popolnoma zadovoljni in da potemtakem zahtevajo nubo-hovih voditeljev niso upravičeni. Blj je sotrudnik lista »Koroska Domovina« slovenskega organa celovskega Heftmabunda ki zmerja zavele Slovence za renegate in irendente. Kot član predstojništva kmetijskega kretnega zavoda v Velikoven je pokojni Feinig pripomogel marsikateremu rahlovu k skupni posesti v slovenskem delu Koroske in ravno v velikovenskem okraju je naseljenih največ rahlovskih posestnikov.

Hudo je o umrlem človeku pisati tako britko resnico, toda ravno Feinigov primer je značilen za grenke razmere, v katerih živijo koroski Slovenci. Saj Feinig ni sam tonko kriv, kakor nekdanji in sedanj ponemčevalni sistem, ki vidi v vzajanju renegatov svojo glavno nalogo. Dokler se ta mentaliteta ne bo bistveno spremenila, tako dolgo tudi ne bo mogoče doseči iskrenega skupnega življenja in delovanja med nemškimi in slovenskimi prebivalci prelepega Korotana.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Preležno vedro ali lahno oblačno, slabo, nekoliko topleše, skorajni porast oblačnosti in morda tudi nekoliko snega — Situacija včerajšnja dne: Prostrani anticyklon pokriva še vedno del evropskega kontinenta, le nad severno Evropo in nad Sredozemskim morjem ter Jadranom leži barometriška depresija. Ojačanje anticyklona je dovelo do ponovnega pada temperature.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Polagoma nani oblačno; pozneje se bo dvignila temperatura.

Naši kraji in ljudje

Poverjenikom Vodnikove družbe

Vse gg. poverjenike prosi in poziva uprava Vodnikove družbe, da store svojo dolžnost, ki so jo prevzeli, da nabere člane čimprej in pošlje svoje nabiralne pole družbenim pisarni v Ljubljani. Vsako poverjenišvo ima v svojem okolišu vsak kader svojih članov. Članarino bodo pri teh članih lahko dobili kljub gospodarski krizi, saj to so člani Vodnikove družbe že od leta 1926; poleg tega pa so bile knjige za leto 1931. tako lepe, da bo vsak prav rad ostal član družbe še v bodoče. Nadležno prosijo upravo Vodnikove družbe vse gg. poverjenike, da pridobijo družbi v letu 1932. čim več novih članov. Najuspešnejša propaganda za pridobivanje novih članov so lanske knjige. Naj skuša vsak poverjenik v svojem okolišu organizirati nekaj starih in zanesljivih članov, ki bodo pod spretno roko poverjenika postali najboljši agitatorji za pridobivanje novih družstvenikov, ter s tem olajšali naporno delo poverjenika.

V kratkem bo objavila družba književni dar za leto 1932. Torej na delo za našo »Vodnikovo družbo«!

Ob 60letnici uglednega slovanskega novinarja

V četrtek 18. t. m. je dopolnil 60. leto g. Jurij Pichl, senator českoslovaške Narodno-socialistične stranke in sindik čsl. novinarjev.

Svojo karijero je započel pri »Českom Slovu«, kateremu je danes glavni urednik. Neumorno in zato tudi uspešno delo je tega odličnega novinarja dvignilo svojčas na čelo vinogradske občine. V tem svojstvu je mnogo pripomogel k procvitu zlate Prage. Uspehi sami so ga postavili na vodilno mesto v raznih korporacijah. V narodnem predstavništvu uživa še prav poseben ugled.

Najlepše poglavje v življenju g. Pichla je vendar njegovo udejstvovanje v novinarskih organizacijah. Že v letu 1914. je strnil česke poklicne novinarje v sindikat, kateremu je priporil pravice, ki so se v danih okoliščinah le dale doseči.

Proslavi jubileja vodje českoslovaških novinarjev se pridružujejo tudi jugoslovenski, poljski in rumunski novinarji. Mnogo je storil za njihovo zblizanje. Iskrenemu prijatelju, uglednemu, mnogo zaslužnemu tovarišu čestitamo z željo, da nam ostane ohranjen še dolgo vrsto let!

V spomin letalskemu majorju Joži Župančiču

Okrog Novega leta sta prinesla »Jutro« in »Slovenski Narod« kratki poročili, da našega izkušnega in hrabrega pilota lovca, kakor goro zraslega Jože, ni več in da ga krije zemlja bogatega Banata. Komaj 37 let star je moral leči v prerani grob, ne kot žrtev poklica, ampak kot žrtev usode, kajti ljubezen do zelene bratovščine, kateri se je posvečal v svojem prostem času, mu je pretrgala nit življenja. Mala, neznatna bilka, s katero si je rnil na lovu čeljust, mu je zastupila kri in ta zeleni hrast — je padel.

Kdo ni poznal našega Jože? Voja vira ga je zajela kot mladega učitelja v Grahovem na Notranjskem. Nato so ga videli bojne poljane od šumatih Karpatov do kršne Grmade, od visokih Tirolov in ravne Beneške do močvirnatih Dobruže. Njegova rodna Idrija je po mirovni pogodbi prešla v tuje roke, a on se je dal na razpolago mladi Jugoslaviji, kateri je posvetil svoje moči in zmožnosti. Zaradi vojaških vrlin in strokovne izobrazbe so ga naša vojska oblastva poslala še v Francijo, da izpopolni svoje znanje. Kot večaka in strokovnjaka v letalstvu so ga pozneje nameščali na raznih letalskih zavodih za instruktoria in učitelja. Pridobil si je na raznih tekmah doma in v inozemstvu več prvih odlikovanj in nagrad. Jože! Vsi, ki smo te poznali, vsi, ki so slišali o tvojih sposobnostih, vsi smo stivali v Te še največje nade; bil si dika in ponos našega letalstva, zato te bomo povsod pogrešali. Počivaj v miru tam v ravnem Podunavju!

Smrt priljubljenega dušnega pastirja

Gornja Radgona, 20. februarja.

Danes dopoldne so bili položeni k večnemu počitaku na pokopališču Sv. Petra pri Gornji Radgoni zemski ostanki pokojnika p. Ivana Pavca, duhovnega svetovaleca, administratorja admontskih posestev v Gornji Radgoni, Ljutomeru, Racerdvoru in Jarenskem dvoru, ki je zatisnil svoje trudne oči v starosti 70 let. Upravljal je obsežna vinogradna veleposestva benediktinskega samostana v Admontu, ki obsegajo v Jugoslaviji 486 ha s 56 viničarijami, in razen tega še posestva graške škofije. Zadnje dni je moral v posteljo, iz katere ni več vstal. V torek 16. t. m. je bil prepeljan v bolnišnico avstrijske Radgone, kjer je preminil. V sredo je bil prepeljan v admontski dvor v Gornji Radgoni in tamkaj položen na mrtvaški oder.

Pokojnik je bil po rodu Čeh. V duhovnika je bil posvečen l. 1887 v Gradcu. Svojo prvo službo je nastopil leta 1888. pri Sv. Juriju ob Pesnici. Leta 1879. je bil premeščen na faro Weing pri Admontu, a l. 1894. se je vrnil zopet na Spodnje Stajersko in prevzel vnovič faro Sv. Jurij ob Pesnici, kjer je nato župnikoval 11 let. Bilo je to prav v onih letih, ko je trma uš ugonabljala lepa vinogradna posestva. Ker se je pokojnik udeleževal tudi na gospodarskem polju, je imel s prenavljanjem vinogradov in nasajevanjem ameriške trte mnogo dela. To delo je uspešno nadaljeval tudi vsa leta pozneje, ko je župnika Sv. Jurij prešla v upravo svetnih duhovnikov pokojnik pa je bil premeščen kot upravitelj veleposestva v Racerdvoru pri Mariboru. Bil je nato nekaj časa upravitelj obširnih admontskih posestev na Gornjem Stajerskem, nakar je leta 1912 prevzel upravo vseh posestev na sedanjem teritoriju naše države s sedežem v Gornji Radgoni.

Političnega udejstvovanja v strankarskem smislu se je izogibal. Leta 1928. je bil imenovan za duhovnega svetovaleca in je pri patronatskih zadevah zastopal graškega škofa in admontskega opata. Pridno se je udeleževal na gospodarskem polju in rad pomagal ljudstvu, med katerim je bil splošno priljubljen in spoštovan. Dolga leta je predsedoval podružnici Vinarskega društva v Gornji Radgoni in sodeloval tudi pri ostalih gospodarskih organizacijah. — Blag mu spomin!

Jubilej zgladne zakonske dvojice

Ljubljana, 20. februarja

Te dni sta v krogu številne družine praznovala 40letnico svojega srečnega zakona g. Ivan Lozej in njegova soproga Franja, rojena Smrekarjeva. Ta jubilej je združen s 75letnico g. Ivana Lozeja, ki je rodom iz Vipave, dočim je njegova zvesta družica doma iz lepe Dolenjske. Jubilat

je služboval pri nekdanjem ljubljanskem užitniškem zakupu dolgih 38 let do svoje upokojitve. Zgladna zakonca sta lepo odgojila devet hčera in enega sina, ki se vsi vneto udeležujejo pri sokolski družini na Taboru. Odkar je upokojen, so jubilatnu v največjo zabavo sprehodili po Golovcu in Tivoliju, kjer se rad pridruži v razgovoru in pri kakih nedolžni igri drugim upokojencem v »Monte Carlu«. Doma pridno prebira »Jutro« in »Slovenski Narod« ter je prvemu listu zvest naročnik od kar izhaja, drugemu pa že 35 let. Njegova družica še vedno pridno gospodinja in se kljub pomoči odraslih hčera še vedno ne umakne iz kuhinje.

Jubilanta sta čila in zdrava in upamo, da ostane tako še mnogo srečnih let.

Važno vprašanje delavskega bolniškega zavarovanja

Beograd, 19. februarja.

Sedanje obvezno bolniško zavarovanje delavstva in vseh ostalih javnih in zasebnih nameščenecv je urejeno tako, da mora zavarovanec iskati zdravniške pomoči edino v okrožnem uradu, v njegovi ambulanci, pri njegovih zdravnikih. Le v najnujnejših primerih se sme bolnik zavarovanec obrniti na zasebno zdravnikovo in tudi tedaj samo, če ni na razpolago zdravnik okrožnega urada. Toda tudi v takem primeru ima bolnik zavarovanec le preprosto namero največje težave z upravo »urada« zaradi honorarja privatnemu zdravniku, ki mu je nudil prvo, najpotrebnejšo pomoč.

O teh za zavarovance gotovo še bolj kot za zasebne zdravnike važnem vprašanju se je precej obširno razpravljalo na lanskem glavni skupščini »Jugoslovenskega zdravniškega društva« v Novem Sadu. Tu so zdravniki zahtevali, da bodi pri vseh ustanovah za bolniško zavarovanje delavstva in drugih obveznih zavarovanecv bolniku izbira zdravnikova svoboda, dočim so predstavniki Osrednjega urada za zavarovanje delavstva odločno vztrajali na dosedanjem ambulantnem načinu zdravljenja s stalnimi v uradu nameščenimi zdravniki.

Ker tako v Novem Sadu ni prišlo do sporazuma v tem vprašanju, se je pozneje v Beogradu vršila posebna konferenca med zastopniki Jugoslovenskega zdravniškega društva in Osrednjega urada za zavarovanje delavstva, toda tudi na tej konferenci ni bilo nikakršnega uspeha.

Po teh dveh neuspešnih poskusih, da bi se dosegel za obe strani zadovoljiv spora-

zum, pa stvar ni zasopala, temveč še je prav te dni, 14. in 15. t. m. vršila nova konferenca v Zagrebu. »Jugoslovensko zdravniško društvo« so zastopali dr. Svetoslav Stefanović, dr. Dragoljub Jevremović in dr. Svetoslav Župić, zvezo zdravniških zbornic predsednik zagrebske zbornice dr. Domac in dr. Oton Mužer, »Osrednji urad« pa komisar dr. Bauer, generalni direktor dr. Glaser in sanitetski direktor dr. Hahn z nekaterimi izvedenci »Osrednjega urada« in zagrebskega »Krožnega urada«. Razpravljalo se je na podlagi poročila, ki ga je podal dr. Müller na lanski glavni skupščini v Novem Sadu o svobodni izbiri zdravnika v bolniškem zavarovanju, ali zopet ni prišlo do nikakršnega sporazuma in je ostalo vprašanje nerešeno.

Z zdravniške strani gre tu gotovo predvsem za krušno vprašanje, vprašanje zaslužka. Število zdravnikov se množi od leta do leta in zaslužek se manjša. In ne samo zaradi porasta njihovega števila, temveč tudi zato, ker na drugi strani vse bolj narašča število podvrženecv socialnega zavarovanja. Prebivalstvo se tudi pri nas bolj in bolj proletarizira in tako prehaja iz zasebne zdravniške prakse v ambulantno okrožnih uradov, ki si iz prebirkov grade ogromne palače. Dočim bi ob svobodni izbiri zdravnika bilo zaslužka ne samo za vse sedanje naše zdravništvo, temveč i za ves bodoči naraščaj. Prepričani pa smemo biti, da zdravnikov v tem vprašanju ne vodi samo »kruhoborstvo«, da se uporabi ta izraz, toda v najboljšem smislu, temveč tudi človekoljubna želja, da bi imel zavarovanec »Krožnega urada« v primeru potrebe zdravniško pomoč takoj in tako, kakršna gre človeku, pa naj je reven ali bogat, delavec ali tovarnar, najvišji državni uradnik ali pa pomožni pisarček dnevnika.

Z druge strani pa seveda tudi ni zameriti predstavnikom Osrednjega urada, če se upirajo zdravniški zahtevi, ki bi pomenila v svoji izvedbi znatno povečanje izdatke. In posebno v sedanjih krizastih razmerah, ki so n. pr. na českoslovaškem, že dovedle do poloma bolniških blaginj, kjer se tudi z zidovi palač ne dajo plačevati ogromno naraščajoči izdatki, ki jih povzroča po brezpričelnosti, ob vse manjših dohodkih bolniških blaginj, neizmerno porastla razpoložnost za bolezni.

V takih razmerah pač res ni verjetno, da bi se v doglednem času dalo zadovoljivo rešiti to važno vprašanje našega socialnega zavarovanja.

Smrtna nesreča pri krmljenju svinj

Murska Sobota, 20. februarja.

Posestnikova hči Marija Rantarjeva je krmlila svinje. S škafom na glavi je šla preko dvorišča, kjer ji je nenadno spodrsnilo na poledenelih tleh. Mladenka je padla tako nesrečno, da si je zlomila hrbtenico in dobila tudi druge poškodbe. Nevarno ranjeno so prepeljali v bolnišnico, kjer je po nekaj dneh podlegla poškodbam.

Zagonetni požari v Prekmurju

Murska Sobota, 20. februarja.

Te dni je po polnoči začel goreti v Panovcih gospodarski objekt posestnika Fila Gregorja. Ko je nastal ogenj, ni bilo nikogar doma. Gospodar je šel že pred dnevi z doma k nekemu svojemu prijatelju, žena pa je bila istega večera s sinom na kolinah pri sosedovih. Objekt, ki je že pred leti pogorel in je bil sedaj popravljen, je bil zavarovan za visok znesek. Čudno naključje je, da je bil tudi pri zadnjem požaru gospodar pri istem prijatelju na obisku kakor sedaj. Vzrok požara je prav tako zagoneten kakor pri številnih zadnjih požarih v murskosoboškem srezu. Oblasti, ki vrše preiskavo, bodo gotovo odkrila požigalca, ker je nedvomno, da gre tudi pri tem, kakor skoraj pri vseh zadnjih požarih, za požig.

Črtice iz kozjanskega kota

Kozje, 19. februarja

Ne moremo se žal več ponašati s mirom, ki je do nedavno kraljeval po našem okraju. Posledice krize se javljajo od dne do dne tudi pri nas. Vedno več srečavamo po potih in cestah mladih, močnih ljudi, ki v brezdelju postopajo okrog, eni prosijo, drugi zahtevajo ali celo grozijo, manjši darove objestno odklanjajo, nabrani denar pa žal večina pusti v prvi gostlini. Velik zastoj opažamo pri vseh obrtih, v trgovinah, gostilnah in na sejnih. — Druševna kriza se odraža v mnogih slučajih pri pijančevanju, a krona vsega so bili uboji, o katerih smo že poročali.

Tudi članska statistika naših tukajšnjih društev bolega na isti bolezn, kajti večina društev se je morala zadovoljiti s precej manjšim številom članstva. Mesec obnih zbiorov je za nami; društveno življenje se deloma oživlja in začenja z novimi energijami.

Med vsemi društvi v okraju je menda najdelavnejši in najaktivnejši Sokol v Kozjem. Društvo je organiziralo v teku dveh mesecev kar pet prireditev, ki so sprito težavnega gospodarskega položaja parkrat kar pozitivno društvenega blaginjska. Lepo uspešni občni zbor 23. p. m. je pokazal discipliniranost mlade sokolske čete, kakor tudi jekleno energijo, s katero gre društveno načelstvo preko vseh ovir naprej k cilju. V doglednem času bo otvoritev dvorane s predstavo »Radikalne kure«.

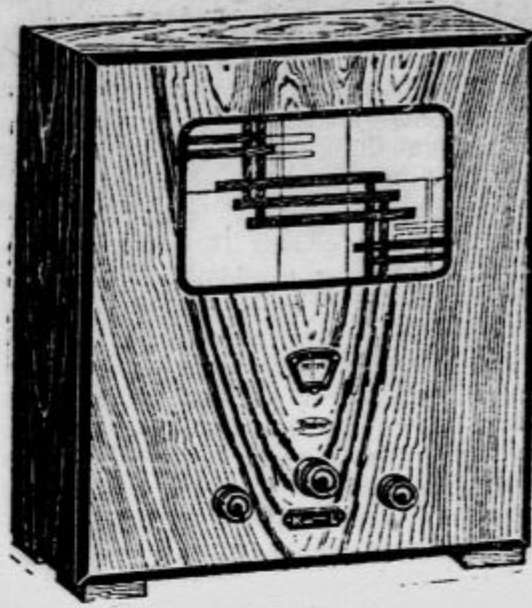
Okraj ima tudi več gasilnih društev in se ponaša tudi z dvema motornima brigadama. V preteklem letu je gasilstvo interveniralo v dveh težjih in treh lažjih primerih. Veselje ali drugih prireditev gasilna društva zaradi slabih gospodarskih prilik niso pričela.

Razveseljuje delujejo sadiarske in kmetijske podružnice, ki so v rokah požrtvovalnega učiteljstva. Prirejajo se kmetijska, sadiarska, živinorejska in druga predavanja. Lepe zaslugi se pridobiva veterinar dr. Moser, ki je v teku lanskega leta imel v okraju nad 15 predavanj.

Podružnica SPD v Kozjem, z navdušenim prijateljem narave dr. Jenkom na čelu, pripravljata teren za gradbo koč na Bohorju. Izleti so zaradi zime malo prenehali, smučarjev domačinov pa žal nimamo dosti odnošno so razgubljeni po solah, dočim krasni smučarski tereni praznujejo v

Dospela je pošiljka najnovejših aparatov

„RADIONE MIDGET DINAMIC“

Cena Din 5360.—

V tem najnovejšem delu slovite tovarne

ING. NIK. ELTZ, WIEN

so uporabljena najnovejša izkustva radijske tehnike. RADIONE MIDGET DINAMIC, ki je kvaliteten aparat za sprejem inozemstva (200 — 2000 m), v zvezi z DINAMICNIM zvočnikom RADIONE.

„RADIO LJUBLJANA“

Miklošičeva cesta šte. 5.

samoti in dolgočasju. V tem pogledu čaka našo podružnico še precejšnja naloga — privabiti v okraj tujece in jim pokazati lepoto naših brd.

V začetku februarja je pričela obratovati v Lesičnem pri Pilšanuju zadrzna mlekarina, ki je postavila na naš trg nad vse pričakovanje dobro blago — zlasti čajno maslo; cene so pa za enkrat še visoke in bi vodstvu zadruge priporočali, da jih po možnosti zniža. Sicer pa je to za naše ljudstvo važna ustanova in ji želimo čim lepših uspehov.

V splošnem pa smo žal prisiljeni priznati, da je zadržništvo v okraju, razen hranilnic in posojilnic, ki obstojajo še izpred vojne, še na bore nizki stopnji in bodo imeli zadržni organizatorji še ogromne dela, da v mnogih krajih celo neuspehe in odpor.

Četa mladih smučarskih tekmovalcev na Notranjskem

V Starem trgu pri Ložu se je preteklo nedeljo vršila smučarska tekma šolarjev, kakršna Loška dolina še ni videla. Zbrale so se trume prebivalstva tudi od daleč, privedite pa je vodil izkušeni sportnik učitelj Čebihin. Start in cilj je bil pri soli, k tekmi se je prijavilo 40 mladih tekmovalcev, ki jih je učiteljstvo dobro pregledalo. Bilo je krasno zimsko vreme (zjutraj je termometer kazal —28° C!). Proga je merila blizu 4 km, prvi pa je privozil skozi cilj Rožančev Beno v 19:20 in je dobil za dar kompletne Voljčeve smuči. Skupno je bilo razdeljenih 20 nagrad.

Lep jubilej vzorne matere

St. Jernej na Dolenjskem, 20. februarja

V prijazni vasi Bela cerkev na gričku blizu šmarjeških Toplic je praznovala te dni svojo 75letnico ga. Terezija Bečveva, vdova pokojnega trgovca in posestnika. Vzorna gospodinja in mati je rodila 16

otrok, od katerih jih živi še 12, ki so vsi po vzoru svojih zaslužnih roditeljev vneti in požrtvovalni za narodno stvar. Najstarejši sin Albin je urokodjen železniški inženir, Vinko doma trgovec, posestnik in župan in tudi vsi drugi zavzemajo lepe pozicije.

Bečveva mama, ki je ob visoki starosti vedna in česla, je bila vedno neumorno delna in uspešna je upravljala posle, ki bi jih komaj zmogel kak moški. V najtežjih vojnih časih je vodila trgovino in kot potujoča trgovka je posetila okrog 100 sejmov. Po svoji dobrosrčnosti in prijaznosti je znana daleč okrog Z mnogimi prijatelji vred ji želimo še mnogo srečnih let.

Koncert mariborske klasične gimnazije

Maribor, 19. februarja

Prav posebno v Mariboru je dijaška mladina pokazala, kako živi. Pred kratkim krasno uspehi koncert učiteljskihnikov, v nedeljo nabit poln dvorana Narodnega doma, kjer je mladina z navdušenjem poslušala predavanje o Srečku Kosovelu, in v sredo koncert humanistične gimnazije. Ta naša mladina se zanima tudi za sport; da, saj se mora, ako hoče biti zdrava; — zanima se tudi za duševno izobrazbo — in mnogo bolj kakor kdaj prej naši predniki. Današnji čas zahteva od človeka mnogo več — in tega se mladina zaveda in v tem pravcu deluje.

V okraju deluje tudi učiteljsko društvo, kjer je včlanjeno, razven par izjem, vse učiteljstvo. Vsak drugi mesec se zbere učiteljske vsega okraja na zborovanjih, kjer rešuje stanovska in razna druga aktualna vprašanja. Ne smemo pozabiti tudi čitalnice, ki že nekaj let vrši prav uspešno svojo izobraževalno misijo. Ima lepo knjižnico, razpolaga s številnimi dnevniki, tedniki in nekaterimi ilustriranimi časopisi ter z dobrim radio-aparatom.

Vsa navedena društva imajo človekoljubne in izobražbene smotre, so že dosti napravila v narodov blagor in hočejo tudi v bodoče vsiti svoja poslanstva v procvit kmetijskega življa. Ta ali oni tujece se ustraši imen Kozje, Pilšanj, Podsreda... a to le oni, ki krajcev ne poznajo. Pridite in pogledajte si sami, pa se nas ne boste bali, za kar vam daje poročstvo pestra društvena statistika.

Na koncertu gimnazije smo morali trje občeudovati: kako se je dijaštvo z navdušenjem in vestnostjo pripravilo na ta nastop, kako so sami dijaki vodili vse priprave in sami nastudirali ves program brez pomoči kakih profesorjev — in kako je občinstvo napolnilo dvorano. Vsi bivši absolventi gimnazije so prišli — zavedali so se pač, da gimnazija manifestira, da je tukaj, da živi in da nam je ne bo nihče odvzel.

Akademijo je otvoril ravnatelj zavoda g. dr. Tominšek. Za njegovim pozdravnim govorom se je vrstila točka za točko, hitro in brez odmorov. Vso glasbeno vodstvo sta imela osmošolec Silvij Haas in sedmošolec Joža Mihelič. Tema dvema gre glavna zasluga, da je koncert tako izborno uspel. Haas je mariborski publiki že znan. Kjer se kaj svira, je on poleg klavir, gosli in drugo igra uprav mojstrsko, tokrat pa se je izkazalo, da tiči v njem velik dirigentski talent. Tako sigurno je vodil svoje sodelavce, kakor da bi najmanj že deset let vihtel taktirko. Ni treme v njem in nič neizbežne nervoznosti, ki je ob takih prireditvah običajna. Mihelič pa je zborovodja. Ima nekaj Mirkovih lastnosti: polaga silno važnost na izgovorjavo in točno prednašanje. Prehodi iz forte v piano so bili odlični. Njegovemu zboru manjka nekaj dobrih tenoristov, mogoče ko je bas odlično zasaden. Prav posebno je ugajal Rillé »Mučenci v areni« in Medvedova »Ljubzen in pomlad«.

Orkester je igral več komadov, prav efektno pa zaključno koračnico. Omeniti je treba soliste. Goršek ima zelo tople, a žal, še premalo izsolan glas. Kukovčeva ima lep glas, a za dvorano še prešibak. Izmed ostalih točk so posebno zadovoljile: Mozartov Menuet za flavto, cello, violino in klavir ter Griegova Melodija in Dvořakova Silhueta, ki ju je Haas prav virtuozno zaigral. Koncert je v vsakem pogledu sijajno uspel in je le želeli, da gimnazija letos še enkrat stopi pred javnost. P. a.

Motnje v želodcu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteto, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »FRANZ JOSEFOVE grenčice«. Zdravniki svetovnega slovesa hvalijo izborni učinek, ki ga ima »FRANZ JOSEFOVA« voda v svoji lastnosti kot »odvajalo« sredstvo zlasti pri močnokrvnih, koronarnih osebah satrikih in hemoroidnih bolnih. »FRANZ JOSEFOVA« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Spomini bedne pogoreлке iz nekdanjega gledališča

45 let je za nami, odkar je pogorelo staro ljubljansko delno gledališče, ki je bilo tam, kjer je danes Elitni kino Matica. O tej usodni požarni katastrofi, eni največjih, kar jih beleži ljubljanska kronika, je prinesel »Slovenski Narod« v četrtek 17. februarja 1887 obširno poročilo z uvodom: »Osoda, ki je zadela že toliko gledališč, tudi gledališču ljubljanskemu ni prizanesla. Preteklo noč uničil je požar, konec je nemškemu gledališču, ustavljeno so pa tudi slovenskega dramatičnega društva predstave. Na prostoru, kjer je bilo še sinoč zbrano veselo občinstvo, radujejo se poskočne godbe (Suppéjeve spevoigré) Fatinitze in kjer bi se imela danes predstavljati mična slovenska opereta »Mesečina«, je danes pogorišče, iz katerega se vali gost dim in požarne brambe parna brizgalna deluje in sopiha neprestano, da se pogase tleči in goreči ostanki. Deželno gledališče je uničeno in nikdar več ga ne bo na tem mestu. Požar je bil velikanski, kakršnega v Ljubljani še ni bilo odkar je pogorela cukrarnica, in začel je menda takoj po polnočnem.«

Poročila nadalje podrobno opisuje nastanek požara in pretresljive prizore, ki so se odigravali pri reševanju in gašenju. Najbolj je bila prizadeta družina gledališkega vratarja in obenem gledališkega mojstra in strojnika Franca Gogala, ki je s svojo ženo Amalijo in tremi otroki stanoval v gledališkem poslopiju. Gogala je pred dobrim mesecem umrl, njegova siromašna vdova pa se je on dan zglasila v našem uredništvu in nam takole podala svoje spomine:

— Z možem sva tisto usodno noč šla okrog polnoči spat. Stanovali smo v drugem nadstropju. Komaj sva legla, naju je začela klicati služkinja, opozarjajoč mejoža, da zunaj smrdi po dimu in da se čuje sumljivo prasketanje. Mož je za silo obložen pohitel na hodnik in ko je odprl vrata galerije, mu je nasproti bruhnil močan dim. Hitro je zopet zaprl vrata in prihitel nazaj v sobo: »Oblice te, teater gori!... Toda za rešitev po hodnikih je bilo že prepozno. V kazini se je tisti večer ravno vršil podoficijski bal. Kakor brez uma sem z balkona vpila: »Pomagajte, pomagajte, mi se bomo zadušili, zgoreli bomo!« Mimo je ravno prihitel neki gospod in mi je kričnil: »Vržite ključe!« — Vprašala sem ga še, s kom imam opravka. — »Z grofom Thurmom.« — Prvi so prihiteli na pomoč Kastnerjevi in Kirbiševi blapci, ki so pristavili lestve na balkon, da so odnesli moje otroke. Rešili so tudi mene, ki sem bila sedmi mesec v blagoslovljenem stanju. V odejo odelo so me spravili v bližnjo kavarno, kjer sem se počasi osvobodila. Med tem, ko so bili gasilci na delu, in so reševali, kar se je rešiti dalo, sem jaz v silovitem mrazu (bilo je —24 C) bosila hitela na breg k gospe Vetterjevi, ki je takrat imela metliško vinarno in še živi. Postregla mi je s čajem in me za silo oblekla. Nato sem hitela nazaj h gledališču. A ničesar drugega nisimo mogli rešiti, kakor otročičke in kanarčka... Gorelo je vse do naslednjega dne popoldne in tudi moj mož je bil do 3. ure popoldne zaposlen pri brizgalni, dočim sem jaz bila z otroki pri gospe Vetterjevi.

— Ko sem proti večeru vsa obupana stala ob pogorišču, je prišel mimo stari lončar Dreise, me potrepljal po ramenu in me vprašal: »Kaj ste tako žalostni?« — »Ker nimam ničesar več, kakor samo še moža in otročičke!« — Zopet me je prijazno potrepljal po ramenu in dejal: »Imam pa jaz dve sobi in kuhinjo za vas. Pohištvo se bo že dobilo... Res smo se kmalu nato preselili k njemu, ki je bival na starem strelišču. Pogodili smo se za mesečno najemnino 5 goldinarjev, toda ker smo bili brez vsega, nam je še sam posojal denar, da smo se pretolkli skozi bedo... Po petih mesecih je mož dobil službo kot vrhovni strojnik v takratni ljubljanski predilnici, od koder smo nato poravnali dolgove. 18 let in 8 mesecev smo bivali v Litiji, nakar smo se preselili v Budimpešto. Po požaru nam je bilo obljubljeno, da bomo dobili nekaj podpore, toda da danes nisem prejela niti facka. Marsikaj se je pisalo o požaru, toda ne točno. Nesrečni moj mož je vedno želel, da bi požar sam opisal, še letos na novega leta dan je dejal, da morajo ljudje izvedeti resnico. Toda že 4. januarja je podlegel srčni kapi. In tako sem reva sama ostala na svetu. Z možem sva pred štirinajstimi leti obhajala zlato poroko, letos 10. maja bi on dopolnil 77. leto, jaz pa bom 9. avgusta stara 74 let. Sedem

otrok je ostalo pri življenju, toda razkropili so se daleč po svetu in tudi sami z družinami komaj živijo. Zapuščena vdova bivam zdaj v Töniesovi baraki na Šmartinski cesti 21. Ob moževi smrti je bilo še vsega najinega premoženja celih 30 Din, a zdaj živim samo od miloščne dobrih src.

— O nastanku požara se je takrat marsikaj ugaibalo in so pravili, da se je pri streljanju v spevoigré Fatinitzi prijala kaka iskra platnene kulise in tlela naprej. A jaz se dobro spominjam, kako mi je pravil pokojni mož: Štirinajst dni pred požarom so prišli k njemu neki moški in ga nagovarjali, naj jih vzame v službo za premikanje kulis. Mož je namreč imel pod seboj 14 pomočnikov. Odvrnil je novodošlecem, da jih za enkrat ne more sprejeti v službo. Tedaj pa so se začeli pridruživati, češ: »Čez štirinajst dni ne boš imel ne kulise ne ljudi!« Moj mož je takrat opozoril stražnika, ki je stal v bližini in je čul grožnje. Toda stražnik ga je zavrnil: »Kaj hočete, saj so pijani!«

Tako nam je pripovedovala bedna starka gospa Amalija Gogala in zaključila med solzami: »O, ne dvomim dosti, da se je takrat res izvršil zločin požiga. Toda zločin je bil tudi, da se za nas siromašne pogorelece nihče ni pobrigal. Reva sem bila vse življenje in stradala tudi na stara leta.«

Zadovoljiva rešitev spora zaradi elektrike

Laško, 20. februarja.

Mestna občina Laško je sklenila leta 1925 s falko elektrarno pogodbo, katere člen 5. se je glasil, da se morajo cene toka prilagoditi v medsebojnem sporazumu dejanskim razmeram, ako bi prišlo v teku časa do znatnih sprememb v gospodarskih razmerah. Te razmere so se zadnja leta res tako spremenile, da draginski pribitek po prvotnem ključu ni več odgovarjal. Zato je stavilo županstvo na elektrarno predstavko, da prilagodi draginski pribitek trenutnim gospodarskim prilikam. Falska elektrarna pa na to predstavko ni pristala, zaradi česar je prešla kompetenca za rešitev spora pred razsodiščni forum. V razsodišču sta delegirali županstvo Laško g. univ. prof. dr. Vidmarja, elektrarna Paia pa g. inž. Kürschnerja, a za predsednika razsodišča je bil izbrani g. inž. Milan Šuklje. Vsa zadeva se je vlekla preko enega leta in šele na III. razsodiščni seji, ki se je vršila 10. t. m. je prišlo do zadovoljivega sporazuma.

Poleg nekaterih odškodninskih zneskov za investicije, ki jih je imela mestna občina za podaljšanje omrežja, je pristala Falska na znižanje temeljnih cen toka za razsvetljavo od 0,80 na Din 0,75 za kw ur. počenši s 1. januarjem 1932 v neposredno korist odjemalcev električne struje.

Poleg tega plača falka elektrarna ob koncu vsakega leta občini Laško 8½% od svojih bruto dohodkov za tok za razsvetljavo in za motorni pogon. Tudi ta dohodek ob prišel v dobro konsumentno-meškanje, ker znači znaten plus v občinskih dohodkih, s čemur se bodo znižale sorazmerno tudi občinske doklade in druge davke. Za dosežen uspeh gre polno priznanje županu g. dr. Rošu in ravnatelju falkske elektrarne g. inž. Kiepachu, ki sta se v stvarni presoji trenutnih gospodarskih razmer sporazumela k omejenemu aranžmaju. Ravno tako pa gre tudi polno priznanje razsodiščnemu predsedniku g. inž. Šuklju, kakor tudi članom razsodišča gg. prof. dr. Vidmarju in inž. Kürschnerju, ki so predložitvi vse vidlike sporne zadeve upivali na doseg sporazuma in likvidacijo spora, ki je s tem v obojestransko zadovoljstvo končno veljavno rešen.

Komunalni problemi Kamnika

Kamnik, 20. februarja.

V času gospodarske krize je težavno voditi komunalno politiko, tako siromašnega mesta kakor je n. pr. Kamnik. Naše mesto razen par hiš, ki pa ne donajajo prav za prav nikakih dohodkov, nima nobenega premoženja. V tem tiči tudi vzrok, da se morajo vsa važna vprašanja, kakor zgradba novega ljudskošolskega poslopja in nove klavnice, urediti est. itd., od leta do leta odlagati na boljše čase. Vzpostavljeno z naraščajočimi potrebami mesta pa smo zaznamovali v preteklem letu celo znaten padec dohodkov in nihče ne more z gotovostjo trditi, koliko bodo ti znašali v letošnjem letu. V tem pogledu nastanejo tudi precejšnje težave pri sestavi proračuna. Edino sredstvo, da bodo v novem proračunu pokriti vsaj vsi najpotrebnejši izdatki, je štednja povsod, kjer je to mogoče.

V teh časih je življenjske važnosti za vsako občino, kakšni moške vodijo njeno usodo. Vzornemu gospodarju, ki je dokazal, da zna dobro ravnati s svojimi imetjem in pametno

države znajo to visoko ceniti in so si temu primerno uredile ribarske zakone. Pri nas pa je drugače. Kljub krasnemu vodovju, ki je za skrajno zanemarejeno, imamo tudi še starokopiten, tujektemu prometu, in še bolj zdravemu gospodarstvu, neprimeren ribiški zakon. Kriv je bil tega nazor, da je ribištvo odvlečen sport, ki nima pomena ne za zdravje, še manj za narodno gospodarstvo. Oglejmo pa si za primer naša letovišča. Koliko tujcev prihaja na Gorenjsko vprav zaradi ribolova in koliko bi jih še prišlo, če bi imeli priložnost ribariti!

Zaenkrat sta res lepi sportni vodi Bohinja in Radovna, ki sta primerno zasajeni. Vse druge vode v radovljskem okraju pa so za izvajanje ribištva s sportnega etičnega neprimerne. Naj omenim Dolnoko, ki je v vsem toku, od izvira pa do etoja pri Radovljici, precej prazna. Najslabša je seveda spodaj Jesenic, kjer uničujejo zarod razne kisline, ki jih izpušajo iz tovarn. To škoduje ribam tudi v nadaljnjem toku Save, skozi vse radovljske in krankske okraje. Nadalje je bilo krivo revščine na ribah v Savi tudi to, da ni bilo pri Medvodah ribje steze, ki smo jo dobili šele po vočestnih zahtevah. Sedaj pravijo, pa ribe že prehajajo po stezi v gornji tok Save. Druge vode v radovljskem okraju so pač ugodne za ribogojstvo. Žal pa premajhne za sport, vsaj v pretežnem delu leta. Kot take pa pridejo v poštev tudi za tujski promet, kajti okusne postvri privabijo marsikatero gurmana v naše kraje.

Lepe sportne vode so tudi v ostalih delih naše banovine. Naj omenim Kokro, Solčico, posebno lepa je Poljanščica, ki je

Velika opasnost za one, ki mnogo sedijo,

2391

je slaba prebava, povzročena vsled sključene države telesa pri delu. Kronična zapeka in hemeroidi so prvi pojav težkih notranjih obolenj, ki se poznajo zelo težko zdravijo. Prepričite to opaznost že naprej ter pijte redno vsak dan 2 do 3 čaše

RADENSKE ZDRAVILNE VODE.

gospodariti, bo vsakdo z mirnim srcem zaupal, da ga zastopa v občinskem odboru pri reševanju onih vprašanj, pri katerih so zainteresirani vsi davkoplačevalci. Zauzanje, ki ga imajo davkoplačevalci do mestnih očetov, pa je prvi in glavni temelj dobrega občinskega gospodarstva.

Kemniški občinski odbor se je že pred poltretjim mesecem sestel k seji, da obravnava proračun za l. 1932. Takrat se je nekaterim občinskim možem zdelo, da bi proračun v par postavkah preveč obremenil občane z dokladitmi, zato se je seja preložila za nekaj dni, dokler odbor treh strokovnjakov ne pregleda proračuna in ga epravi v primerno ravnovesje. Iz znanih virov se je nadaljevanje seje zavleklo skoro za 3 mesece. Šele včeraj se je občinski odbor sestel, da spravi proračun pol streho.

V uvodni besedi je župan g. Franc Kratnar pozdravil nove občinske odbornike in sreskega načelnika g. Vouška. Prešlo se je takoj na pretres proračuna. Odbor je prvot-

ne postavke v izdatkih ponekod nekoliko zmanjšal, k dohodkom pa na treh ali štirih mestih primaknil kakega »jurja«, tako da znašajo sedaj redni izdatki 732.536 Din, redni dohodki pa 253.568 Din. Proračun je v dohodkih in stroških za okrog 42.000 Din manjši od lanskega. Primanjkljaj 354.386 Din se bo kril s 45% doklado (za 5% nižja od lanske) na direktne davke, s trošarino na alkoholne pijače in z davčino na zakoli živine. Uvedla se je tudi nova davčina na javne vodovode. Vsaka družina, ki uživa vodo iz javnega vodovoda, plača letno odplačilo znesek na 1 pipo, to je 24 Din. Davčina na uvoženo meso se je zvišala pri kg od 20 par na 1 Din, s čemur bodo nekoliko zaščiteni domači mesarji. Trošarina na alkoholne pijače in doklada na zakoli živine ostane na isti višini. Nekateri glavni izdatki so votirani: za občinsko upravo 108.600 Din, javne naprave 235.500 Din, zdravstvo 21.500 Din. Postavka za redarstvo znaša 62.200 Din. Izredno obremenjuje proračun socialno skrbstvo: Za ubožni sklad je določenih 68.700 Din, fond za brezposelnost znaša 5000 Din. Na seji se je poudarjalo, da obe postavki ne bosta zadostili potrebam. Poletavka za šolstvo je za 60.000 Din manjša od lanske in znaša stmo 97.179 Din. Sokol dobi 1500 Din, Tujkoprometno društvo 2000 Din, salonski orkester 1000 Din (pod pozojem, če bo deloval), godba 4000 Din.

Proračun je bil po živihni debati soglasno in z odobravanjem sprejet. Na predlog župana g. Kratnarja je bilo nato soglasno sklenjeno, da se pošlje na merodajna mesta sklep občinskega odbora z zahtevu, da se Univerza kralja Aleksandra I. ohrani neokrnjena. Prav tako je bil soglasno sprejet predlog I. svetlovalca g. Škofa, da se pri generalni direkciji državnih železnic protestira proti ukinitvi treh vlakov na kemniški progi, ker je to tudi v veliko škodo za naše letovišče. Seja se bo nadaljevala v ponedeljek.

Edina slovenska tedenska revija »Življenje in svet«. — Posamezna številka 2.— Din.

Kmetijski vestnik

K pomladnemu delu

Med našimi ljudmi na kmetih se pojavlja različna mnenja glede povzditve in izboljšanja produkcije kmetijskih pridelkov. Tako se čuje, da se dandanes eploh več ne izplača propagirati to ali ono panogo, ker itak ne prinaša nobenih dohodkov. Grešilo so oni, ki so vedno priporočali povečanje produkcije kmetijskih pridelkov. Sedaj naj se najde prodajna možnost teh odvisnih pridelkov. Strokovnjaki, torej na plan in prodajate tudi blago!

Na prvi pogled bi človek mislil, da je res temu tako. Ali če gremo še dalje, se prepričamo, da je naše kmetijske pridelke zelo hudo prodati zaradi slabe kakovosti. Organizacija prodaje mleka se obravnava v naši javnosti, posebno v Ljubljani, že desetletja, pa še nismo dosegli nikakih uspehov. Smo tam, kakor smo bili pred 30 leti! Izjemo tvorijo samo izdelava bioriženega mleka v Ljubljani. Pa naj kdo trdi, da ni treba več priporočati večje in boljše produkcije mleka in mlečnih izdelkov. Dobrejša masla so deležni samo nekateri, ki uživajo posebno naklonjenost producentov, ali pa se mora kupovati za drag denar, in še to se uvaža iz drugih banovin. O siru pa rajši molčimo! Častne izjeme n. pr. Nova vas in še nekater druge sirarne, nam ne smejo zakriti žalostnih produkcijskih razmer, predvsem kar se tiče kvalitete in velikosti sirov, ki kljub velikanskim podporam, ki so bile podeljene mnogim zadrugam, niso izboljšale svojih izdelkov v ničemer.

Pri živalskih proizvodih tudi ni mnogo boljše. Zares pitanih živali, pa naj bo to voč, ovinj ali perutnine, je hudo dobiti pri nas. Vzrok tiči delno v pasmi, še več pa v slabem krmljenju. S slamo, ki sestavlja glavno snov pri prehrani našega goveda, ne bomo prišli daleč, če jo tudi razrežemo, namakamo ali celo parimo. Sama ostane slama. Kdor meni, da se naša živinoreja ne sme izboljšati, niti njeno številčno stanje povečati, je kriv pretek, katerega naj naši kmetje nikar ne uvažujejo. Nasprotno, podvzeti moramo vse, kar je potrebno za izboljšanje naše živinoreje. In to velja posebno, da posvečamo največjo pozornost večjemu in boljšešemu pridelovanju krme na travnikih kakor tudi na njivah. Ko nastopi pomlad in z njo pomladno delo, tedaj moramo naše travnike temeljito pobrati in osnažiti, pognojiti, pa ne samo z gnojnicjo, temveč tudi z umetnimi gnojili. Kdor le zmora, naj si napravi tudi umetne travnike. Ob nakupu travniške-

ga semenja moramo biti previdni. Pred očmi imamo predvsem naše kmetijske organizacije, ki že od nekdaj delujejo v prid našemu kmetu. Povedano velja tudi za pridelovanje krmilne pese, raznih detelj, zelene krme in raznega korenstva.

Slično bi lahko pisali tudi o drugih panogah, kakor o perutninarstvu, sadjarstvu in vinarstvu.

Držimo se načela, ki velja še vedno v trgovini, da dobro blago najde vedno dobrega kupca, slabega blaga se pa vsakdo brani. Pred pomladjo uvažujemo vse pridobitve, ki nam pripomorejo do izboljšanja našega kmetijstva. Fr K.

Kalij kot gnojilo

Najvažnejše kalijev gnojilo, ki ga moramo uvažati, da zadostimo zahtevam kulturni hrastlin po tem neobhodno potrebnim gnojilu, je 40% kalijeva sol. Kajnta v našo državo ne uvažamo več iz raznih virov, med katerimi je glavni ta, ker vsebuje kajnit 12 do 14 odstotkov kalija in zato ne prenese dragega prevoza iz Nemčije. S kajnitom so se pri nas vršile tudi razne nedovoljene manipulacije, kar je dalo povod za prepovedi njegovega uvoza.

Sicer imamo tudi v domačem gnojilu — pepelu — nekaj kalija, ki pa nikakor ne zadostuje vsem potrebam, kjer ga moramo uporabljati. Pepel listnega drevja, je boljše od pepela iglavcev, premogov pa ne pride v poštev, ker škoduje rastlinam.

Danes uporabljamo umetna gnojila le v obliki polnega gnojilja, pri katerem vpliva kalij posebno dobro na kakovost in vztrajnost pridelkov, posebno krompirja, koruze, hmelja, sadja, vinske trte, razne površine itd. Vsem tem rastlinam gnojimo tudi z apnenim dušikom in s superfatom, ker le na ta način moremo potem računati na uspehe.

Pri nas gnojijo kmetje z umetnimi gnojili navadno prepozno, in sicer šele pri setvi ali saditvi. To pa nikakor ni pravilno. Dejstvo je, da izrabli rastlina gnojila najbolj tedaj, če jih trosimo vsaj 14 dni pred setvijo in jih dobro pomešamo z zemljo, ker le potem se raztopijo in postanejo dostopna mladim rastlinam.

Ko gnojimo krompirju, moramo vzeti poleg hlevskega gnojla na 1 oral še 100 kg kalijve soli, 120 kg apnenega dušika in 120 do 150 kg superfosfata. Pri jarnih pa potrosimo 40% kalijve soli vsaj 2 tedna pred setvijo ter jo plitvo podorjemo. Omeniti je, da superfosfata ne smemo mešati z apnenim dušikom, temveč trosimo superfosfat po izvršeni setvi kar po vrhu

Kdo neki bi pri takih razmerah skušal izboljšati in obogatiti svoja vodovja in za to vlečeval višje takse?

Posebno hudo so prizadeti posestniki in zakupniki takih vod. Ki niso sportne, ki so ugodne le za gojitev. Plačevati pa morajo od njih tako zbrane sportne takse po rago že itak dragih ribiških kart. Ribe morajo imeti, ker jih zahtevajo tujci, sicer teh ne bo več. Kako torej ribe ujeti. Priljubljeni so poslužiti se mrež, ali pa ribariti na način, pri katerem nimajo posebnega sportnega užitka, pač pa gre le za primeren gospodarski hasok, od katerega morajo biti pri dohodnini plačevati visok obolus. (Poudarjam, da ne mislim pri tem načinov, ki bi utegnili škodovati ribogojstvu). Ker voda ni primerna za sport, ker je premajhna, mirno tekoča ali pa ima slabo obrežje, mora posestnik plačati tudi ribiče, ki mu preskrbijo ribe. In zato naj plačuje še za zabavo, ki je v takih vodah nimaj!

Povsod poudarjamo važnost tujkega prometa in gledamo na njegov napredek. Toda ribištvo, ki je gotovo eden izmed najvažnejših činiteljev, če hočemo privabiti bogate Angleže in Američane, stavimo velike ovire. Z visokimi takсами in posameznimi ribarskimi zavodi ne bomo pridobili nič. Gledati moramo, da uredimo naše ribištvo tako, da se bo lahko razvijalo. Da bodo vode bogate in da bodo od poseta tujcev imeli lepo, zdravo zabavo vsi naši ribiči, ne samo nekateri izvoljeni gospodje. Zelo važna pa je tudi, da razlikujemo ribiški sport kot tak in pa ribiško gospodarstvo. Vl. K.

in ga zavlečemo. V novejšem času uporabljajo tudi mešano gnojilo nitrofoskal za okopavine in jarnje pri pomladanskem gnojenju. Nitrofoskala vzamemo 250 do 300 kg na oral.

Na starih deteljstih pa uporabljamo le kalijve in fosforne gnojila in apno. Kdor upošteva svojstvo detelj, ki pridobivajo dušik iz zraka, jim ne bo gnojil z dušičnimi gnojili ali celo z gnojnicjo ali hlevskim gnojem, ker je to potratno. Pač pa je dobro dodati pri setvi lucerne na oral 50 kg lahko topljivega dušičnega umetnega gnojila, da mlade rastlinice bujnejše poženejo in se dovolj zgostijo do zime.

Pozebla trtna očesa

Vkljub prav kosmati odeji, s katero so zavarovana trtna očesa proti zunanjim vplivom, osobito proti mrazu, jih ta vendarle pokvari. Če temperatura pregloboko pade. V tem oziru ne škoduje toliko suh kakor vlažen mraz. Če se namreč napravi na trtah in na očesih poledica. Vлага, ki prodre tudi v notranjost očesa, zmrzne in razširi ali razcefra notranji življenjski del očesa, ki porjavi in zamre. Tako pokvarjeno oko pomladi ne požene ali pa napravi slab poganjek, katerega je najbolje takoj odstraniti.

Vsako glavno oko obstaja namreč že v nerazvitem spalnem stanju iz zelenega stebelca, listov, vilic in, če je rodovitno, še iz grozdičkov, ki so še vsi močno stisnjeni in obdani s svetlojavo volnato odejo. Cím postane pomladi dovolj toplo, se pričnejo ti notranji zeleni deli raztegovati, volnata odeja se razpoči in oko prične brsteti ter se postopno razvijati v močan svez poganjek. Nasprotno se pa mrtvo oko pri najmanjšem sunku enostavno odloži.

Ako ne spoznamo zamrlega očesa že po zunanosti, prerečemo oko čez polovico z ostrim nožem in ga natančno pregledamo. Če je znotraj še zelenkasto, je živo, dočim je pozeblo ali drugače pokvarjeno oko tudi znotraj temnorjavno, in sicer popolnoma ali samo do temelja, kar ga v obeh primerih napravi nesposobnega za normalni razvoj.

Vsako glavno dobro razvito oko pa ima še eno ali dve stranski šibki, tako zvani adventivni (nekako namestni) očesi, ki so še bolj odporni in pri močnih trtah vztrajajo obenem z glavnim očesom, kar se opaža posebno pri hibridih (križankah), tako da jih je treba koj v pričetku rasti odstraniti, da ne ovirajo ali celo zatrejo pravilne rasti glavnega očesa.

Ker se torej tudi iz stranskih temeljnih očesov razvijajo lahko močni in plodni poganjki, moramo v primeru pozebe glavnih očes počakati, če morda ne požene stransko oko celo z zarodom obloženi poganjek. Le če je tudi ta jalov, ga enostavno odstranimo, da ne jemlje hrane ostalim zdravim za nadaljni razvoj trte namenjenim pogankom.

Zadnja poledica je že napravila nekoliko škode. Če bo trajala nekaj dni sedanja nizka temperatura, bo gotovo mnogo očes zmrznilo. Zaradi tega bo treba pri letošnji pomladni trtni reznji precej pazljivosti, da z napačno reznjo ne povečamo že po mrazu povzročene škode. Očesa ne pozebejo enakomerno na vsem poganku, največ pozebejo na zgornjih delih. Zato bo prevladovala letos najbrže prav kratka reznja do zdravih temeljnih (spodnjih) očes.

Fran Gombač

Zakaj lani ni bilo dovoljeno slajenje moštov

Po točki 2. vinskega zakona in točki 2. člena 4. pravilnika k temu zakonu more kraljevska banska uprava predhodno izdati splošno dovoljenje za slajenje moštov samo na predlog pristojne kontrolne postaje (za dravsko banovino banovinska kmetijska poizkusna in kontrolna postaja v Mariboru) ali kletarskega nadzornika dravske banovine, ki pa leta 1931. takega predloga nista stavila. Zvoljlo tega banska uprava ni izdala takega dovoljenja, dasi so nekateri vinarji proti pričakovanju slajenje želeli. Zaradi bodočega ravnanja prinašamo razloge za to:

1. Niti leta 1930. ni bilo splošno dovoljenje za slajenje prav neobhodno potrebno, tem manj leta 1931., ko je bilo jesensko vreme za zorenje grozdja izredno ugodno in so napredni vinarji dosegli tako odlične kakovosti kakor že desetletja sem ne: 20 in celo 30-odstotni mošči niso bili redki. 2. Kvalitetne trsne vrste z ustrežajočih leg in zemeljo so dale, kakor se je moglo zaradi stanovitosti oktobrskega vremena pričakovati, ob poznih trgativah, na pr. od 15. oktobra dalje, baš tudi v dravski banovini dovolj okoli 20-odstotnih moštov (t. j. vina s približno 12 volumnih odstotkov alkohola), ki prihajajo kot kvaliteta vina za izvoz najbolj v poštev in so neprimerno boljše kakor umetno popravljena vina od preranih trgategv itd. za poslednje se vobče ne morejo izdati niti individualna dovoljenja za slajenje po točki 4. člena 4. pravilnika (glej tudi 2. odstavek člena 4.).

3. S splošnim dovoljenjem slajenja zlasti leta 1931. bi bili pospeševali »prilino vinarstvo« na škodo kvalitetni vinski produkciji; to so mošči, odnosno vina od preranih trgategv (pred določenim rokom), od slabih trsnih vrst pretežno in mešanih nasadih, od neustrežajočih leg in zemelj, katera kupujejo čisto zgolj v spekulativne svrhe po oderuško nizkih cenah, jih izkušajo s »popravljanjem« spraviti z velikim dobičkom na trg in tako tlačijo celo tudi kvaliteto odličnim originalnim vinom zaradi manjšega povpraševanja po njih. Slajena vina se po vinskem zakonu ne smatrajo za »naravna«, »natura«, »prirodna«, »prava«, »pristna«, »originalna« in slično ter se s takimi označbami ne smejo spravljati v promet.

4. Tudi individualno dovoljenje (posameznikom za slajenje), katera izdaje vinogradnikom ali kletarskim organizacijam v primeru dokazane potrebe kletarski nadzornik v smislu točke 4. člena 4. pravilnika, so iz navedenih razlogov leta 1931. popolnoma izpadeni.

5. Dovoljenje za izjemna »popravljanja« mošta in vina v svrhu izvoza daje izvoznikom kmetijsko ministrstvo po točki 16. vinskega zakona, odnosno člena 42. pravilnika k temu zakonu, katere oiašave pa se leta 1931. tudi ni poslužila. Lani izvozna trdnja v dravski banovini. A. Z.

Ribištvo — važna gospodarska panoga

Na ribiča in na lovca pri nas po večini gledajo kakor na človeka, ki ima ali toliko denarja, da si lahko to privoščijo v zabavo, ali pa ne ve na drugi način zapravljati dragocenega časa. Še celo tisti, ki sami izvajajo ribištvo in lovstvo, si niso v mnogih primerih na jasnem, zakaj love ribe in zakaj hodijo na lov. Precej je tudi takih, ki izvajajo to iz mode; nekateri bi se radi posvetili ribištvu ali lovstvu, pa tega ne store, ker bi jim utegnilo to kdo očistiti. Slišel sem tudi pripombo, da se boje davčne oblasti, ker bi jih utegnili bolj obdavčiti kakor drugače, ko svoji prosti čas zapravljajo v kinu, v gostilni ali kavarni.

To naj bi bilo merilo, kako se pri nas smatra ribištvo in lov. Kaj je lov s sportnega stališča, sem pisal pred meseci in tudi gospodarsko stran lovstva sem deloma omenil. Toda še veliko bolj važno kakor lov je z gospodarskega stališča ribištvo.

Kot sport se ribištvo priporoča od raznih slovesnih zdravnikov. Zelo važna pa je tudi za narodno gospodarstvo. Vzemimo za primer na rekah in potokih bogato Kalifornijo, Švedsko, Norveško in Kanado. Koliko pridobe tamkajšadkovodnih rib in koliko tujcev privabi ribolov! Z vseh delov sveta prihajajo tjakaj sportni ribiči, da prevetijo svoj prosti čas v lepi prirodi, ob brzih potokih in mogočnih rekah. Mnogi tujci prihajajo zaradi zabave, precej pa tudi, da si z ribištvom ozdravijo živce, strujene v težavnih poklicih. Omenjene

bila vedno bogata na plemenskih ribah, in sedaj v splošnem žal zelo izlovljena Kamniška Bistrica.

Krasni sportni vodi sta Krka in Kulpa. Točeta ekozi prelepo pokrajino, ki je zelo rečna. Če bi bili Krka in Kulpa primerno zasajeni in bi bilo preskrbljeno, da bi dobili dovoljenje za izvajanje ribolova ribiči-sportniki, bi se v omenjenih krajih znatno dvignil tujski promet in z njim splošno blagostanje. Pri primerni dobri obrbi, pri pametnem zasajevanju bi prišli na svoj račun tudi naši domači ribiči.

Izvrstne sportne vode imamo tudi v mariborskem okraju. Tamošnje vode so sicer boljše zasajene kakor one v področju Ljubljane, toda tudi še vse premalo. Mnogo potokov, ki imajo vse pogoje za razvoj in rast rib, je praznih. Če bomo hoteli dvigniti naše ribištvo, bodisi s sportnega kakor tudi gospodarskega stališča, bomo morali skrbeti, da dobimo primeren državni ribiški zakon. Prej bo treba proučiti vse okoliščine, ki ovirajo napredek našega ribarstva v sladkih vodah. S samimi visokimi takсами ne bomo dosegli nič, uničili bomo še to, kar imamo. Marsikateri posestnik ali zakupnik ribolova bo rajši vse opustil, kakor da bi delal v izgubo. Neprimerno pojmovanje ribištva je rodilo sedanje takse! Menda je bilo za podlago tole: Kdor je posestnik ribiškega revirja, bo že lahko plačal in tisti, ki si privoščijo luksus, a se bavi z ribištvom, mora tudi imeti denar.

Naša potovalna kmetijska razstava

Vse je domače delo — Zanimivi oddelki v posameznih vagonih — Z razstavo se ob enem vrši tudi kmetijski pouk — Zdaj potuje vlak po jugu države, pride pa tudi v Slovenijo

r. — Beograd, 19. februarja. Ko se je lani, ne vem že ob kakih priložnostih, sprožila pri nas misel o potovalni kmetijski razstavi — misel za to razstavo je poklicanim činiteljem pač dala potovalna razstava centralnega presbira predsedništva ministrskega sveta, ki je s svojimi diagrami in grafikoni v razvoju naše države v desetih povojnih letih preremala vso državo in tudi doberšen kos inozemstva — se je o stvari razpravljalo nekaj časa v javnosti, potem je pa nekako zapala. Vsaj navidezno za javnost, dočim se je pa potihem delalo in delalo, a v soboto je razstava dospela iz Smedereva v Beograd popolnoma gotova in pripravljena za otvoritev in pohod po državi.

Zamisel take razstave ni naša, ker ima potovalna kmetijska razstava in sola svoje predhodnice v inozemstvu. Boljševiki v Rusiji so propagirali na tak način svoje »kolhoze«, svoje kolektivno narodno gospodarstvo, a Mussolini, sledeč njim, je za propagiranje svoje »žitne bitke« uvedel, kar je vsekakor prikladnejše, svoje »avtomobilske kolone«. Šel je celo še dalje in v Italiji se na ta način ne propagira samo fašistično narodno gospodarstvo, temveč tudi »fašistična kultura« s posebno gledališko in kinematografsko avtomobilsko kolono. Zamisel naše potovalne kmetijske razstave in sole potemtakem ni bila naša; toda naša je v celoti njena izvedba. Vse, česar je bilo treba zanjo, se je pripravo in napravo doma in vse, kar se razkazuje, je naše, sko izvajamo le neke malenkosti, pripadajoče strojni industriji ter električnim inradikalnim napravam. Tako je razstava dejanska naša, zrasla na naših tleh, z našim materijalom in našimi močmi, razkazuje naše narodno gospodarstvo v njegovem razvoju in napredku ter — za stanje in hoče tako s primerjavo dobrega, najboljšega s slabšim, najslabšim v sliki in prikliti ter poukom in tiskani in govornici besedi pokazati našemu kmetu, kmetu prebivalstvu, po kateri poti naj hodi, da se bo njegovo gospodarstvo povzpelo do višine, ki jo zagotavlja njemu in z njim vsej državi ono blagostanje, ki ga zasluži z mučnim delom svojih žuljavih rok.

Razstava je namenjena v 23 železniških vagonih, zelo lepo in res kar najsmotnejše opremljenih. Tri vovozne so izdelale železniške delavnice v Zagrebu, dva v Velikem Bečkerek, vsi ostali so pa predelani in za razstavo naložili opremljeni železniški tovorni vovozni GB in je vsa dela izvršila delavnica državnih železnic v Smederevu. Vovozni so modro pleskani in imajo na obeh straneh zaporedno številko in napis, ki označuje v vovzu se nahajajoči oddelki razstave.

Ali more razstava na ozkotirnice?

Ze ko sem ogledoval vso kompozicijo od zunaj, se bolj pa pozneje, ko sem razmotraval vsebino vsakega vovza posebej in sem prišel do vovza, ki razkazuje naše združništvo, sem videl, da ima ta naša potujoča razstava v vovzu vse hvalne vredne opreme in uredbi vendarle težak nedostatek, ki se, če je resničen, da le s težavo popraviti. Mislim, da mi ne bo nihče oporekal, če trdim, da je združništvo v vovzu in torej tudi pri nas merilo gospodarskega razvoja in napredka in da je ta razstava namenjena predvsem tistim krajem, kjer je kmetu prebivalstvo najbolj potrebno pouka v tem pogledu. Pa sem čital številke »Glavne združnične zveze Jugoslavije: dravska banovina 987 zvez, zetska 270, primorska 366, dunavska 1824, moravska 1105, drinska 898, varždarska 478, savska 1013 in vrbska 229, in si mislil: najlepše banovine v tem pogledu so vrbska, zetska, primorska, varždarska in drinska, toda kako naj pride tjakaj potovalna razstava, ki teče po normalnotirni železniški progi, dočim pa te najpotrebnejše banovine nimajo normalnotirnih železnic, temveč le ozkotirne?!

V zetsko banovino razstava sploh ne more, ker sta edini železnici tu kratka normalna iz Podgorice do Plavnice na Škardarskem jezeru in ozkotirnica iz Vir Pazarja do Bara. Primorska banovina ima normalno samo do Splita (Šibenika), varždarska glavno progo do Gjevojvlje, del kosovske in Veles-Kočane, vrbska od Dobrljina do Banjaluke, drinska pa menda nobene. Vpraševal sem, ali so vovzi prirejani na prehod na 76-centimetrovsko ozkotirnico, pa mi niso vedeli povedati, pregledal sem vse službene objave pa nisem našel nikjer take pripombe, iz česar vsega zaključujem, da je razstava prirejena samo za normalnotirne proge in potemtakem za kraje, ki je manj potrebujejo kakor ostali. In v tem vidim velik nedostatek; seveda, ako te ugotovitve ogovarjajo resnici. Pripomnim naj še, da se mi zdi malo verjetno, da bi se taka kompozicija dala prevesti na 76-centimetrovsko ozkotirnico s pomočjo ozkotirnih povozov, ker se mi zdi vsaj posamezni vovoz, previzski za ozkotirne železniške objekte (predore), dočim je presop na 60-centimetrovsko ozkotirnico gotovo popolnoma nemogoč.

Zimska kmetijska sola.

Ko smo si v nedeljo dopoldne po slovesni otvoritvi ogledovali razstavo — v beograjski postaji so jo porinili z zadnjim koncem naprej, da je bil vhod v predzadnjem vovzu (zadnji je odprt in se nahaja na njem poljedelsko orodje) — se je markatikeri ogledovalce vpraševal, zakaj se neki prejeja ta razstava sedaj pozimi, ko je vendar treba vso kompozicijo neprestano kurtiti od spredaj in od zadaj in se potemtakem troši toliko kuriva, dočim bi v toplim letnem času odpadli vsi ti izdatki. Ta pripomba bi bila morda kolikor toliko upravičena, če bi sola samo za razstavo, ki naj bi se ogledovala kot nekaka razkazovalnica našega kmetijskega gospodarstva in bi ne bila zvezana z njo tudi prava pravcata potovalna kmetijska sola, kar ni nikak postoprski namen te prireditve, temveč glavni! Razstava ojače pač tej soli gradivo in učila za nazorj pouk v naprednem kmetijstvu vseh strok. Poučevali bodo kmetijski strokovnjaki, a učenci naj so naši kmetje, stari in mladi, moški in ženske, ki pa imajo časa za take poučne tečaje samo v zimskem času, ko jih ne zapusluje n' hovo kmetško delo. Zato more taka razstava dosegati svoj smoter samo v zimskem času in samo tu pa tam (pač po krajevnih razmerah) tudi o drugih letnih časih.

Druga pota našega narodnega gospodarstva

Ze površen pregled mora ogledovalcu predočiti, da ima ta razstava poleg svoje glavnega namena — obče povzdige našega kmetijskega gospodarstva — tudi še

Nj. Vel. kralj zapuša razstavo

drug namen, ki ga ji je brez dvoma narekovala današnja svetovna gospodarska kriza s svojimi tudi v našem narodnem gospodarstvu le preobratno se pojavljajočimi težavami. »Žitna kriza«, »lesna kriza«, »vinska kriza«, »živinska kriza« in kako naj se še imenujejo in naštevajo vse te krize in njihov odenki, so pač vzrok, da naša potovalna kmetijska razstava v marsičem stopa iz doseganega tira našega kmetijskega gospodarstva. Res je, da je vsega tu, kar raste in rodi na naših tleh, toda marsikaterim strokam, ki so do danes veljale kot glavne, je posvečenega mnogo manj prostora in gradiva, kakor drugim, ki so veljale doslej za manj važne. Pri onih ne gre več za kar najogromnejšo količino, temveč skoraj le za kar najboljše izbiro, ki naj poplemeniti, do dovršenosti dvigne in obenem poceni proizvod, da more obstati pred zunanjo konkurenco, pri teh pa ne samo za poplemenitje in dovršenje proizvoda temveč tudi za kar najboljši proizvod, ker se tej proizvodnji tudi v bodočnosti obetajo odprti zunanji trgi, ali pa ji je vsaj mogoče, da s svojo konkurenco zmoglostjo izpodbi tujo proizvodnjo na domačem trgu. Tako se vidi, da razstava posveča prav posebno pozornost sadjereji, industrijskemu rastlinju, čebelarstvu, perutinarstvu ter mlekarstvu, s čimer je pač povedano vse.

Razpored razstave.

Kakor rečeno, šteje razstava kompozicija 23 vovz in je vse gradivo porazdeljeno takole:

1. Električna centrala.
2. Vovod razstave v udobno urejenem vovzu z majhnim salončkom, spalnico in kuhinjo.
3. Razstavna knjižnica, v kateri se nahaja vsa naša gospodarska literatura, knjige, časopisi in listi. Tu se bodo mogle kupovati knjige in naročati časopisi in listi.
4. Plemenarska perutnina, vse z dvorske farne pri Rakovici v beograjski okolici, zares krasne živali. Poleg njih tudi dva prajubka angorska kunca z dolgo svileno dlako.
5. Perutinarstvo z vsemi napravami in navodili za kar najumnejšo in najprinosnejšo rejo perutnine, naravno in umetno. Pregled tozadevnega združništva izkazuje za vso državo 41 čistih, 32 mešanih perutninskih zadrug in 27 perutninskih društev.
6. Čebelarstvo. — Tu pač zavzema prvo mesto čebelarstvo društvo za Slovenijo, katerega blagovni oddelki je razstavil pač vse in najboljše, kar more proizvesti ta stroka našega narodnega gospodarstva. Razstavljene so seveda tudi vse najmodernejše naprave, stroji, slike, fotografije in obsežna literatura.
7. Živinoreja in ribištvo. — V sliki in prikliti je tu prikazana živalina, ki je najprimernejša za posamezne predele naše države, krma v zrnju in rastlinju, škodljivci ita., modeli vzornih hlevov. Za ribištvo bodo posebno zanimivi modeli za umetno gojitev rib.
8. Vinogradništvo in sadjereja. — Vinogradništvo je zastopano prav za prav samo po petih vzornih predstavnikih te narodnogospodarske stroke, smederevski zadrugi in štirih iz Slovenije: gornjeradgorskem Klotarju Bouvierju, ormoškem Stefanu Brodarju, mariborski vinorejski in sadjerejski soli ter kmetijski soli na Grmovi, seveda z njihovimi najboljšimi proizvodi. Sadjerejo pa predstavlja edina štajerska sadjarska zadruga, ki je gotovo na višku vsega, kar imamo te stroke v naši državi.
9. Higijena vasi in zdravstveno zadržništvo je silno zanimiv oddelki razstave, kateremu je želeli ne samo največ ogledovalcev, temveč tudi ravno toliko in še več posnemovalcev. Zelo ljubki so modeli zdravih kmetijskih domov v raznih krajih države: v ljubljanski okolici, bosenskem Posavju, zagrebški okolici, za kraške kraje in v naposled model združnega doma narodnega zdravlja. Tu so tudi podatki o zdravstvenem združništvu, s katerim naša država prvači tolikim drugim Seveda ne manjka navodil za snago v hiši, hlevu, gospodarskih poslopih in pa, kar se razume, pri človeku samem.
10. Mlekarstvo. — Tu najde vse, kar gre v to stroko, a odlično mesto zavzema med drugimi tu mlekarstva sola v Škofji Loki.
11. Poljedelstvo. — Razkazujejo se tu vsi proizvodi poljedelstva v najbolj izbirni, žiti, sočivje, poleg tega pa tudi vsakovrstni plevel in razni škodljivci, živalski in rastlinski v svojem razvoju, z navodili

za boj proti njim. Zastopana je s semenjem tudi ljubljanska tvrdka Sever.

12. Poljedelska industrija obsega predvsem umetna gnojila, navodila za njihovo uporabo in seveda tudi v slikah uspehe, ki se dosegajo z njo.

13. Industrijsko rastlinstvo in sviloreja. Tu je seveda na prvem mestu tobak v vseh svojih vrstah, mak, paprika, hmelj, konoplja. Sviloreja se nanaša na gojitev sviloprejk in murve, na ramanje s kokoni in njih razmotavanje.

14. Ovčarstvo predstavlja v petih z železno ograjo oddeljenih kotih pet vrst drobnice, ki so najprimernejše za naše kraje, tri brez rog, dve pa rogati.

15. »Srpsko privredno društvo« razkazuje tu svoj razvoj v enajstih letih in proizvode, ki jih dosega s svojim umnim gospodarstvom. Članstvo se je v teh letih pomnožilo od 3500 na približno 8000.

16. 17. in 18. Zadržništvo. — Bilo bi preobširno, če bi se tu tudi le površno navajale številke. Po banovinah sem jih omenil že zgoraj, a tu naj le še dodam, da imamo v naši državi vsega skupaj 7170 kmetijskih zadrug vseh panog (30. junija 1931). V dravski banovini štejejo: zadržništvo za poljedelski kredit 2, savez nabavljajčih zadrug drž. službenika 24, Zadržništva zveza 585, Zveza slovenskih zadržništva 215, Zveza gospodarskih zadržništva za Jugoslavijo 56 in revizijska zveza 31 zadržništva. Stevilno zadržništvo v vsej državi je od leta 1928 do leta 1930. poraslo od 53.460 na 806.809 članov.

19. in 20. Gozdarstvo in lov. — Tu se prikazuje v miniaturni najpreprostejši način našega gozdarjenja, razstavljene so krasne slike naših gozdov, med njimi slike naše kraljeve rodbine v gozdu, potem način, kako je treba rezati gozde in razlika med dobro in slabo razoranim gozdom

Marljiva jugoslovenska organizacija v Braziliji

Slovensko izobraževalno društvo »Primorje« v São Paulu v Braziliji je bilo ustanovljeno 8. aprila 1929. šteje 128 članov in članic. Ima pevski in dramski odsek; prireja sestanke, kulturne prireditve, ima knjižnico, goji jugoslovensko narodno zavest, je nepolitično, nestransko in nepristransko. Ima obširne društvene prostore!

(Jugoslovensko - češki dom) v Rua Sto Antonio 70, kjer razpolaga z lepo dvorano in odrom ter drugimi potrebnimi prostori skupno s češkim društvom »Slavia«. — Slika predstavlja skupino članstva na izrednem obnem zboru, ki se je vršil 25. oktobra 1931. Društvo je posebno svečano proslavilo narodni praznik 1. decembra; nastopil je društveni pevski zbor pod vodstvom prof. Pavlovskega, recitirale so se prihodne pesmi, govori so bili v treh jezikih, na koncu pa je godba zasvirla jugoslovensko in brazilsko himno

50letnica rečiškega gasilnega društva

Rečica ob Savinji, 20. februarja.

Ta mesec poteče 50 let, od kar se je pri nas ustanovilo gasilno društvo, katerega prvi načelnik je bil takratni učitelj Franc Majer. Takratnim gasilec je bila na razpolago stara občinska zelo pomanjkljiva brizgalna, zaradi česar si je društvo nabavilo leta 1885, za tiste čase moderno ročno brizgalno. Leta 1896, je podaril g. Tostovršnik stavbno parcelo za Gasilni dom, ki je bil še isto leto postavljen. Ko je imelo društvo svoj lastni dom, je pričelo še z večjo vneto delovati in si je leta 1906, nabavilo voz in lep društveni prapor in leta 1910, parno brizgalno, edino te vrste v Gornji Savinjski dolini, s katero se je prav uspešno borilo proti gostim požarom. Ko se je leta 1919, ustanovila JGZ, je bil takratni društveni načelnik g. Zdravko Deleja obenem tudi prvi župni načelnik gornjesavinjske župe. Zaradi hude bolezni je bil pripravljen oddati društveno načelstvo sedanjemu načelniku g. Antonu Štrclju, pod katerega vodstvom je društvo odkrilo leta 1930, spominsko ploščo ustanoviteljem društva in si istega leta nabavilo večjo množino cevi in motorno brizgalno.

Da se je društvo tako lepo razvijalo, gre v prvi vrsti zaslugi ustanoviteljem kakor tudi sedanjemu odboru, zlasti načelniku g. Antonu Štrclju, ki res z vso vneto deluje za razvoj društva.

Ustanovni zbor Organizacije prekmurskih in medmurskih dobrovoljcev

Dolnja Lendava, 18. februarja.

Dne 28. t. m. ob 9. dopoldne bo ustanovni občni zbor Organizacije prekmurskih in medmurskih dobrovoljcev v dvorani hotela »Krone« v Dolnji Lendavi. Do sedaj je obstojala samo Organizacija prekmurskih dobrovoljcev, dočim medmurski dobrovoljci niso imeli svoje organizacije. Zato je nastala potreba, da se tudi ti organizirajo. To nelahko nalogo je prevzel g. Pavle Horvat in jo v treh mesecih tudi izvršil. Medmurski dobrovoljci štejejo skupno nad 2500 članov. Da bi se vrste še bolj pomnožile in se organizacija ojačila, se je sklenilo, da si obe organizaciji ustvarita zvezo s sedežem

Varujte Vašo kožo

s tem da upoabljate

NIVEA-CREME

pred slabim in mrzlim vremenom, da ne poka in ne postane hrepava. Nacignite Vašo kožo večer vsak preden, reste na počitek temajito: Nivea-Creme. Ikanine postanejo s tem mladstno napete, koža pa močnejša in prožna. Vse in slabo vreme ji ne more več škoditi. Nacignite pa tudi podnevi, preden odidete na prosto lice in v oke s Nivea-Creme. Ta krema namreč ne zapuša nikak sijaj ter Van rudi oni sv. ž. in mla ostnu izgled, ki ga mi vsi tako radi imamo. Razlika nasproh luksuznim kremam: Najvišji učinek ali cenaja. Nivea-Creme Din 5.00—22.00. Jugosi P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j. Maribor

z vsemi posledicami Seveda je tudi lep del posvečen pogozdovanju. — Lepo je tudi prikazan lov na vso pri nas se nahajajočo divjačino.

21. Poljedelski stroji, seveda kolikor se morejo namestiti v železniškem vovzu.

22. Svinjereja je zastopana v enakem »hlevu« kakor ovčarstvo, po dveh predstavnikih domače in enem angleške pasme.

23. Poljedelsko orodje, le v skromnem številu in najnovejši modeli, izdelki osijske tovarne in po Hoffherr-Schranz za zastopane tvrdke Clayton Shukelworth.

Razstava je ostala še v ponedeljek v Beogradu, potem pa je krenila proti jugu, kjer se ustavlja na raznih postajah glavne in stranskih normalnotirnih prog. Odtod pa seveda vsepovsoda, do koder ji bo dopuščali železniški tir. Največji uspeh ji mora želeti gotovo vsakdo, ki mu je do čim najlepšega razvoja in napredka našega kmetijskega gospodarstva!

to svrhu kombinirani orkester, ki ga sestavljajo celotni operni orkester, Orkestrino društvo Glasbene Matice in pa del orkestra drž. konservatorija. Ta orkester je kos tudi najtežavnim nalogam, kakor je ta koherent znova dokazal, kajti spored ni bil samo dobro izbran, temveč je vseboval tudi dela različnega sloga in tehnično dovolj težavna, tako da more celotni korpus z zadovoljstvom beležiti stalen napredek. Izvajanje celotnega aporeda je bilo brezhibno in vzorno. Zato je bilo tem bolj nerazumljivo, da se ni odzvalo toliko publike, kot bi jo spored in izvajalci zaslužili: ne samo kot pohvalo za trud, temveč tudi kot zanimiv in užitek po n večer. Saj je univju, da so koncerti svetovnih virtuozov nabito polni, in po pravici. Toda drugod upoštevanje in cenijo tudi domačo produktivno in reproduktivno produkcijo, in obojega je bilo na tem koncertu dovolj.

Uvod je tvorila Mozartova uvertura k operi »Figarova svatba«, vedno enako obožujajoča, očarujajoča, nkar je kot glavna točka sporeda sedela Beethovna četrta simfonija v B-duru. Ta vedra simfonija, ki stoji med obema gigantično zasnovanima in izpeljavama delima v es-duru in c-molu, je zelo sorodna skladateljevi drugi simfoniji v d-duru. Samo da v tej že srečujemo mnogo romantičnih momentov, ki so postali kasneje za Beethovna tako karakteristični, dalje pa tudi mnogo strožjo izpeljavo temeljnih idej. Ze uvod sam prikazuje romantika Beethovna: tonne, neizražene slutnje si utirajo pot, dokler jih močan, svetel akord ne preplasi in začne se veselo, živahno muziciranje, ki ga le semtertja prekinjajo, postopoma manj izraziti spomini na uvod. V vsakem naslednjem stavku se živahnost in vedrina stopnjujeta in potisneta vse tonne barve v ozadje. Intimni Adagio je vsekozi romantično usmerjen. Ni torej presenetljivo, da je skladatelj poveril glavno vlogo najbolj romantičnemu instrumentu, klarinetu, čigar mčina je v rokah klarinetista Leu-na prišla do čudovito lepega izraza. Menuet z bukolitnim triom in pa duhoviti, semtertja burleski finale sta užgala. Brki tema, ki po svoji duhovni vsebini nekoliko spominja na Haydnovo londonško b-dur simfonijo, preide nekoliko groteskno tudi v fagot, čigar odlično izvajanje moram tudi na tem mestu pohvalno podčrtati.

Novost na koncertnem odru sta bili dve skladbi Matije Bravničarja: »Svirka« in »Slovenska plesna burleska«. Od prve, ki je trodelna in bazira na enotni glasbeni temi, ima največ gobine »Medrega«. Dasi je kompozicijska tonaka Bravničarja nekoliko primitivna, vendar zna po originalnosti domislekov in predvsem tudi po merodni pestrosti in barvitosti v instrumentaciji jako zanimati in zavzeti. Vse nekoliko krhka ekspozicija se razvije sčasoma v znatno bujnost, ki pa ji v »Medregu« ne manjka intimnosti. Enako brljantno je instrumentirana burleska, pri kateri pa pogrešam pomembnosti, ker je zgrajena in izpeljana le preveč neizbrano. Uporaba narodnih motivov in predvsem zopet barvitost dela pa sta prapomožli, da je delo dosojlo jako velik uspeh ter se je moralo ponoviti, na našem koncertnem odru paš redek dogodek! Poslednja skladba se bo kot duhoviti apercu gotovo morala še čestokrat izvajati.

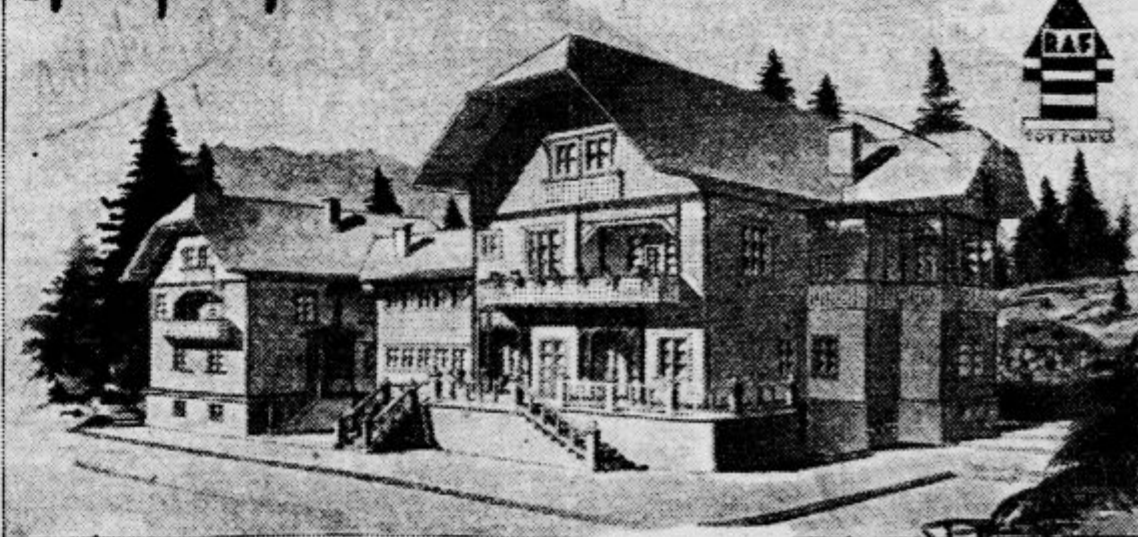
Zaključek je tvorila Musorgskega »Klavirska suita« »Tableaux d'une exposition« v čudoviti Ravovi instrumentaciji. Posamezni deli, ki iskro duhovitosti obeh mojstrov, so stopnjevali zanimanje občinstva z neposrednostjo, ki je lastna programski glasbi. Posebno poslednji stavek »La grande porte de Kijev« je s svojo veličastnostjo zapustil velik vtis. Dirigent Polič, ki je mnogo pripomogel že k uspehu Bravničarjeve skladbe, je tudi v tej suiti podčrtal karakteristično vsakega stavka posebno močno. Moralni uspeh koncerta, za katerega sta zaslužna v eniki meri dirigent kakor tudi neumorni in vzorni orkester, je bil velik in vreden truda ter požrtvovalnosti sodelujočih.

L. M. Š.

Alpski pension — hotel ERIKA v Kranjski gori

po lastnih načrtih izdelan in grajen od tvrdke:

FRAN RAVNIKAR LESNA INDUSTRIJA
LJUBLJANA, LINHARTOVA 25, TELEFON 24-45

Pišite po prospektu modernih lesenih hiš:

2458

Domače vesti

* **Izjemembe v državni službi.** Z odlokom finančne ministrice so premeščeni iz dravske finančne direktorije Ernest Močnik iz Vranja, Viktor Turk iz Pivlja, Ivan Predina iz Maribora in dr. Aleksander Podobnik iz Zaječarja. Upokojeni so učitelji: Ernest Sirc v Ljubljani, Ignac Skrbinek v Planici, Ivan Puzenjak v Mozirju, Joško Odlezek v Domžalah, Alojzja Premc na Grosupljem in Zora Orel v Ljubljani.

* **Za častnega nemškega vicekonzula na Sušaku** je bil imenovan g. Josip Premrou, industrijec na Sušaku in mu je naša vlada podelila ekselatururo. Področje tega vicekonzulata, ki se odpreta s 1. marcem obsega srece Kastav, Sušak, Crikvenica, Senj, Gospić, Krk in Rab.

* **Premembe v higijenski službi.** Za predstava v higijenskem zavodu v Ljubljani je imenovan dr. Karel Petrič, za tehniškega uradnika istotam Ivan Genusi, za zaščitno sestro - dnevničarko pri Zdravstvenem domu v Lukovici Alojzja Bezenšek, premeščena pa sta bila dr. Borivoj Mitč, zdravnik - pripravnik zdravilišča v Topolšici, v zdravilišče Novi Marof, dr. Mara Santic, zdravnica - pripravnica higijenskega zavoda v Sarajevu, pa v zdravilišče Topolšico.

* **Nastop Brandlovega tria na Dunaju.** Z Dunaja nam pišejo: V ponedeljek, 15. februarja je koncertiral v tujakih mali koncertni dvorani že znani Brandlov trije iz Maribora. Na sporedu je imel Schuberta, Hermanna Reutterja, Missa Brevis in zaključena točka Tanjev trije v d-duru. Program so umetnice izvajale pred napolnjenim dvorano z dovršeno dinamiko in dokazalo, da je sloves, ki ga živi ta trije, popolnoma upravičen. Priznati moramo, da je ga Brandl violinistka, ki se ne repretira samo s tehnično virtuozno spretnostjo, temveč se ume poslušati tudi v sedevno vsebino skladateljevega dela. To je zlasti pokazala pri prvi točki, Schubertovemu trlu Enako vredno zastopata tudi gđ. Vally Gara, čelista in Herta Reiss, pianistka. Novost je bila Reutterjeva Missa brevis (sonan, violina in čelo). Skladba je zgrajena v neki obliki korala, ki pa tekst tej glasbi nikakor ne ustreza. Višek je koncert dosegel s 3. točko, umetnice so popolnoma dojele skladatelja, zato so tudi zadovoljevali publiko, ki bo z veseljem pozdravila Brandlov trije ob priliki drugega koncerta. B. Arnič.

svojo pisarno preseliti v Tržič. Odbor Advokatske komore je dovolil preselitev in skrajšal selitveni rok na deset dni.

* **Službeni list dravske banovine** objavlja v 14. letišnji številki med drugim: uredbi o pooblastitvi za izvrševanje javnih geodetsko-geometrijskih poslov in o pogojih za pridobitev pooblastitve, odločbo o zdravljenju državnih uslužbencev in upokojencev v javnih bolnicah, izpremembo pravilnika o kovanju zlatnikov, zamenjava kovanskega drobiža in objave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1932.

* **IV. pehotna podoficirska šola** kraljice Marije v Zagrebu bo sprejela 10. maja letos večje število gojencev iz civila in vojske. Poslušci morajo biti zadostno pisnjeni in stari od 17 do 21 let. Pogoje za natčaj in kateri dokumenti so potrebni, lahko vse vsak kandidat pri občinskih uradih, orožniških postajah, osnovnih šolah, volnih okrožjih in pehotnih polkih.

* **Slovenska imena za ribe.** Tedenska revija Življenje in svet priporoča gostilničarjem, naj tuje nazive na jedilnih listih nadomestijo s slovenskimi. Evo jih: ja stog (astice, Hummer), bradavica (barbon), luben (brancin), morski livan (cevol), zobatec (dentale), morski pačok (aracevola), rakovica (granco, Krabbel), hobotnica (kalamajo), ravog (langusta), zlatobrov ali podlanica (orada, ovratna lovrata), kamenica ali robec (rombo), kovač (samolro), sipa (sepija), morski list ali morski jezik (sfolja, sfolja), morski ras (skampo), tun (tonino), Izgovor, da gostje teh nazivov ne poznajo, je prazen. Naj se pa za početek rabijo v oklepuh tudi tuje kakor imajo marsikod dvojezične jelovnike. Torej več narodnega ponosa!

* **Za nezaposlene v Novem Sadu.** Ban dunavske banovine je podpisal odlok, s katerim se podeljuje podpora v znesku 200.000 Din za brezposelne delavce v Novem Sadu. Vsota se bo takoj izplačala v svrhu nabave najpotrebnejšega živila.

* **V vrbski banovini temperatura** 31 stopinj pod ničlo. Iz Banje Luke poročajo o velikih snežnih viharjih. Proga Bosanske Grahevo-Dvornik, ki je bila v sredo očiščena, je zopet zatrpana s snegom. Tako so Bhač, Kladuša in Drvar popolnoma odrezani od ostalega sveta. V Bosanskem Grahovu so imeli predvečeršnjim temperaturo -34 stopinj. Za vse šole je prekinjen pouk do 23. t. m. zaradi mraza in zaradi nevarnosti po volkovih, ki so se urili blizu vsem.

* **Mlad popotnik.** Ko je preteklo sredo dežurni policijski uradnik v Sarajevu po prebiti noči v službi dremal za mizo, so se odprla vrata in v uradno sobo je stopil mladi občenec, tresoč se od mraza. Kaj bi rad mlače, ga je vprašal dežurni. Prišel sem na poučilo, je odgovoril fantek, da me pošilja domov, ker nimam denarja. V razgovoru je fantek povedal, da je prišel pes iz Dubrovnika. Deček je iz 14 letnega Drago Bregant, sin Valentina iz Tezna pri Mariboru. Pred dvema mesecema se je podal v Dubrovnik z namenom, da si poišče kak zaslužek. Namerja se mu ni posrečila. Zato je saenil, ga se vne peš domov. Pot je bil odpuščen. Preživljal se je od milosrčja. Prosi, je naj ga poslejo domov. Mladen je prišel na poučilo mizar iz Sarajeva Ivan Hordi, ki je posušal pripovedovanje o težavah mladega popotnika ter izjavil, da ga sprejme v svojo delavnico, kjer se lahko izuči za mizarja. Mlad potnik je ponudbo sprejel.

* **Nalezljivo vnetje očesnih veznic.** Kakor poroča revija »Zdravje«, se je v letošnji zimi v kičem okraja pojavilo nalezljivo vnetje očesnih veznic. Vnetje se je začelo širiti med sošolsko mladino v Kosana, v kateri je običajno ostri peti otrok in nekoliko odraslih. Več oseb je obolelo tudi v okoliših Zdravstvenega doma v Cerkanju ob Krki. Vnetje je trajalo sedem do deset dni in ni zapostavilo posledic, bilo je pa zelo nalezljivo. Trenaslo se je z dotikom rok, s perimom in z uporabo skupnih brisač. Epidemiološko najgilej tega zavoda in specialista za očne bolezni sta ugotovila, da je po povzročila ta očesna vnetja povzročitelj pijačnice: bacil pneumotički. Da se so se navodila za preprečevanje nadaljnjega širjenja in za zdravljenje bolezn.

* **Vzroka umrljivosti otrok v novogradiškem srežu.** Po statističnih podatkih, ki jih je zbral eski zdravnik iz vseh 12 sešinskih občin, je razvidno, da je od 31.000 prebivalcev umrlo v preteklem letu 1183 oseb, med temi 163 otrok v prvem letu starosti. Ker je mortaliteta otrok v tamkajšnjih selih izredno velika (31%), so v teku posebni socijalno - higijenski ukrepi, da se zmanjša visoka umrljivost otrok.

* **Zopet pozor pri Presejku.** Včeraj ob 4. zjutraj so gozorni v Kamniku pri Presejku postopniku Andreju Svetetu skedenj, hlev in kozolec s samostojno in vsem senom Zarak, pomanjkatja vode niso mogli domači gasilci stigniti v akcijo. Tudi to pot je bil ožen najbrže potaknjen.

* **Petelin je povzročil smrt.** V Bistrici pri Rušah je napadel petelin na dvorišču blizu 2 leti starega Lipnikovega otroka in ga po obrazu oključal, da je otrok za posledicami zastrupljen umrl.

* **Tragična smrt pastirice.** Na pašniku blizu Kostanjice so pastirji zanetili ogenj, da bi se ogreli, ker je mraz občutno pritiskal. Trinajstletna Draginja, hči Adama Stekoviča je s predpasnikom skušala pospešiti plamen. Pri tem se je vnel predepasnik in kmalu je vsa njena oblačila bila v plamenu. Že naslednjega dne je nesrečna deklica podlegla hudim opeklinam.

* **Samomor mlade deklice.** V Marini pri Trogiru so našli v vodnjaku truplo sedemnajstletne lvarke Neveščeninove. Domneva se, da je izvršila samomor, ker jo je odvedel mladenič, katerega ni ljubila.

* **V pijanosti je izgubil roko.** Risto Todorović iz banjaških okolišč je v pijanosti vzel puško in začel streljati. Na njegovo nesrečo pa je puška ekplozirala ter mu razmesarila roko. Poškodba je tako huda, da je le malo upanja na okrevanje.

* **Oropana blaginčarka pred sodiščem.** Pred okrožnim sodiščem v Sarajevu se je vršila obravnava proti blaginčarki Čebelarskega društva v Sarajevu Josipini Tomševski, ki je 5. novembra 1930 prijavila, da je bila v društvenih prostorih napadena, pri čemer jo je neznan tat zvezal ter odnesel 4.000 Din društvenega in 2.500 Din njenega denarja. Polica so se ni mogla prepričati, da je bila blaginčarka napadena in oropana ter je proti njej podala ovrabo radi zavezanja obžalovani v zmoči četa, da je je fingirala napad. Pri obravnavi se je

FOTO AMATERJI!

POPUST!

na filme, plošče, papirje kemikalije in vse ostali foto materialji pri

FOTO TOURIST

LUJBLJANA, Šelenburgova ulica šte. 6

sodišče prepričalo, da je blaginčarka res bila napadena, ter jo je oprostil od obtožbe.

* **Zasledovan par.** Naša varnostna oblastva so dobila obvestilo, da sta pribežala v našo državo neki Josip Amüller, bivši poštni uradnik iz Rennbacha v Nemčiji, in njegova prijateljica Ana Stoiblova, enako poštena nastavljenka. Imenovana sta skupno poneverila 200.000 nemških mark in izginila. Za aretacijo obeh je razpisana nagrada 1000 nemških mark. Amüller je star 51, Stoiblova pa 41 let.

* **Zajem je nastavljal zanjke,** pa se je sam ujel. Lovski paznik veleposredstva g. Pongratza v Dornavi g. Toplak Blaž iz Bukovec je te dni ob priliki obhoda lovišča v Prvenoh zapazil več zajetih zanjki, ki so bile nastavljene od neznanega lovkeva. Tatu Zajec je lovkega tatu zasledoval. Že drugega dne se je zjodaj zjutraj postavil na prežo in je res opazil posestnikovega sina Plohla Franca iz Prvenca. Kako se je oziral po plenu in ozledoval nastavljenke zanjke. Pri tej priliki pa je stopil pred njega g. Toplak, katerega se je fant silno prestrašil. Vsega skupaj je bilo nastavljenih okrog 13 zanjki, katere je g. Toplak zapičil in izročil orožnikom, katerim je Plohl dejanje priznal. Fant se bo zagovarjal pred sodiščem.

DANES ob 10.30 dopoldne

na SPORTNEM DRŠALIŠČU SK ILIRIJE

mednarodna hockey tekma

K. A. C. (C. lovec): Mirja

Najzanimivejši zimski sport. — Prva tekma v naši državi. — Podrobnosti v sportni rubriki. 1826

* **Sirov pretep v gostilni.** Nedavno sta prišla v neko gostilno pri Sv. Kungoti brata Alojz in Janez S. d. nek iz Kavana polja. V gostilni se je že nahajalo več gosiov, med njimi tudi brata Pečnik Matevž in Andrej iz Gerčije vasi in Nuhberger Stefan od istotam. Imenovani trije so prišli malo pred Srdinškoma že nekoliko vnijeni v gostilno ter si naročili liter vina ter prvoji mizi prepevali. Ko sta vstopila brata Srdinška, je poklical Pečnik Matevž Srdinška k mizi in mu ponudil pit. Ko je Srdinšek hotel piti, ga je ta udaril s pesjo za uho, nakar so planili vsi trije na njega in ga začeli obdelavati. Srdinšek Janez je prišloil svojemu bratu na pomoč, a ga je prehitel Pečnik Matevž in ga udaril z nožem po glavi, da mu je prizadel veliko rano. Srdinšek Janez se zdavi v domači oskrbi. Pretepaška trojica je svoj sirov in napram orožnikom priznala. Pečnik Andrej dolži Srdinška Janeza, češ, da ga je le ta urezal z nožem v roko. D. mneva se pa da se je Andrej sam poškodoval, ker je d'al nož med pretepm skrit v rokavu. Z zadevo se bo pečalo sodišče.

Danes pustni krofi

SLAŠČIČARNA PELICON

Wolfova ulica 14. 2468

Prima gorške pince — sveže čajno pecivo.

* **V gostilno ne sme.** Okrožno sodišče v Mariboru je prepovedalo pohajanje v krčme za dobo 2 let delavcu Antonu Petku, rojenemu 1. 1903 v Zamušanju, pristojnem v Murelance in stanujočemu v Kičevini pri Mariboru. Prepoved zanajanja v krčme se začne 23. t. m. in se konča 23. februarja 1934.

* **Po napornih preiskavah** v laboratorijih in po eksaktnem opazovanju na kliniki so sestavili znanstveniki TRILYSIN biološko okrepilo za lase, ki ima vse potrebne lastnosti za ojačanje lasne rasti. Po vsakodnevni uporabi tega sredstva izgine prhljaj, lasje nehajo izpadati in začne zopet rasti. TRILYSIN se dobi v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in v večjih brivskih salonih. Velika steklenica stane 75 Din, mala 42 Din. Znanstveno pojdno pisano literaturo o vplivu tega sredstva za lase pošlje na zahtevo brezplačno: Mr. Josip Hoffman, Zagreb, Mošinskega 5.

* **Poziv.** Pri tržki Reim in drug v Zagrebu je kupila gospa Angela Skušekova iz Maribora obveznice vojne škode, a ko jo je tržka pri vstopu izbežala 16. t. m. obvela na njen naslov, da je nekaj začela, je bil pisano vnijeno s pripombo »Neznana«. Ker vsi vnijenci dobijo zapadejo v roku enega leta, se poziva imenovana lastnica obveznic, da se pravočasno javi, tržki Reim in drug.

* **Darujte** pooprmenno društvu slep. Ljubljana Pod Francu 2-III.

* **Obidele** obleke barva v različnih barvah in pisira tovarna Jos Reich.

Grafolog KARMAH

daje analize na strogo znanstveni bazi. Pisneno navzpeti, ki lahko koristijo vse življenje za dolgoletno delo. Prosejam mnoge zahvali. — Obleke sprejemam od 9.-12. in od 2.-7. v hotelu Seča. 3884

* **Kaj moramo vedeti o čokoladi.** Nekaj, o čemer je naše občinstvo še premalo poučeno, je to, da ne za razlikovati med kuhinjsko in desertno čokolado in čokoladno pomako. Kuhinjska čokolada je izdelana iz cenejših surovin na enostaven način. Rabimo jo v prvi vrsti za kuho. Čeprav je nekoliko groba in pusta, jo prodajajo kot cenejšo blago tudi v tablicah za uživanje v sirovem stanju. Desertna čokolada je izdelana iz najfinjših kakaovih zrn z večjim ali manjšim prdatkom kakaovega masla. Izdeluje jo po posebnih receptih in kom piliranem in dolgotrajnem maslinem postopku. Ta vrsta čokolade je finega okusa, prijetnega vonja in se v ustih prijetno topi. Med desertnimi čokoladami vrtam: se posebno odklikuje »Mlekita« z mlečnim, »Kavita« z kaviarom, »Maslita« z maslenim, »Grenkita« z grenčnim okusom. Vsa si izbira čokolado po svojem okusu. Potrebno je, da si zapomni končno stvar. Potem ko v trgovini lahko dobil, kar mu prija čokoladno pomako rabijo gospodinjice in kuharice za razno pecivo, zlasti pa za glaziranje tort. Ta kakovost je silna de-

zertni, vsebuje pa še večjo primes kakaovega masla. Tudi to čokolado dobimo lahko v prvovrstni kakovosti pod imenom »Pomakita«.

* **Dobro ohranjene avbe,** lepe rute in pasove naj lastniki ponudijo za zahtevo cene ali pa prineso pokazati A G v Ljubljani. Streliška ulica 29 vsako popoldne od pol 13. do četrta na 14.

Iz Ljubljane

* **Zalna prireditve za Marijo Skrinjarjevo.** Zveza gospodinskih pomočnic prireditve danes ob pol 17. spominsko počastitev pokojne Marije Skrinjarjeve, velike zaslovičnice poselskega stanu Skrinjarjeva je pred 34 leti ustanovila v Trstu prvo poselsko zavetišče, zavod sv. Nikolaja. V zavodu je bila poleg prenočišča tudi posredovalnica za službe, posvetovalnica za zadeve med gospodinjstvom in služkinjo, učni tečaj, knjižnica, nedeljski sestanki s poučnim in zabavnim programom. Zavod je že takrat nudil služkinji vse one ugodnosti, ki jih danes najdemo po poselskih zavodih velikih mest. Kar so dobile gospodinske pomočnice pri visoko naprednih narodnih šolah v zadnjih desetletjih s pomočjo svojih organizacij, je dala našim služkinjam s svojim lastnim prizadevanjem pokojna Skrinjarjeva že pred mnogimi leti, čeprav v preprostejši obliki. Bila je prva žena, ki je imela poleg obsega kulturnega razumevanja tudi zmisel za tih socialno vprašanje, za položaj služkinje, ki je bila v tistih časih še veliko bolj prezirana in nevedna, kakor danes. Spodobi se, da se naše služkinje polnoštevilno poklonijo spominu te velike žene. Prireditve bo v Delavski zbornici. Na programu je govor ge. Maše Gro-move, deklaracije in petje. Pobrili se bodo prostovoljni prispevki za stroške za dvorano.

* **J. N. A. D. »Jadranc«** 23. t. m. predava v društvenih prostorih g. prof. dr. Mlakolac o jako aktualni temi: sedanja gospodarska kriza in kapitalizem. Trdno uverjeval, da ta najbolj pereči problem sedanosti vsakega človeka zanima, ker ga mora zanimati, pričakujemo čim številnešo udeležbo. Za člane obvezno; gg. Starešine vjudno vabljeni. V sredo 24. t. m. bo seja gospodarske socijalne sekcije. Zaradi važnega dnevnega reda udeležba vseh odbor-nikov strogo obvezna.

* **Cankarjevo »Hlapce«** ponovi srednješolska organizacija »Zare« na državni klasični gimnaziji v Ljubljani na splošno željo občinstva, ki pri premijeri ni moglo dobiti prostora. Že prva uprizaritev je imela velik uspeh, brez dvoma pa bo imela repriza še večji. Repriza bo po mizanih dramskih cehah. Občinstvo opozarjamo, naj si vstopnice zagotovi v predprodaji pri dnevnih blaginjah in operi. Repriza bo 23. t. m. ob 20.

* **Danes zadnji dan »Arijane«.** Slovito delo Claude Aneta, prirejeno za zvočni film, je smpatično odjeknilo pri filmski publiku, posebno zato, ker je bila naslovna vloza poverjena odlični karakterni filmski igralci Elizabeti Berngerjevi, katere velik uspehi v nemi filmih so pred leti zadivilih svet. »Arijana« je prav za prav pustolovska povest mlade deklice, vendar je njena človeška igra ljubezni in tem močistiskem delu predrešena povsem naravno realno in mehko. Vsaka banalnost in šablona sta izginili, a značilna erotična psihologija obeh spolov je našla toplo razumevanje in podajanje v naravnarnejši obliki. Vsebinsko predstavlja »Arijana« borbo obeh spolov kremenostno značajev in voljo do končnega uspeha. Elizabetin partner je Rudolf Forster, a reiser Paul Czinner. Film bo predvajala ZKD v Etnem kinu Matici; danes neprekinjeno zahtnikar ob 11. dop.

* **Sporod vokalnega koncerta** Slovenskega vokalnega kvinteta, ki bo jutri v filharmonijski dvorani: 1. Risto Savin; Zorica rmena rž, Nočni stražnik, Tehni vzrok. Poje kvintet. Ipavec: Menih in Lajovic; Pesem starca, poje Jug Milan. Fibich: Tihana noč, Suk: Ban varadžinski in kraj Matjaž, Schumann: Lotosov cvet, poje kvintet, Skerjanc: Vizija in Lajovic; Veter vete, poje Petrovič Roman. Adamič: Kot iz tihe zabljene kapele, Oster: Jurij in kača belouška — poje Petrovič Tone. Dev: Na poljani, Adamič: Trije robci, in Oženil se bom, Prelovce Zoriko; Nageljni rdeči in Fantova, poje kvintet. Soliste spremlja pri klavirju prof. Ravnik Anton Slovenski vokalni kvintet je pri nas že splošno znan in priznan kot izvrsten pevski faktor. Predprodaja vstopnic v Matici knjigarni.

* **Svetovnoznana umetnica pevka Ada Sari** koncertira prvič v Ljubljani v torek 1. marca ob 20. v unijski dvorani. Ada Sari je umetnica svetovnega slovesa. Kot koloratura je stalna članica prve italijanske opere v Milanu, priredila je pa že nebroj koncertov po vsej Evropi. Velik del Ljubljancem jo je imel zadnje priliko slišati po radiu, ko je pela v Varšavi. Vstopnice so v predprodaji v Matici knjigarni.

* **Ljubljanski orkester na orglice** prireditve danes ob 11. v dvorani kina Ljubljanskega Dvora mladinski koncert. Spored: koroske, stajarske, primorske in gorenske narodne pesmi in »Uspavanka« (Brahms). »Moment musical« (Jera) in »Ples« (Mozart). Pisateljica Vida Jera jeva bo med posameznimi točkami recitala svoja dela. Navdušenje naše mladine za ta koncert je splošno in prav tako tudi radovednost. Kako je mogoče na tem priprostem instrumentu doseči umetniško izvajanje. Vstopnina 2.50 Din.

* **Predavanje za mlade matere.** V ponedeljek 22. t. m. bo predavala v dvorani okrožnega urada za zavarovanje delavcev specialista za otroško nego in bolezn zdravica Dečeva doma kraljice Marije ga dr. Konvalinka-Tavčarjeva o vedno aktualni snovi: Nega dojenčka v sliki in besedi. Predavanje bodo obživilje in polajnevale filmske slike. Vstopnine ne bo nikake, dobrodošli pa bodo mali prispevki za kritje stroškov. Začetek točno ob 20. »Zveza gospodinjstev vjudno vabi ljubljanske žene na to prepotrebno predavanje.

* **»Svoboda«** in »Zarja« prireditve s sredo 24. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice. VIII. delavski prosvetni večer. Spored bo obilen in lep. Sodelovali bodo: delavska godba »Zarja«, konservatorist Drago Burger, Drago Žagar, Božena Šajeva, Anica Šeberjeva, Bojan Adamič, koncertna pevka Frankova-Vukova, govorilni zbor delavskega oira »Svoboda«. Na sporedu bosta dve skladbi mladega skladatelja Josipa Grbca »Zelja« in »Ljubim te«, ki se bosta peli ta večer prvič. Pisatelj Anzele Cerkevnik na bo predava o snovi: »Na raznozvoj aveh kulture«. Prosvetni večer se bo oddajal tudi po radiu. Vstopnina ne bo.

Učinkovit in dobrega okusa

je **KRESIVAL**,

priznano sredstvo proti kašlju in bronhialnemu katarju. Odobreno od Min. soc. politike in narodnega zdravstva S. št. 1433, 6. II. 1932.

* **Literarni večer.** V sredo 24. t. m. ob 20. bo v belti dvorani hotela »Union« literarni večer, ki ga prireditelj L. Mrzel-Frigid. Vro Grabor in Stanko Janez.

* **Primorske rojake** in članstvo vabimo da se udeležijo današnjega spominske srečanja starije Skrinjarjeve v Delavski zbornici. — Klub jugoslovenskih primorskih akademikov.

* **Delavsko prosvetno in podporno društvo »Tabor«** vabimo člane in članice, da se v čim večjem številu udeležijo komemoracije za pokojno gg. Skrinjarjevo, ki bo danes ob 16.30 v Delavski zbornici.

* **Občni zbor Podpornega društva železniških uslužbencev** in upokojencev v Ljubljani se bo vršil 6. marca v dvorani OUZD v Ljubljani, Miklošičeva cesta 20. Začetek ob 8. zjutraj.

* **Lutkovni odsek Ljubljanskega Sokola** vpripori danes v Narodnem domu (vhod z Bleiweisove ceste) čarobno igro v 4 dejanjih »Sovji Grade. Igra je na novo opremljena! Vabimo prijatelje lutkovne umetnosti. Začetek točno ob 16. Pripravlja se veseloligra »Črni žene« za odrasle.

* **Ljubljanski Sokol** sporoča članstvu žalostno vest, da je po dolgem bolehanju preminil njegov dolgoletni in zvesti član br. Vid Bratovž. Društveno odposlanstvo ga spremi na poslednji poti, ostalo članstvo pa vabimo, da se pridruži tej deputaciji v čim večjem številu. Zbirališče danes ob 16. pred mrtvašnico splošne bolnice. Obleka civilna z znakom. Blagopokojniku časten spomin!

Kino Ljubljanski dvor
Telefon 2730.

DANES NOV SPORED

DOM MOLKA

Napeti film iz Kitajskega in Mandžurije

Velikaktualno! Novo!

Predstave ob 3, 4/5, 6, 7/8 in 9 zv.

Cene 4 in 6 Din

* **Vojaški obvezniki**, ki stanujejo v Ljubljani in so v Ljubljani pristojni, naj takoj oddajo svoje vojaške knjižice v mestnem vojaškem uradu na Ambrozevem trgu 7/I, soba 4, da se jim vpiše razpored. Kdor svoje izkaznice do konca tega meseca ne bo oddal, bo občutno kaznovan po vojaškem kazenskem zakonu. Obenem pa se opozarjajo vsi v Ljubljani bivajoči obvezniki od 18. do 50. leta starosti ne glede na njihovo pristojnost, da morajo imeti svoje bivališče prijavljeno tudi v mestnem vojaškem uradu in ne samo na policiji ter da morajo imeti svojo vojaško zglastev potrjeno v vojaških knjižicah ali drugih listinah, sicer se kaznujejo po vojaškem kazenskem zakonu. Vojaški obvezniki so vsi moški od 18. do 50. leta starosti, in sicer tako tisti, ki so dolžni osebno služiti vojske, kakor tudi tisti, ki so zaradi svoje nesposobnosti dolžni plačevati vojni-ko (vojaško talso). Vsi morajo biti vojaško zglasteni.

* **Fotomateriji, pozor!** V okroliju TK »Skale« priredi naš znanec Karel Koranek z Dunaja 25. t. m. v veliki dvorani hotela »Union« ob 20. zanimivo predavanje o današnjih fotografiji. Snov je popolnoma nova ter bo spremljala predavanje veliko številno diapozitivov. Velik razmah fotoamaterstva pri nas zahteva vedno novega pouka in pobude v tej lepi umetnosti, zato naj nihče ne zamudi predavanja tega odličnega strokovnjaka, ki ga pošilja firma Perutz k nam. Vstopnine ne bo. Vabila so na razpolago v vseh trgovinah s fotografiskimi potrebščinami.

* **Okradena branjevka.** Pred dnevi je bila ukradena branjevka Angeli Gjuranovi iz lope na Vodnikovem trgu ročna torbica s 3380 Din. V ukradeni torbici se je nahajala poleg rjave denarnice tudi srebrna ženska ura. Tatvino je izvršil baje neki vajak, ki pa je takoj po dejanju neznanom kaj pobejal.

* **Tatvina suknje v kavarni.** V kavarni »Emonie« je te dni odnesel neznan tat dr. Miroslav Lukanu težko zimsko suknjo. Tatu navzile takojšnji prijavi in zasledovanju doslej še niso mogli eruirati.

* **Ni vse zlato, kar se svetli.** Tudi mleko, pa naj se vidi še tako dobro in čisto, je lahko onesnaženo. Garantirano čisto, zdravo in brez prekuhanjaja užitno biomleko vam dobavljajo v zaprtih steklenicah Osrednje mlekarne. Dostava na dom. Telefon 2446.

* **Opozarjamo** na današnji oglas Kriste Lotric — otvoritve trgovine.

* **Prave Lugasove harmonike** in popraviljanje izvršuje najsolidnejše Franc Lubas, Pred izščem 1 dvorišče nasproti gostilne pod »Lipo«.

* **Knjigovoznik, kartonaž** in galanterijsko delavnico priporoča Franc Breskvar, Sv. Petra cesta 30, dvorišče, Sv. Petra nasip 29.

* **Nedeljski popoldanski plesni tečaj** Jenkove šole v Kazini bo danes ob 4.-8. »Paso-doblec«.

* **Zaključek** Jadranovih plesnih vaj bo v četrtek 25. t. m. v Trgovskem domu. Namesto venčka bo čajanka, za zabavo bosta skrbela jazz Odeon in obilno založen buffet.

ZVOCNI KINO MOSTE

Danes ob 3., 5. in 8. zvečer vesela opereta z Willy Forstom

»TANGO LJUBAVI«
Godba in pesmi Robert Stolz.

V ponedeljek, torek in sredo ob 20. krasna zvočna drama

»OPASNI FLIRT«
Svetislav Petrovič Lili Dagower

Danes premiera sijajne šaloigre

VESELA KAVALERIJA

Bomba smeha! V glavnih vlogah

Ernst Verebes — Herman Thimig — Otto Wallburg — Gretl Theimer

Predstave danes v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. zvečer.

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124

u— Na obćnem zboru Zadruga ključavničarjev za Ljubljano in ljubljanski okraj, ki je bil večer popoldne v posvetovalnici Zbornice za TOI, je bil izvoljen za načelnika g. Avgust Martinčič, za podnačelnika g. Makso Ferjan in za odbornike g. Mekina Lojze, Uranč Andrej, Willman Rudolf Kavčič Mihael in Rebek Josip, za njih namestnike pa gg. Irleč Ismael, Podraž Ciril in Sternesky Julij in za predstelnika gg. Ambroz in Kralj, a predsednika izpraševalne komisije pri pomočnikih izpitih bo imenoval odbor. Občni zbor je sprejel tudi resolucijo, ki jo je predlagal zastopnik Zbornice za TOI in predsednik Obrtniškega društva g. Rebek, ki z njo občni zbor zahteva popolno avtonomno bolniškega zavarovanja, obvezno zavarovanje obrtnikov po posameznih banovalnih pod upravo obrtnikov in osterje zakonov proti šušmarstvu. Sprejet je bil tudi predlog g. Nahtigala, naj odbor deluje za zakon o zaščiti svojine, da bi izločil ostal last obrtnika, dokler ni plačan. Občni zbor je sprejel proračun s sedanjim zadružno dohodom 150 Din in z obligatorno naročnino 50 Obrtniške Vestnik.

u— Dr. Vinko Iličar redno ordinira v Rožni dolini, Cesta V. št. 5.
u— Dancin, prvovrstni artist, v hotelu TIVOLI. Vsako noč odprto do jutra.

17. Maribora

a— Pomozna akcija na Teznu. Obćina Pobrežje je dala vzgled in na Teznu so ji prvi sledili ter na skupni seji občinskega in krajevnega šolskega odbora sklenili ustanoviti šolsko kuhinjo P. R. K., ki bo preskrbovala s toplim kosilom deco brez-

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA
Začetek ob 20.

Nedelja, 21. ob 15.: Arsene Lupin. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Zdravnik na razpotju. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 22.: Zapravljenec. C.
Torek, 23.: Hlapci. Izra mladinska organizacija. Zarez kl. gimnazije. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA
Začetek ob 20.

Nedelja, 21. ob 15.: Viktorija in njen huzar. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Sevilski brivci. Nova uprizoritev. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 22.: Zaprto.

★

Ljubljanska drama. Detektivska komedija »Arsene Lupin« se ponovi danes ob 15. po znižanih cenah. — Prva repriza Shawove drame »Zdravnik na razpotju«, ki je dosegla pri premijeri v resnici velik uspeh, bo danes ob 20. Zasedba premijerska, režija g. Debeveca. Opozorjamo tudi na članke, ki so izšli z ozirom na to delo v »Gledališkem listu«, ki se dobiva pri blaginji in pri biljetih. Za predstavo veljajo znižane dramske cene. — Poslednja večerna uprizoritev Raimundove pravljice »Zapravljenec« v letošnji sezoni bo jutri. Uprizori se v občinski zasedbi. Režija je Debeveca. — Prihodnja premiera bo Miloševićeva izvirna drama »Jubilej«. Pripravlja jo prof. Šest.

Ljubljanska opera. Danes se poje ob 15. opereta »Viktorija in njen huzar« v znani izvršni zasedbi. Za popoldansko predstavo veljajo znižane operne cene. — Nova uprizoritev Rossinihve opere »Sevilski brivci« bo danes ob 20. Izredno melodiozna opera, polna prelepih in sladkih arij, je bila svoj čas, ko se je prvič dala na našem odru, nem in režiserski oziru je »stf3« Šest pri publiku izredno priljubljena. Danes je delo nanovo našludirano in popolnoma novo tudi inscenirano. V muzikalnem in režiserskem oziru je našludiral »Brivci« ravnotežje Polje. Težko in veliko naslovno ulogo poje g. Primožič. Rozina poje ga. Oberwaldnerova, ki poje tudi vloga, znano Mozartovo arijo »Povod pomlad se smeje« z obilnim violinskim solom — g. Trost. Grofa Almagro poje g. Banovec, nedoseženo dvojico dona Bartola in dona Bazillia pa gg. Rumpel in Zupan. Predstava je izven abonmaja in velja za znižane operne cene. — Opera pripravlja tri Ostrževce enoletne. Premjera bo koncem prihodnjega tedna.

SENTJAKOŠKI GLEDALIŠKI ODER

Začetek ob 20.15

Nedelja, 21.: Sedem njegovih grehov.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20

Nedelja, 21. ob 15.: Zemlja smehljaja. Znižane cene. — Ob 20.: Ptičar. Gostovanje gosp. Jos. Povheta. Mlana ljubljanskega gledališča. Znižane cene.

Ponedeljek, 22.: Zaprto.

Torek, 23.: Dijak — prosjak. Premjera. A.

★

Mariborsko gledališče. Danes se bo uprizorila ob 15. prvič v sezoni po znižanih cenah Leharjeva zelo uspešna in priljubljena opereta »Zemlja smehljaja«. — Ob 20. bo po dolgem času gostoval znani komik in režiser ljubljanske opere g. Josip Povh. Nastopil bo kot baron Weps v prisrčni Zellerjevi opereti »Ptičar«. Klub gostovanju velja znižane cene. — »Dijak — prosjak«, Milčkerjeva popularna opereta, ki je svoj čas žela kar največje uspehe ter je še danes stalno na repertoarju vseh gledališč, spada brezdvomno med najboljša tvorbe starejših operetne produkcije. Premjera bo v torek 23. t. m. Režira Dr. Truhovič, dirigira L. Herzog.

e— Himen. Pred dnevi se je poročil pri Sv. Juriju ob Taboru g. Franc Veber, oskrbnik Kubičevega veleposetstva v Kozjem, z go. Rafaelo Oberskajlovo, trgovko v Ojstriški vasi. Naprednemu paru želimo obilo sreče!

e— »Vaški lopov«, ki je ena najlepših narodnih iger, bo vprizorilo gasilno društvo v Grizah danes ob pol 16. v Piklovi dvorani.

e— Popravek. V večerjšnji notici o novem voznom redu celjskega mestnega avtobusnega podjetja se je vrnila napaka in se mora glasiti zadevni odstavek naslednje: Avtobus odhaja iz Laškega proti Celju dopoldne ob 9.45 in ne ob 10.45, kakor je bilo pomotno javljeno.

e— Nesreča otroka. V celjsko bolnico je bila prepeljana 2-letna hči malega poselnika Kristina Bukšekova iz flak pri Dončki gori, ki se je oparila s krompom po vsem spodnjem delu telesa. — Večraj je umrla v celjski javni bolnici 2-letna hči progovnega delavca Albertina Štrajlerjeva iz Tremarja pri Celju.

e— Obnovite srečke V. razreda do 27. t. m.

e— Mestni kino bo predvajal danes ob pol 17., pol 19. in pol 21. zvočni vefilem »Kongres plesec«.

Iz Kranja

r— Današnje smučarske skakalne tekme se prične ob pol 15. na skakalnici ob Šmarjetni gori. Norvežan g. Gutormsen je pri zadnjih tekmah izvedel na nji 28 m dolg skok. Po letošnjih popravah bo skakalnica ustrezala še boljše svojemu namenu. Poleg 11letnega naraščajnika prvaka v skokih Ljuzta Vidica z Bleda so se prijavili še novi Gorenjci, med njimi brata Ravhekarja. Prvak vočbe dobi pokal tvornice »Jugoslovske« v trajno last. Prvak domačega društva kot prehodno darilo dragocen pokal mestne občine kranjske, ki je kakor vedno tudi tokrat pokazala svoje dobro razumevanje za razvoj šolskega K skakalnici bo vozil od 13. ure izpred »Stare pošte« avtobus. Okrepečevalno bo vodil br. Fran Holchaker. Snežne prilike so zelo ugodne.

r— Vojaški obveznikom. Mladenci rojeni leta 1914 se pozivajo, da se takoj zglašijo v občinski pisarni zaradi vpisa v vojaško evidenco. Za mladence, ki so rojeni v Kranju, a bivajo izven občine, morajo to dolžnost opraviti starši ali drugi sorodniki. Prijavit se morajo tudi oni mladenci, ki so v i v teku let pridobili domovinstvo. Vojaški obvezniki letnikov 1882 do 1911, ki so pristojni in bivajo v Kranju morajo najkasneje do konca tega meseca oddati vojničke izpise, da se jim vpiše vojni razpored za leto 1932. Kdor nima vojničke izpise, naj predloži listek, ki ga je dobil pri lanskim priobitvi vojnega razporeda. Opozorjajo se vojaški obvezniki, da javijo vsako izpremembo bivališča v občinski pisarni.

r— Danes bo predvajal kino Narodni dom čaroben film »Očeta ljubica« z očarljivo Normo Šnearjevo v glavnih vlogi. Dodatek izborna sala dvodejanka. Predstave ob 17. in ob pol 21.

Iz Trčiča

e— Tukajšnja podružnica SPD je primorana zaradi zimsko-sportnih tekem preložiti svoj občni zbor na soboto 5. marca ob 8. zvečer.

Iz Kamnika

ka— Ukinitve vlakov na kamniški progi in nova avtobusna zveza. Avtobusno podjetje »Bistra« v Kamniku je doseglo spopolnitev voženj, tako da pelje sedaj izven voznega reda še avtobus iz Kamnika dnevno ob 6.45 zjutraj (prihod v Ljubljano ob 7.45) in ob 18.30 (prihod v Ljubljano ob 19.30). Iz Ljubljane pa odhaja ob 10.45 do poldne (prihod v Kamnik ob 11.45) in ob 20.30 zvečer (prihod v Kamnik ob 21.30) Avtobus je že pričel s tem voznim redom Solarji in dijaki bodo deležni znatno znižane vožnje, plačevali bodo nekaj malega več kakor za vlak.

Iz Hrastnika

h— Odlikovanje. Z redom jugoslovenske krone IV. razreda je bil odlikovan g. Avgust Dolinšek, posestnik in gostničar, predsednik gostilniške zadruge, podnačelnik Trboveljske gasilske župe, občinski odbornik, itd. Čestitamo!

h— Ugotovitve. Učenec Partant, ki je, kakor se je nedavno poročalo, v Braslovcah z nožem ranil svojega tovariša, je res prišel iz Hrastnika, potrebno pa je omeniti, da je bil s svojimi starši tu le krajši čas in je prišel tako v naš kraj že od drugod kot nepridiprav.

h— Kino Narodni dom predvaja danes ob 14. in 20. film po romanu »Stric Tomova koč« Ob pol 17. pa se uprizori v Narodnem domu veseliga »Trnje vaški svetnik«.

Iz Trbovelj

t— Kino Sokol bo predvajal danes ob 16. in 20. zvočni vefilem »Zaspani mož« z Marijo Paudlerjevo.

Iz Slovenske Bistrice

sb— Smučarske tekme. Na zadnji seji podružnice SPD se je osnoval tudi zimsko-sportni odsek, katerega organizacija se je poverila delavnemu članu Souventu, izkušnemu smučarju in turistu, ki bo prijel tečaj. V kratkem času mu je uspelo zbrati nekoliko smučarjev in proučiti teren v okolici Tinja, pod Velikim vrhom in pri Sv. Urhu, kjer se bodo vsrile to nedeljo ob 11. prve smučarske tekme. Start bo pri Sv. Urhu (980 m) cilj pa na Tinju (660 m). Proga 4 km je izredno ugodna in primerna za začetnike. Upajmo, da bo zimsko-sportnemu odseku uspelo vzbuditi zanimanje za naše južno pohorsko pobočje, ki je smučarjem do malega neznano, dasi je izredno prikladno. Danes se bo vsrli tudi propagandni izlet na Tinjo.

sb— Lutkovno gledališče. Nedavno je strokovna učiteljica gđ. Tičarjeva iz lastne inicijative zgradila lutkovni oder, ki ga je dala na razpolago Sokolu. Oder, številne lepe kulise in lutke je izdelala mojstrsko in po najnovejših načelih docela sama. Za kar ji zlasti zahvala naše mladine. Oder je izmed najboljših, kar jih premore mariborsko okrožje. Otvoritev predstava je bila že pred božičem, danes ob pol 16. pa bo že tretja predstava. Uprizori se čarobna igra v 5 dejanjih »Marbuel« s krasnimi dekoracijami in originalnimi lutkami. Vsem, tudi odraslim priporočamo poset.

Iz Ptuj

J— Gostovanje članov ljubljanske drame. Dramskemu društvu se je posrečilo pridobiti člane ljubljanske drame za gostovanje z veseligo »Trnje vaški svetnik«, ki se vprizori pri nas v torek 23. t. m. V igri nastopi tudi ljubljaneec Ptujčanov g. Daneš. Predprodaja vstopnic v glavni tobačni zalogi. Pridite!

GOSPODA!

Ako čutite utrujenost, upadanje svoje moške moči, brezpečnost, nervoznost, z eno besedo: fizično slabost, tedaj

NE IZGUBLJAJTE ČASA!

Zahtevajte takoj naš BREZPLACNI prospekt ali se posvetujte s svojim zdravnikom! On vam bo sigurno priporočil uporabo aparata

„PELITHE“

ki je konstruiran na temelju dolgoletnih preskuševanj znanstvenikov svetovnega glasu. Z oživljenjem delavnosti žlez doseže obnovo celotnega organizma. Aparat »PELITHE« vam zopet povrne mladeniško čistost, življenjsko radost in voljo do dela.

PELITHE dobite lahko pri zastopstvu družbe PELITHE BEOGRAD, čika Ljubina 7.

104

Proti vposlatvi 5 Din v znakmah vam pošljemo svojo v razumljivem slogu pisano obširno brošuro.

J— Kino. V nedeljo ob pol 19. in pol 21. se bo predvajal krasen film »Oni, ki žive ob ulice«.

J— Ogenj v mizarski delavnici. Te dni okoli 2 zjutraj so zapazili, kako se vali dim iz delavnice mizarskega mojstra g. Ludovika Sagadina, ki je imel mizarsko delavnico v lastni oši na Vrazovem trgu. Ker se ogenj še ni močno razširil, so ga domače še pravočasno pogasili.

J— Obrtna zadruga pekov bo imela občni zbor v ponedeljek 22. t. m. ob 9. dopoldne v gostilni pri »Belem križu«. Na zboru se bo tudi razpravljalo o skupnih ali ločenih gospodarskih zbornicah.

Oglejte si vsi zanimivo

protialkoholno razstavo

ki je odprta do 28. februarja v zeleni dvorani Uniona (levo od velike dvorane).

J— Zaradi ukinitve jutranjega in večernega vlaka na progi Pragersko—Čakovec in obratno se je odločilo mestno avtobusno podjetje vzdrževati promet med Ptujem in Pragerskim s svojimi vozovi. Od pretekle srede na četrtek vladajoča burja pa je tako zamedila vse ceste, da se je morala spustiti za četrtek določena poizkusna vožnja, ki se je izvršila večraj. Kljub vsem naporom sreskega cestnega odbora pa so ceste zaradi popolne pasivnosti nekaterih občin še vedno tako zamedene, da se bo mogel vzpostaviti redni avtobusni promet med Ptujem in Pragerskim najbrž šele prihod-

nji torek 23. t. m. Od tega dne bo vozil mestni avtobus redno zjutraj in zvečer po objavljenem voznem redu, če se ne bo razmere do tega dne bistveno ne poslabšale.

Iz Ljutomera

Ij— Naš poslanec g. Jakob Zemljič se je v Beogradu z vsa silo zavzel za to, da se nadaljujejo regulacijska dela ob Muri v obmejnem pasu proti Avstriji. Zazotovljen je iz tekočega proračuna kredit Din 1.700.000, kar je lep uspeh, če upoštevamo še posebej, da so se nameravala ta dela sploh odložiti.

Ij— Oseba vnet. Namesto premeščene ga železniškega uradnika Hartmanna je prišel na tukajšnjo postajo g. Anton Opetnik ter že prevzel službo.

Iz Prekmurja

pm— Potrditev agrarnih objektov na Esterhazyjevem veleposetstvu. Zadanje dni je na županjskih razgrnjen odlok o potrditvi agrarnih objektov Esterhazyjevega veleposetstva. Proti temu odluku je bila vloženih več pritožb v tem pravcu, da se da še več veleposetniške zemlje v razdelitev po agrarni reformi in naj se dodeli ta zemlja kmetom v odkup.

pm— Ujeta tatinska družba. V občini Salamenich so se v zadnjem času na več krajih pojavili tatovi, ki so povzročali tamošnjim občanom občutno škodo. Pred kratkim so vlomili v klet posestnika Kerčmara ter mu odnesli precejšnjo količino mošta in vina. Slednjič se je posrečilo tamošnjim orožnikom, da so zlikovcem prišli na sled in jih spravili na varno. Občani so se oddihnili, ker so se znebili neprijetnih nočnih obiskov.

Lepite na pisma znamke protituberkulozne lige!

Akadske smučarske tekme v švici

Bervar, startna številka 28, je privozil skozi cilj ter dosegel v močni mednarodni konkurenci v teku na 15 km častno deseto mesto.

Še o vprašanju reklame udomačenih zdravilnih sredstev

Ljubljana, 20. februarja
Naš članek od 15. januarja glede zabranjenosti silno ovirane reklame v udomačenih zdravilnih sredstvih, ki je bil pisan povodom akcije, ki so jo podvzeli izdajatelji listov, je med drugimi listi ponatisnil tudi zagrebški »Jutarnji list«, v katerem se je nekaj dni pozneje oglašil g. mr. ph. V. Jugovič z daljšim člankom, ki zasluži, da nanj odgovorimo, četudi so bila naša izvajanja po svojem utemeljevanju popolnoma jasna vsem, ki pri stvari ne zasledujejo posebnih namenov.

Članek g. Jugoviča se začneja s podtikanjem, da je bil naš članek, odnosno njegov pisec gotovo dobro plačan od tovarnarjev zdravilnih sredstev. To podtikanje je brez vsake podlage, zraven tega pa tudi neokusno in nelogično. V članku se je dovolj jasno poudarjalo, da imajo od prepovedane reklame zdravilnih sredstev škodo vsi listi. Istočasno pa se je tudi opozarjalo, da je taka prepoved neumestna zaradi tega, ker je dovoljena in neovirana po vseh tujih listih, ki v velikih množinah prihajajo tudi v naše kraje. Če list zastopa svoje koristi, kaj nima ničeve poudara, še manj pa pravico sumničanja in podtikanja, da mora biti za obrambo svojih interesov od koga podkupljen.

So pa še drugi razlogi, ki zahtevajo odgovor na izvajanje g. Jugoviča. — Če je sploh kdaj izšla upravičena navedba, potem je izšla sedaj s to prepovedjo oglaševanja zdravilnih sredstev, pravi g. Jugovič. Ob tej njegovi trditvi se mora vsakdo vprašati, zakaj ni takih prepovedi tudi drugod, kjer ljudstvo uporablja še mnogo več takih zdravilnih sredstev. To je eno. Drugo pa bi bilo to, zakaj se ni nihče zavzel, da bi se taka navedba raztegnila tudi na reklamo listov, ki prihajajo k nam iz tujine. To je popolnoma jasno vsakemu, ki je prečital naš članek n ni zato potrebna prav nobena zveza niti s producenti zdravilnih sredstev, niti z izdajatelji časopisov. Iz članka g. Jugoviča izhaja, da je prišlo do prepovedi oglaševanja na zahtevo zdravnikov in lekarnarjev, češ, da so oni ogroženi v svoji eksistenci. V to stvar se mi nismo spuščali, a če bi bilo tudi res tako, se moramo čuditi, da pisec, ki se toliko briga za eksistenco lekarnarjev, nima nobenega obzira do eksistence listov in številnega ošobja časopisnih podjetij.

Neresnost članka pa se kaže še prav posebno v tem, da je sestavljen tako nekako, kakor da bi se bili mi zavzemali za svobodno reklamo vseh tako imenovanih zdravilnih sredstev brez izbire. Mi smo celo imenoma navajali pri nas in po vsem kul-

turnem svetu splošna udomačena zdravilna sredstva, članek pa n. pr. operira s tem, kaj bi se zgodilo, če bi ženske iz časopisne reklame izbirale pripomočke za abortus. Dalje se trdi, da lajk ne zna uporabljati priporočenih zdravilnih sredstev, da se n. pr. zdravi proti glavobolu, ko ima že pljučnico, ali pa da zavzja toliko raznih preparatov, da mu od tega odreče srce. Odkrito rečeno, na kaj takega nismo mislili v prepričanju, da so ljudje, ki so navajeni na razne zdravilne preparate, tudi toliko razumni, da sami vedo, kdaj in koliko se jih lahko zavzije, če ne morejo prebrati dovolj natančnih navodil, ki so itak priložena vsakemu takemu sredstvu. Končno pa, kdo naj se spuša v skrajne možnosti, ko je vendar splošno znano, da je lahko tudi največje dobrote enkrat preveč in da n. pr. nimamo sredstva, ki bi nesametim ljudem zabilanilo, da se preopijejo ali pa preobedejo. Popolnoma neosnovano je tudi očitanje, da reklama zdravilnih sredstev zapeljuje ljudi v razne nesreče, za katere pa se ne more nikogar klicati na odgovornost. Za zdravilna sredstva, ki prihajajo iz inozemstva, so namreč po našem zakonu odgovorni domači zastopniki posameznih podjetij.

Naš članek je bil brez vsakega očitanja proti lekarnarjem in zdravnikom, ki so, kakor pravi g. Jugovič, od reklame zdravilnih sredstev eksistenčno ogroženi, vredno pa je vendarle omeniti, da so naš najnaprednejši lekarnarji ustanovitelji in voditelji farmacevtske industrije. Končno bodi povedano tudi to, da ne moremo razumeti toliko naglašane eksistenčne borbe zdravnikov in lekarnarjev proti oglaševanju splošno udomačenih in dovolj prekontroiranih zdravilnih sredstev, ko lahko čitamo v strokovnem listu »Lekar« hude polemike med zdravniki in lekarnarji, kjer prvi očitajo drugim, da veliko predrago prodajajo razne, po receptu izdelane zdravilne preparate, kakor n. pr.: vrednost specialitete do 20 Din, prodajna cena 100 odstotkov, vrednost specialitete 40 Din, prodajna cena, 60 % vrednost specialitete preko 40 Din, prodajna cena 40 %.

Podobnih primerov, ki temeljito zavračajo toliko naglašane eksistenčne skrbi, bi lahko navedli še več, zaključujemo pa odgovor še enkrat samo z zatrditvijo, da smo in ostanemo proti prepovedi ali omejevanju reklame splošno udomačenih zdravilnih sredstev iz enostavnega razloga, ker je na razpolago dovolj drugih sredstev kontrole in ker ne vidimo nobene potrebe, da bi bilo v tem pogledu pri nas drugače kakor pa v ostalem kulturnem svetu.

SPORT

Velike smučarske tekme v Mariboru

Dobri časi — Smolej (Bratstvo, Jesenice) zmagovalac v teku na 18 km — Državni prvak Jakopič na tretjem mestu — Novi prvak MZSP je postal Mušič Ljuben (SPD Maribor)

Maribor, 20. februarja. Ob ogromni udeležbi občinstva so se danes pričele napovedane mednarodne tekme s tekom na 18 km. Kako veliko zanimanje je vladalo v naši, pa tudi v inozemski javnosti za te tekme, nam priča neprestano klicanje telefona, po katerem hoče prav vsak, ki je bil zadržan in ni mogel k tekmi, izvedeti, kakšni so rezultati. Inozemski listi

vsi obžalujejo

da njih zveze ne morejo poslati svojih zastopnikov k mariborskim tekmam, ker imajo sami doma svoja prvenstvena tekmovanja.

Ze včeraj je bilo vse nervozno. To se je opazilo posebno zvečer pri zbiranju števil, ker je pač od startne številke mnogo odvisno. Pri Orlu so se zbrali vsi tekmovalci in tudi precej občinstva. Predsednik MZSP g. prof. Šile, je pozdravil vse tekmovalce, opravičil odsotnost inozemcev in javil, da pride kot edini zastopnik Avstrije njen

najboljši skakač Keglowsch

G. Roglič je nato zbral startne številke. Favoriti so dobili: Keglowsch 35, Bervar 27, Palme 40, državni prvak Jakopič 25, Smolej 42, Juritsch 14, Jože Janša 12, Neuman 5, Mušič 13. Po zbiranju števil je tehnični vodja g. Golubovič pojasnil potek proge.

Proga je

dolga točno 18 km

Start in cilj pri gostilni Achtig na Tržaški cesti. Najvišja točka na Pohorju 480 m nad morjem, najnižja pa na startu 275. Višinska razlika je torej znašala 205 m, kar odgovarja zahtevi, da je pri tekmah višinska razlika čim manjša. Od 18 km je bilo 7 km na ravni, 5 km lahkega vzpona, 500 m težkega, 3 km ostrega in 3 km lahkega padca. Gozdne proge je bilo nekaj nad 4 km. Od starta je šla proga v ravni črti mimo kadetnice na Slovensko Kalvarijo. Med potjo je sekala Betnavsko in Radvanjsko cesto, od Kalvarije je prešla spet v ravni črti do Peka, kjer je bil lahek vzpon proti Reiserjevemu posestvu k Lovcu (km 12), kjer je bila zasila okrepčevalnica. Od tu je šla proga do km 11. v strmeh vzponu po ozkem kolovozu (ne razumemo, zakaj po kolovozu, ko je bil levo in desno krasen prostor) do najvišje točke v višini 480 m. Od tu je prišla proga padati po gozdu proti potoku, kjer je napravila oster zavoj na desno ter se spet dvignila po gozdu navzgor ter nato zavila v stalnem padcu proti Radvanju. Od tu naprej je tekla ob vzhodni Pohorja mimo gostilne Borštner po 1 km dolgi planoti, nato pa je zopet zavila proti Radvanju nad streliščem in strmo k njemu, mimo skakalnice proti Zg. Radvanju in končno paralelno z Betnavskim dvoredom mimo graditca in skozi Betnavski most do Rotovega posestva in od tam v ravni pregledni točki k cilju. Vsa proga je bila dobro markirana, vsak kilometer je bil vidno naznačen, na nevarnejših mestih so bila varnostna znamenja.

Start tekmovalcev

Točno ob 9. je kot prvi startal Govedič. V polminutnih presledkih so nato sledili ostali. Vsi tekmovalci so takoj hiteli v silovit tempu. Ze pred Slovensko Kalvarijo je Janša prehitel tekmovalce in vodil vso progo. Takoj za njim je šel Neuman, ki je za Janšo privozil v precej do-

bi, s kakšnimi šansami gresta po dolgem zimskem odmoru v borbo za podsavezni in državno prvenstvo. Vsaka tekma Ilirije in Primorja je pomenila vedno borbo in revijo naših najboljših nogometašev.

Dr. Planinšek, ki je naš najboljši in najbolj objektivni nogometni sodnik, bo sodil današnje tekmo, kar nam daje polno zaupanje v to, da se bo tekma odigrala do kraja v redu in miru. To je tudi velika prednost današnje tekme.

Ilirija in Primorje nastopita v najboljših postavah. Ilirija, ki smo jo že videli letos v odlični formi proti Gradjanskemu, ima v tem pogledu prednost, ker ima trenutno bolj kompaktno moštvo od Primorja. Primorje bo skušalo uveljaviti novo razvrstitev napadalne vrste, o kateri se bo izrekla sodba po tekmi.

V predtekmi nastopi simpatična domača Svoboda proti celjskim Atletikom v prvi letošnji podsavezni prvenstveni tekmi. Zaigrati bo morala s svojim znanim elanom, ako bo hotela uspešno iziti iz tega oja, ker predstavljajo gosti resnega nasprotnika.

Predtekma se prične ob 13.45, glavna tekma pa ob 15.30. Obe tekmi bosta na nogometnem igrišču Primorja ob Dunajski cesti.

Tribunske vstopnice za obe tekmi na igrišču Primorja stanejo le 15 Din.

Ilirija : KAC (Celovec)

v tekmi na ledu

Danes ob 10.30 bo prva hokejska tekma v Ljubljani med KAC in Ilirijo na drsališču Ilirije. Odmore bodo izpolnili nekateri najboljši drsalci in drsalke Ilirije.

Nobene sportne igre ni, ki bi se razvijala s takim tempom kot hokej na ledu. Scene nastajajo, se razvijajo in menjavajo z bliskovito brzino, ki izgleda za oko skoraj nevarna, a v resnici ni. Igralci morajo biti perfektni, hitri, okretni drsalci in dobri taktiki. Naši igralci so kot drsalci neporečni; da bi bili v enaki meri tudi igralci!

Zamisel igre spominja nekoliko na waterpolo. Igrišče meri 60 x 30 m in je omejeno z nizko lesen o ograjico. Razdeljeno je počez v tri enaka polja. Mala, nizka gola stoji na sredini igrišča, nekoliko metrov oddaljena od meje igrišča, kar omogoča tudi igro za goloma. Moštvo ima šest igralcev, numeriranih na hrbtu z velikimi števkami, in sicer vratarja, 2 branilca in 3 napadalce; razen tega še 2 namestnika, ki lahko vedno zamenjata utrujene ali poškodovane soigralce. Igralci so opremljeni z raznovrstnimi ščitniki, zlasti vratar. Igra traja trikrat 15 minut, vmes sta dva odmora po 10 minut. Predmet igre ni žoga, nego majhna ploščica iz trde gume, nazvana »bandy«, kot orodje pa služi igralcem na spodnjem koncu zakrivljena palica, s katero se bandy vodi, dodaja in strelja. Bandy se igra samo s palico, le ustavlja se ga sme tudi s telesom ali drsalniki.

Posebnost igre je neka varianta pri nogometu znanega pravila »of side«, ki zabranjuje vsako pridobivanje terena potom odajanja bandyja v smeri naprej, torej proti nasprotnemu голу. Vsi igralci — razen v lastni tretjini igrišča — morajo biti brezpogojno vedno izza bandyja; igralec, ki vendarle pride v of side, mora kar najhitreje pobegniti iz prepovedane pozicije. Zaradi tega pravila se razvije svojevrstna kombinacijska igra dodajanja nazaj in to največ v neposredni okolici obeh golov. V ravninskih naskokih uspevajo dobri in okretni solisti, ki se znajo z bandyjem preigrati na lastno roko skozi nasprotnike.

Nadaljnja posebnost pri hokeju je, da ne pozna prostih ali kazenskih strelcev za prestopke. Prestopki se kaznujejo samo s krajšo ali daljšo izključitvijo, sodnik pa vrne bandy v igro tako, da ga vrže med dva pripravljen nasprotnika, torej slično kot pri waterpolu. Na enak način se tudi igra prične. Le ako se prekine igra tik pred golom, prestavi sodnik nadaljevanje najmanj 3 m v stran. — Sodniku sta v pomoč 2 časomerila in 2 sodnika pri голу.

Uprava drsališča razglasa, da zaradi tekme danes ne veljajo sezonske vstopnice, pač pa navadna enotna nedeljska vstopnica. Stojišča za gledalce bodo prirejena na leseni podlagi in v malem paviljonu. Polovica drsališča bo na prostem razpolago drsalcem.

Za mladinsko tekmo, ki se prične ob 9, bo rezervirano malo drsališče. Po končani tekmi bo seveda celo drsališče na razpolago občinstvu.

★

Trening v umetnem drsanju za juniorje in juniorke danes ob 9. na drsališču Ilirije pod vodstvom članov drsalne sekcije. Prihodnje dni ob dovoljenem stanju drsališča od 17. dalje. — Hokejsko moštvo za današnje tekmo naj se javi ob 9.30 v garderobi g. Vodišku. Umetni drsalci in drsalke naj bodo za prostost drsanje na mestu ob 10. sodniki gg. Juvanc, Kavšek, inž. Blouček, Wislak za mladinsko tekmo najkasneje ob 8.30.

Smučarska tekma v Ptuj. Tudi v Ptuju se zelo goji smučarski sport. Vsak dan se videti vse polno smučarjev, kak hitre na bližnji Panoramski hrib in Mestni vrh, ki sta posebno pripravnost za vezbanje v smučanju. Prošlo nedeljo so se pa naši smučarji pokazali tudi javnosti. Pod okriljem SKP se je priredila smučarska tekma seniorjev, juniorjev in dece. Ze pred napovedano 14. uro se je zbralo veliko smučarjev in gledalcev na startu pri gostilni Savec v Krčevini, kjer je bil obenem cilj. Tekmovalna proga je šla čez Mestni vrh — Panoramski hrib — cilj gostilna Savec. Tekma je bila razdeljena v tri kategorije in so bili rezultati naslednji: seniorji: 1. J. Stross 47.8, 2. F. Stross 47.27, 3. R. Jurinc 47.33. Juniorji: 1. I. Kukovec 49.36, 2. B. Salamon 52.56, 3. V. Kristanič 56.25. Deca: 1. E. Hetzl 10.26, 2. D. Salamon 10.40, 3. V. Blanke 10.55. Zmagovalce je SKP nagradil. Prirediteljem, in sicer gg. A. Scharnerju, I. Omuletzu, J. Hellerju in E. Verzelju, ki imajo tudi največji zaslug za to prireditve, gre najlepša zahvala. Tukajšno reševalno društvo je postavilo svojo rešilno postajo.

Skakalna tekma v Podnartu. Danes prirede naši agilni smučarji poskusno skakalno tekmo. Vabimo izvežbane smučarje in skakalce posebej k prireditvi. Idealni tereni v bližini. Skakalnica v izbornem stanju. Izkažite poštovitostnosti domačinov hvalečnost z udeležbo. Beli sport naj združijo zdelo z mestom. Smuk!

Vremensko poročilo iz Nove vasi na Bokal ob 19. t. m.: temperatura — 9 C, vreme: sneži, veter: vzhodnik, snega na podlagi: višina 50 cm, vrsta: suh, prišč, smuka dobra. Izgledi za nedeljo dobri.

SK Jadran. Danes ob 10. dopoldne naj vsi Jadrančani prisostvujejo občnemu zboru, ki se vrši v prostorih gostilne M. Soklič, z običajnim dnevnim redom. Ob 9. kratka obdobja seja. Vsi in točno.

SK Grafika. V ponedeljek ob 18. občni zbor v društvenih prostorih, Dom Grasič, IV. nadstropje desno. Vsi aktivni in podporni člani se naprošajo, da se obnega zbora sigurno udeležijo, ker se mora klub, ako hoče nadalje vršiti svojo sportno mislo reorganizirati. Ta cilj se da doseči samo na ta način, če bodo vsi člani in prijatelji kluba pomagali s konstruktivnim delom. Zato vsi in točno na občni zbor.

TSK Slovan. Redni občni zbor kluba se bo vršil 28. t. m. ob 8. zjutraj lovski sobi gostilne Sokol. Pred skajšci. Vljudo vabim vse člane kluba, da se obnega zbora v čim večjem številu udeležijo.

Nogometno moštvo Ilirije za pokalno tekmo s Primorjem bo: Jakšič-Janež, Bergelez-Belak, Varčič, Unter-Ice, Košak, Sve-

tie, Doberlet, Pipan; rezrvi Luce, Malič. Načelstvo opozarja igralce na objave v članski knjigi. Garderoba točno ob 15. v zimskem kopalnici.

SK Svoboda (Ljubljana). Danes točno ob 13. morajo biti vsi igralci prvega mo-

štva v klubski sobi v Delavski zbornici. Reditelji Habicht II, Gorenc, Šuštaršič se morajo javiti ob 13.30 službujočemu odborniku g. Dorčecu na igrišču Primorja. Rediteljske znake prinesite seboj. Stranska sodnika sta Janežič II in Boncelj II.

Nevaren zlikovec pod ključem

Aretacija ljubitelja tujih blagajn in oblek

Ljubljana, 20. februarja. Poročali smo že, da je bil pred dnevi aretiran 22 letni Mihael Pečarič, ki je pribežal k nam iz Kopra v Istri, kamor je tudi pristojen. Pečarič je delal na raznih stavbah, nikjer pa ni ostal dalje časa, marveč se je rajši družil z različnimi nepoštenjaki. Fant je bil aretiran zadnjič na podlagi suma, da je vlomil 30. januarja v pisarno tvrdke »Jugomaterijale«, kjer je bila odnešana ročna blagajna z 8000 Din gotovine. Nepriodiprav je dejanje seveda tajil, vendar so ga prepoznali nameščenci oškodovane tvrdke, ki so ga opazili pohajati na dan vloma okrog pisarne.

Pečarič se je pred vlomom spoprijatelil s hišnikom Pavlom B. v Dvofakovci ul. 10., s katerim sta si dala pri nekem kroja-

ču v Florjanski ulici delati tudi popolnoma enaki obleki. Denar za obleki je dal seveda Pečarič, ki ga je dobil v blagajni »Jugomaterijale«.

Ob priliki hišne preiskave v stanovanju Pavla B. je policija zaplenila v drvarnici tudi razno obleko, in sicer suknjič rjave barve, dalje pisano plateni jopico, dvoje sportnih hlač in še nekaj drugih kosov. Najdena obleka je hudo dišala po naftlini, znak, da je bila poprej nekeje spravljena. Prav gotovo je, da je tudi to obleko Pečarič nekeje ukradel. Povedati tega ni hotel in sploh imenovane obleke ni priznal za svojo, češ, da jo je v drvarnico skril bogvekdok. Policija zadržuje se preiskuje in naj se eventualni oškodovanci javijo na policijo.

Uspešen tečaj v Poljanski dolini

Trata, 20. februarja.

Kmetijski tečaj na Trati je bil slovesno zaključen 18. t. m. Zadnji je predaval sreski načelnik iz Kranja g. dr. Ogrin o upravnih zakonih. Vseh predavalnih ur je bilo 48. Kljub velikemu snegu in hudemu mrazu je bil tečaj redno obiskan in pri vsakem predavanju je bila šolska soba nabito polna. Po končanem zaključnem predavanju g. dr. Ogrina je 12-letna učenka iz Trate prav ljubko deklarirala Gregorčičevo pesem: »Kmetijski hiši«, ki je ganila vse priučence, naker je imel g. sreski načelnik še kratek patrijični nagovor, ki ga je zaključil z vzklikom: »Živela Poljanska dolina! Živela Jugoslavija! Živel naš kralj Aleksander!« Pozorna množica mu je odgovorila z burnim ploskanjem in vzklikanjem.

V imenu občin Trata, Poljane, Oselnica in Javorje ter v imenu tečajnikov se je župan g. Fran Ks. Jelovčan zahvalil vsem gg. predavalcem ter prosil g. sreskega načelnika, naj sporoči toplo zahvalo tudi kr. bankski upravi. Tečajnikom je g. župan še posebej spregovoril lepe bodrilne besede, v katerih jih je opozarjal, kako terja današnji težki čas od nas vseh mnogo znanja in truda in jih pozival k složenemu delu. Tudi on je zaključil z vzkliki kralju in državi.

Nato se je g. dr. Ogrin zahvalil županu Jelovčanu, ki je s svojo znano požrtvovalnostjo mnogo pripomogel k obilni udeležbi v tečaju, g. šolskemu upravitelju Rebolju in kmetijskemu referentu g. Sušiču za izčrpano predavanje, nadalje vodji sreske izpostave v Škofji Loki g. Levičniku, kapetanu g. M. Jovanoviču, šolskemu nadzorniku g. Zahrastrniku, gg. županom in vsem ostalim za udeležbo ob slovesnem zaključku tečaja na Trati.

Zopet nepojasnjen požar v Konjicah

Loče pri Konjicah, 20. febr.

Pravijo, da v tretje gre rado. Žal se je ta pogovor pri nas uresničil. Poročali smo že, da je v vasi Mlačah v štirih dneh dvakrat gorelo. Tudi smo pa zopet imeli požar, in sicer je nastal ogenj v gospodarskih poslopih g. Satterja Franca, lesnega trgovca in posestnika v Žitah. Žrtve plamenov so postali ostrešje gospodarskih poslopij, hmeljska sušilnica in del stanovanjske hiše. Ločki gasilci so bili hitro na kraju nesreče, a žal niso mogli stopiti v akcijo, ker se jim je pokvarila motorika zaradi hudega mraza. Gasiti so morali z ročno brizgalno, ki so jo pozneje pripeljali k požaru. Tudi žička račna brizgalna ni funkcionirala, ker je bila vsa zmrla. Ločki in žički gasilci so storili vse, da so omejili požar. Na pomoč so prispeli tudi gasilci iz Konjic, ki pa niso stopili v akcijo. Satterju sta zgorela tudi vsa krma in hmelj, ki jih ni imel zavarovaline. Škoda seveda ni krita z zavorovalnino.

Kako je nastal požar, še ni pojasnjeno. Osumljenca, ki je bil aretiran zaradi zadnjih požigov na Mlačah, so te dni izpustili, ker se mu ni moglo nič dokazati.

Epilog dveh krvavih spopadov

Novo mesto, 20. februarja.

Pred senatom okrožnega sodišča se je danes zagovarjal 37 letni posestnik in čevljar Jože Sladič iz Donjeja Svinjskega, ker je lani 12. julija smrtonosno poškodoval 20 letnega posestniškega sina Tomaža Goleta. Do krvavega dejanja je prišlo po naključju, kakor se je to tolikokrat dogodi po naših vaseh. Bilo je v nedeljo popoldne in v nekem vinotoču je bila zbrana večja fantovska družba. Med njo je prišel tudi čevljar Sladič, ki se je med veselimi fanti prav dobro počutil. Precej kasno so odhajali pivci v skupinah. Iz vinotoča in prav kmalu se je na cesti zaslišalo klicanje na korožjo. Najprej se je spopadla par fantov, kmalu pa je postala gruča rretepačev večja in naenkrat se je med njimi pojavil tudi Sladič, ki se je v nekem blevu od poti oborožil s krampom. Tako oborožen se je zakadil med pretepače ter uvaril po glavi Tomaža Goleta, ki mu je bil najbližji. Fant se je zgredil na tle, drugi pa so se razbežali. Ranjeni Golet je po par mesecih hiranja umrl.

Pred sodiščem se je danes Sladič zagovarjal, da sam ne ve, kako se je znašel pri tepežu, oborožil pa se je zato, ker je bil prepričan, da bodo drugi navlivali nanj. Obsojen je bil na eno leto težke ječe. V Dolnji Straži se je letos kravato zaključila proslava sv. Štefana. V neki gostilni, kjer se je mudil tudi 39 letni posestnik Jože Šiško, ki se je vračal iz lova, so ponovili fantje. Ko se je okrog 10 popoldne Šiško odpravil domov, so mu v veži začeli najgajati vinjeni fantje. Ustreljene mu zajcu ki mu je visel iz nahrbtnika, so odrezali noge in uganjali so še druge ne-

umnosti, kar je moža, ki je bil tudi sam vinjen, tako razburilo, da je prijel za puško in sprožil. Zadel je 24 letnega delavca Antona Zupančiča, ki je lani v kandijski bolnici v nekaj dneh podlegel. Pred sodiščem se je Šiško zagovarjal s silobranom, obsojen pa je bil na 4 mesece strogega zapora, pogojno na dve leti.

Zopet požar v Kicarju

Podvinci, 20. februarja

V eni zadnjih noči je nastal v Kicarju požar v viničariji posestnika Majeriča Janeza. Iz Podvincov. V viničariji sta stanovala zakonca Toš Ciril in Marijeta. Poslopje je bilo leseno in krito s slamo, zaradi česar je do tal pogorelo. Tošu je zgorela tudi vsa oprava, tako da si je rešil le golo življenje in nekaj malenkosti.

Škoda, ki jo Toš trpi, cenijo na približno 800 Din, dočim ima lastnik viničarije škodo okoli 15.000 Din. Krita je škoda le delno z zavarovalnino, ker je bil posestnik zavarovan samo za 2000 Din. Toš pa je imel zavarovano seno za 2000 Din, a opravo za 3000 Din.

Kako je požar nastal, se ne ve. Usodno noč je bil Toš sam doma in je javil, da je ogenj zapazil ponoči, ko je moral na potrebo. Polical je takoj na pomoč sosedo, ki pa mu niso mogli dosti pomagati. V zadevi je uvedena stroga preiskava, ker ni izključeno, da se potika kje kak požigalec, ker je to v kratkem času že tretji požar.

Vremenski pregled

Sleheremu je bilo usrečeno, ko je v torek tako hitro minil mraz. Minil je na prav tisti način, kakor smo ga dobili; drzal se je, dokler je bilo popolnoma brezvetrno vreme, kakor hitro pa se je razpo-rditvev zračnega tlaka tako zasukala, da smo dobili severno zračno strujo, je mraz kar odplaknilo. Ze par dni poprej je velika atlantska depresija, potujoča na severu, preplavila vso severno polovico Evrope s toplejšim zrakom, samo nekoliko od Češke na jug smo še imeli mraz. Zato je mogel severni zračni tok, kakor hitro je nastopil, mrzle zračne mase odplaviti proti jugu in jugovzhodu, naker je začel dovajati do nas toplejši zrak od severne Evrope, kamor ga je bilo poprej naplavilo z Atlantiskega oceana.

V tem je bil vremenski preobrat, ki je napravil konec našemu mrazu, upamo, da najhujšemu v tej zimi. Pravi jug sploh ni nastopil, zato tudi ni bilo prave odmeke, marveč se je tajalo le pod vplivom popoldanskega sončnega ogrevanja, v senci pa se še ni topilo.

V pravi jug se nam vreme ni moglo razviti, ker se je bila brž ob vremenskem preobratu razvila depresija nad Sredozemskim morjem z Jadranom ter vlekla nase zrak z Balkana in Podunavja, kjer je povsod še vladala temperatura nekaj stopenj pod ničlo. Tako smo dobili burjo, še hujšo pa v Primorju, kjer je bila združena s hudim snežnim metanjem, pri nas pa je poskusilo samo malo smetiti. Vendar je bila burja bolj mrzla za občutek, nego pa je bila nizka temperatura po toplomeru. Šele proti koncu tedna, ko je naša burja postala del velikega zračnega toka, ki se je sprožil med južnozapadno Rusijo in Sredozemskim morjem ter potemtakem dovajala preko nas zrak prav od Rusije sem, se je zopet močnejše šladilo in malo je manjkalo, pa bi se nam dobesedno obnovila sibirska zima.

Na zaključku tedna se nam vreme znova preobrača. Barometer pada, v visokih oblakih se je pojavil zapadni veter, znamenja, da sega do nas vpliv depresije od severa. Obeta se nam potemtakem toplejše vreme, morda celo pravo južno vreme. Za koliko časa, to je seveda drugo vprašanje, saj smo še pred svetim Matijem.

Iz življenja na deželi

SEVNICA OB SAVI. Sokolsko društvo pripravlja narodno igro »Krst Jugovincev« ter veseloigro »Velika repatica«. Obe bosta uprizorjeni najbrže 6. in 13. marca. Tudi sokolska deca pridno sodeluje in vadi mladinsko igro »Dve Maricki«. Prednjaški zbor pa pripravlja telovadno akademijo, ki se bo vršila v začetku aprila. Danes ob 14. bo občni zbor Strelske družine v Mercovi gostilni.

Iz Laškega

1. Prikrjovalni tečaj. Na pobudo čevljarskega mojstra gosp. Bullingerja je bil odprtjen s 17. t. m. v posebnem lokalno hotelu »Savinje« šesttedenski prikrjovalni tečaj za čevljarske mojstre in pomočnike. Tečaj vodi banovinski strokovni učitelj g. Steinman. Priporočamo čevljarskim mojstrom in pomočnikom, da se tečaja udeležijo. Enkratni prispevek za osebo znaša 125 Din. V tem znesku so zapodani žele kolek za izpričevalo in stroški za učila.

2. Društvo »Blago srce« priredi 20. t. m. ob 20. v prostorih hotela »Savinje« družabni večer. Ker je namenjen čisti dobiček za podporo siromašni šolski deci, se občinstvo vabi na številno udeležbo.

Iz Hrastnika

h. Starši naj opozore svoje otroke k previdnosti pri sankanju in to zlasti po klancih stranskih cest, ki vodijo na glavno banovinsko cesto z velikim prometom, kjer bi lahko prišlo do nesreč.

ADAMSON

Najboljša humoristična serija risb brez besedila

ADAMSON se imenuje postava, ki je stopila v ospredje znamenitih humorističnih likov. S svojimi značilnimi potezami in stoično mirnostjo vzbudi ADAMSON pozornost vsakogar ter je v časopisu prav tako na mestu kakor Chaplin na platnu.

Risbe kažejo dogodek brez vsake besede — samo kratak naslov pove vse.

ADAMSONOVE RISBE so mojstrovine, polne humorja.

ADAMSON govori v slikah, ki so vsem umiljive.

In te slike prično izhajati v ilustrirani tedenski reviji »ŽIVLJENJE IN SVET«, ki se narača v Ljubljani, Knaflijeva ulica 5. Mesečna naročnina Din 8.—, trimesečna Din 20.—. Posamezna številka 2 Din po vseh trafikah.

Kraljestvo mode

Pomladna moda

Zdi se, da nam bo nova moda že zato jako simpatična, ker je med fantastičnim preobličjem lanske sezone in med preveč trezno »stvarno« linijo sklenila kompromis ter bo zaradi tega vstregla vsem okusom. Vsekakor pa moramo z gotovostjo trditi, da bodo vsaj promena kosov zelo zmerna, brez najmanjšega pretiravanja v kroju ali barvah.

Značilna je priljubljenost kombiniranja dveh tvarin, ki je nastala iz potrebe, da se uporabijo in prenameni lanske obleke. Zato vidimo vedno znova enobarvna blaga v zvezi z vzorčastimi svilami, ki so podrejevala lepega pomena in jih rabimo za bluze, telovnike, plastrone in dele rokavov.

Važen faktor spomladne opreme je jopica, ki jo srečujemo v različnih in številnih variantah. Tu vidimo tako zvano jopico v slogu smokinga, večinoma iz svile, tam zopet ljubko ogrinjale v podobi telovnika. Tudi razni boleri so jako priljubljeni, ker učinkujejo mladostno in ljubko. Poleg kratkih jopic je priljubljen tudi tako zvani »trčetinski« paletot, ki je postal vzor elegantnega trotteurskega ogrinjala.

Blaga so še vedno poročna. Čim manj enakomerno, čim bolj grobo je tkano blago, tem bolj odgovarja okusu modno usmerjene žene. Navzlic navidezni grobosti pa ta blaga nikakor niso okorna, temveč jako mehka in lahka.

Moda se še ni popolnoma odločila za najnovejšo barvo, vendar se zdi, da bo po dolgem času stopila v ospredje zopet modra barva, ki v lepem in izrazitem tonu vsakomur dobro pristaja. Razen modre barve prinaša moda nevsiljivo, medlo rdečo, lepo sivo in medlo olivno barvo.

Naša prva skica kaže, kako apartna je kombinacija enobarvnega in prostega materiala. Krilo kostuma ima moderno vloženo gubo, telovnik pa kratke rokave. Bluzi je jako enostavna in opremljena s šalnimi ovratnikom. Kloboček iz enakega prostega materiala je jako moderen.

Fr. Ž.: Glasozofija

Kako silno napreduje napredek, to ni več lepo, in zasluži, da se mu spoštljivo odkriješ.

Na primer imamo daktilografijo. Že izraz sam ob sebi je jako olikan. In ti ogledajo samo palec, že poznajo in vedo, ali si tisti, ki je vlomil v blagajno in počasi kruti milijon.

La je nadalje grafologija. Da le vrsto vidi tvojega pisanja, že vedo in bodo prisegli, ti da si tisti, ki je pisal tisto pismo, in boš neusmiljeno zaprt.

Sedaj pa so iznašli še glas in je ta reč izmed vseh najbolj učena. Ne vidijo te, ne vedo, kdo si, kako si oblečen in pri kateri stranki si — sploh čisto nič; le tvoj glas poslušajo v radio ko govoriš, kaj ne? — ali katero zvočno, kaj ne? — in te kateri že na kitari spremlja ali na klavirju, kaj ne? — Slišijo tvoj glas in kitaro in klavir in že vse vedo o tebi in si točno narisani in popisani kakor v policijskem listu: kakšne si prave, kolikšni, ali od nog do glave in okoli te buha, kolikšni si star, katere številke ovratnik nosiš, kakšno frizuro imaš, kolikšni zob v ustih in kurjih očes na nogah itd., itd., kaj si opoldne kosil, ako si, in ali in koliko par imaš v žepu. Pa niti ni treba, da se osebo trudiš kamorkoli in po stopnicah, nego se lahko oglasiš kar po telefonu ali mikro-

Kaveljčaste zaponke

vidimo na novih spomladnih kompletih in so nedvomno bolj originalne kot gumbi. Te zaponke moremo seveda uporabiti le na

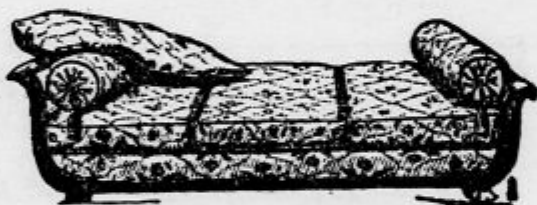

spornih obleki ali pa na trotteurskih kostumih. Naša slika predstavlja sporten komplet iz enostavnega krila, telovnika s kaveljčastimi zaponkami in jopice, ki je opremljena z dolgodelnim krznenim ovratnikom.

Zdravniška posvetovalnica

Odprta noga. Na vsak način je boljše, če se rana zaceli. Bolezen ravno obstoja v odprti rani in če se rana zaceli, ni potem bolezn, ki bi morala »ven teči«. Opozorjamo Vas pa, da je zdravljenje dolgotrajno, da je treba predvsem ležati. Zaradi mazila se pa morate obrniti na zdravnika, tudi zaradi tega, ker ni izključeno, da Vas bo treba še drugače zdraviti. — **L. S. Č. I.** Prav verjetno je, da ima Vaš otrok golšo, ugotoviti se pa da to samo potom zdravniške preiskave, na podlagi katere se potem lahko odredi zdravljenje, ker pri tem velja biti oprezen. 2. Pri fantku se dajo zobje popraviti seveda samo pri zobozdravniku, ki naj pregleda tudi punčko. — **R. V. Mari-**

COUCH ZOFÉ

dobite pri tapetniku
RUDOLF SEVER
MARJANI TRG ŠTEV. 2.
Telefon št. 26-22.

Zanimiva bluzi

Izredno originalno obliko bluze dobimo, če združimo značilni kraj poznega empira z bidermajerskim slogom. Takšno ukrojimo v obliki bolera, ki ga spredaj prevlečemo z malo pentlo iz enakega materiala. Originalni so zlasti široki bidermajerski rokavi, ki so spodaj tesno speti in dajejo roki nežen videz. Pod bluzo nosimo tesno se prilagajajoče temno krilo kontrastne barve.

Ukradeni svetnik

Kaj pripovedujejo ljudje o svetem Deodatu

»Vsega mu je že zmanjkalo. Sedaj nas bo pa moril s kakšnim črvinim svetnikom, ki ga je kdo ukradel s podstrešja kakšne hribovske podružnice. Česa vsega ne prisojajo takile žurnalistični pisatelji duševne mučnice ubogega naročnika! Tako bo zagodrnjal marsikateri čitatelj, ko bo čital gornji naslov. Motite se moji ljubli čitatelji! Tu ne gre za navadnega lipovega svetnika, kakor jih je izdeloval s svojo izurjeno roko znameniti mozirski mojster Cesar. Svetnik, o katerem vam bom povedal zgodbo, je prav pristen slovenski svetnik. »Slovenski svetnik?« Saj nimamo doslej nobenega svetnika, vas slišim ugovarjati. Jaz pa le vem za njega. Poslušajte!

Na severni strani Savinjske doline se vleče nizko hribovje Martjaki. Na pobočju se belijo zidance med ilovatimi vinogradi kakor golobje na rdečih strehah. Najvišji vrh na robu Martjakov je Gora Oljka, najlepša razgledna točka naše doline, ki jo obišče v sončnih dneh mnogo izletnikov. Kakšen razgled! Kakor site črede pisanih krav počivajo po dolini prijazne vasice. Od zapada proti vzhodu se beli cesta med drevoredom jablan in hrusk. Z njo tvori Andrejev križ bistra Savinja in se leskeče v sončni pripeki kakor ogromna riba pred slabim vremenom. Za Goro Oljko valovi šentandraško grčevje s šent Iljem in premočnim Velenjem, ki bo zalagalo z lučjo naše domove, kadar bo spalo sonce. Ves vrh Gore Oljke pokriva sočna trava.

Zgodbe govori, da je živel v davnih dneh, ko so naši pradedje še na skrivaj častili po logih Svetovita, Živo in Peruna, na tej gori pobožen pastirček. Vse leto je prepeval na paši ob kruhu, mleku in vodi Bogu čast in slavo. Od leta do leta je rasel sloves njegovega življenja in se je večal njegov delež v nebesih.

Zgodilo se je pa, da je prišel krut sovražnik v dolino. Kakor bčklje so gore lesene koče po dolini in je noč in dan hrumela strahovita morija. Bridke solze je točil naš pastirček pri pogledu na razdejano paganskih sovragov. Ko je pa videl, da omaguje krščanska vojska, je zapustil svojo čredo, opasal svoja ledja in se spustil v bojni metel. Kakor angel maščevalec je robil neverne glave. Novega poguma je vili njegov vzgled upehani krščanski vojaki. Zagnala je silen krik in pognala nevernika iz doline. Zeslo se pripodili zmagovalci v divjem diru pagane do

bor. Krvava vlakna med sluzo, ki nastopijo pri vsekovanju, so običajno brezpredmetna. Nastopijo vsled tega, ker pri močnem pritisku lahko poča kakšna malenkostna žilica, seveda samo, če je izključena kakšna druga bolezen. — **L. D. Valjeva.** 1. Pojem »hripe« še ni znanstveno točno razčiščen, in hripa prav za prav ni nikak medicinska diagnoza. Praktično se razume pod tem neke vrste mešana infekcija, ki nastopa v obliki prehlada kot epidemija in se lahko pojavi na najrazličnejše načine: kot pljučna, živčna, črevesna hripa, tudi lahko brez vročine. Znanost se je že in se še veliko bavi s tem problemom, stvorila je tudi že zdravila, obnesla so se Aspirin, Gardan itd. K sreči bolezen običajno ni opasna, če ne nastopijo komplikacije. 2. Temperatura normalnega človeka je povprečno 36 do 37 stopinj Celzija. Proti večeru se normalno za par stopinj dvigne. Pri tuberkulozi se običajno večerna temperatura poveča od 37,5 do 38. — 3. Infekcija s sifilisom po slinah je vsaj teoretično mogoča, če vstopije klise potom — lahko tudi nevidne — rane v krvni obtok. Na dotičnem mestu se v slučaju infekcije vedno napravi karakteristični trdi tur. Že ime »lamenta« sifilis pove, da je to obolenje vsaj za lajka brez znaka. Da se pa zdravniško ugotoviti. — **M. L. Sm. Palanka.** Obrnite se na interno kliniko (opšta državna bolnica) u Beogradu, kjer Vas brezplačno pregledajo. Če pa pridete v Ljubljano, Vam svetujemo ambulantno splošno bolnico. — **L. R. Hrastnik.** Ker se drugače počutite popolnoma zdravim, je lahko mogoče, da se Vam zaradi slabokrvnosti vsiljuje čez dan spanec. Zdravniška preiskava bi to lahko dognala. — **Freissen.** Nesite otroka v dečji dispanzer Doma narodnega zdravja v Celju. Na vsak način pa naj otrok jemlje do takrat Vigantolovo riblje olje. — **K. P. Kr.** Močenje postelje preide prej ali slej samo od sebe. Zbudite otroka po noči kakor dosedaj, ne dajate mu zvečer preobilne hrane, posebno ne tekočin, in boljše je, če je postelja trda. Negujte otroka v ljubezni, prizanesljivosti in dobroti in samo če je potrebno, s pravično strogostjo.

nevihta nad dolinico, ki je uničila vsa polja. Strela je užgala vsem vašim veljakom domove in ubila nevernega tatu baš, ko se je krepčal v krčmi za pregrešne tolarje.

Cim je nastopilo jutro, so brž dali prestrašeni šentandražani svetega Deodata na nosilnico, ga nesli v svečani procesiji nazaj na Goro Oljko in oprali v grenki pokori z obilno miloščino svoj nečuvni greh.

Ko so Polzelan izvedeli za tatvino, so dali prenesti svetnika v svojo farno cerkev. »Da bi nam ga spet kdo ne ukradele«, so rekli na glas. Na tihem so pa menda hoteli posnemati šentandražane. Toda urejali so se. Ker je bil še v svoji fari jim sicer svetnik ni delal škode, toda romarjev ni bilo več ne na Polzelo, ne na Goro Oljko. Danes leži prvi slovenski svetnik sveti Deodat pozabljen pod stranskim altarjem župne cerkve na Polzeli, Goro Oljko pa obiskujejo novodobni romarji izletniki. Janko Kač.

Radio

Izveček iz programov

Nedelja, 21. februarja

LJUBLJANA 8: Sadjarstvo. — 9: Esperantsko predavanje. — 9:30: Cerkevna glasba. — 10: Prenos protialkoholnega kongresa iz Uniona. — 12: Čas, poročila, plošče. — 15:15: Dekliška ura. — 15:45: Spevoigra »Srce in denar«. — 16:45: Salonski kvintet. — 20: Čajkovskij: D-koncert za violino in orkester na ploščah. — 20:45: Samospevi ge. Golobčeve. — 21:15: Rezultati poskusov dr. Vebra. — 21:30: Salonski kvintet. — 21:50: Napoved časa in poročila. — 22:05: Evropski koncert iz Londona.

Ponedeljek, 22. februarja

LJUBLJANA 12:15: Plošče. — 12:45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17:30: Salonski kvintet. — 18:30: Predavanje o živilih. — 19: Čestina. — 19:30: Zdravstvena ura. — 20: Koncert radio-kvarteta. — 21: Salonski kvintet. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 12:05: Operna glasba. — 17: Narodna glasba. — 20: Pevski koncert. — 20:30: Komorna glasba. — 21:05: Veseloligra. — 21:40: Poročila. — 22: Lahka glasba. — **ZAGREB 12:30:** Plošče. — 17: Popoldanski koncert. — 20:30: Jugoslovenske narodne. — 21:50: Prenasjanje tujih postaj. — 22:40: Lahka godba. — **PRAGA 16:10:** Koncert iz Bratislave. — 17:35: Plošče. — 19:20: Jazz na dveh klavirjih. — 19:45: Pesmi čeških mojstrov. — 20:20: Koncert solistov. — 21: Opereta. — **BRNO 16:10:** Koncert iz Bratislave. — 18:15: Plošče. — 19:20: Lahka glasba. — 20:15: Prenos iz Prage. — **VARSAVA 17:35:** Koncert lahke glasbe. — 20:15: Proslava Washingtona. — 22:10: Plošče. — 22:30: Plesna glasba. — **DUNAJ 11:30:** Kvartet. — 19:45: Brucknerjeve simfonije. — 20:40: Zabavno čtivo. — 21:35: Igra. — Koncert grškega opernega orkestra. — **BERLIN 19:30:** Plesni večer. — 21:10: Koncert orkestra in solista. — 22:30: Zabavni program. — **KÖNIGSBERG 16:15:** Godba na pihala. — 20: Program iz Berlina. — 21:10: Plesni pogovori. — **MÜHLACKER 17:05:** Orkestralni in pevski koncert. — 20:06: Veliki ponedeljski koncert.

Torek, 23. februarja

LJUBLJANA 11:30: Šolska ura: Zimsko življenje v gozdu. — 12:15: Plošče. — 12:45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17:30: Otroški kotiček. — 18: Salonski kvintet. — 19: Nemščina. — 19:30: Glavne razvojne faze v umetniški zgodovini. — 20: Predavanje dr. Vebra. — 20:30: Begoviteva drama »Brez tretjega«. — 22: Napoved časa in poročila. — 22:15: Salonski kvintet.

BEOGRAD 11:05: Radio-orkester. — 16: Popoldanska glasba. — 20: Pevski koncert. — 20:30: Prenos iz Zagreba. — 22:30: Poročila. — 22:50: Lahka godba. — **ZAGREB 12:30:** Plošče. — 17: Lahka godba orkestra. — 20:30: Koncert tenorista Marjana Majena. — 21: Klavirski koncert. — 21:10: Mandoline. — 22:40: Lahka glasba. — **PRAGA 16:10:** Koncert iz Bratislave. — 17:55: Plošče. — 19:20: Prenos iz Brna. — 21: Koncert kvarteta. — 22:20: Plošče. — **BRNO 16:10:** Koncert iz Bratislave. — 19:20: Sluhoigra. — 21: Orkestralni koncert. — 22:20: Plošče. — **VARSAVA 17:35:** Popoldanski koncert. — 20:15: Pevski in klavirski koncert. — 22:10: Klavir. — 22:50: Plesna glasba. — **DUNAJ 11:30:** Kvartet. — 12:40: Plošče. — 15:20: Pesmi R. Straussa. — 17: Živalski glasovi v glasbi. — 17:45: Balade. — 19:30: Koncert orkestra. — 20:15: Spevoigra. — 22:30: Godba za ples. — **BERLIN 20:15:** Haydnove simfonije. — Sofoklejeva »Antigona«. — **KÖNIGSBERG 16:40:** Orkester. — 20:15: Program kakor v Berlinu. — **MÜHLACKER 17:05:** Koncert iz Wiesbadna. — 20:15: Haydnove simfonije. — 20:50: Filharmonični orkester. — 22:35: Plesna glasba. — **BUDIMPEŠTA 17:** Madžarske pesmi. — 18:30: Prenos Wagnerjeve opere »Tristan in Isolde« iz gledališča.

Na primer so reči in razmere — skratka, časa imam dovolj, tako rekoč preveč, pa poslušam radio po širnem svetu. Poslušam in slišim: po Nemčiji sedaj najrajši svirajo vojaške koračnice! Poslušam in slišim, pa mi prihaja misel in naj bo, gospodi okoli glasozofije je jo bom sedajle in ker nisem takšen, kakor so nekateri, jo bom namignil čisto zastoj!

Glas čujemo vojaške godbe, kakor čujemo tudi glas človeški. Zakaj ne bi torej iz glasu vojaške godbe sklepal, kolikšna in kakšna je armada, ki tiči za godbo? To so jako dalekosežna vprašanja in se bodo morebiti tudi pri nas oglašili kdorkoli ali karkoli za poizkuse na tem polju. Zanimanje bo velikansko.

In naj bo pa bom namignil gospodi še nekaj in nisem takšen, da bi za vsak migljaj takoj zahteval kdove kolikšnega plačila. Gospoda, ki se pč za glasozofijo, že sama ve, koliko je vredna taka stvar.

Torej — v Nemčiji bodo volili predsednika in se obetajo hudi b i zastran njezove osebe. Pa se mi zdi, da že vem, kdo bo dobil največ glasov in bo predsednik.

Le godbo poslušam in vem, kdo bo! Dasi nekateri mislijo, da sem ubiti lonec. Drugi niso ubiti lonci, pa ne vedo. Pa zaradi tega nič zamere!

Po širnem svetu torej poslušam godbo. Dobro! Godejo to, godejo ono, najrajši godejo tisto reč: »Tideldi, tideldi, tideldi ti ti«. Čujem to reč tukaj, čujem jo tam, vsak večer vsaj desetkrat. Čujem jo, pa že vem, koliko je bila volilna žara!

Kadar in koder jo svirajo, vsakokrat ji ploskajo in ne nehajo, dokler ne plove: »Tideldi, tideldi, tideldi ti ti«.

Pa naj gode katerakoli vojaška godba vojaške koračnice, nobene druge koračnice ne ponove, edino le ono: »Tideldi, tideldi, tideldi ti ti«. Ali naj gode Straussove poskočnice, vsakokrat se mora ponoviti in se ne ponovi nobene, druga nego: »Tideldi, tideldi, tideldi ti ti«. In e občinstvo silno navdušeno. Zdi se mi: ni koračnica tako navdušujoča, nego oseba je tako priljubljena, ki se je koračnica tiče. Zato mislim, nihče drugi ne bo dobil večjega števil glasov!

Pa bi bil nezasiščen uspeh tudi za gospodo okoli glasozofije, ako bi baš s p o ojo »glasozofije in še s pomočjo počenega lonca tako rekoč — počen lonec, to sem l a z toda brez zamere! — »Pa bi torej gospoda razodela še sedaj presenečenemu občinstvu: »Predsednik amske republike ne bo nihče drugi, nego oni »tideldi, tideldi, tideldi ti ti«. on, kako se mu že hitro pravi? — general Radecki«.

zunanosti oziroma zunanosti mojega sinka oziroma kitare. Pozabil sem bil in nisem bil povedal gospodi okoli glasozofije, da mi petje spremlja sinko, in sicer na kitari. Kakorkoli in skratka: tesni popis se je ujema v vsaki točki in se je ujema, ako ne zastran mojega osebe, pa zastran osebe mojega sinka ali zastran kitare, in kdor bi bral popis, vsak sleherni bi se začudil in dejal: »Ta je ta in ta, oziroma nos je njegov, trebuh je njegovega sinka, vrat pa njegove kitare,« in je gospodi le čestitati na uspehu.

Toda kar se tiče mojih nepretiranih pogojev, niso zadeli resnici v dno, in kakor ne, žalibog, in so se umaknili jasnemu odgovoru, češ, petje da je bilo kakor iz ubitega lonca.

Kakšen lonec? Kako ubiti? Prosim, ta ubiti lonec je kleveta. Ta ubiti lonec se mora dokazati meni in sinku in kitari! In preklatici se mora v novinah in pri cerkvi! Ubitega lonca ne bom požrl, tudi moj sinko ga ne bo in takisto ne kitara — prehud je to očitek!

Gospodi okoli glasozofije bo jako žal. Gospoda nima pojma o ubitem loncu in se bojim, da sploh nima pojma. Tudi o vljudnosti ne. Zlasti ko moji pogoji nikakor ne bi bili pretirani. Nego bi utegnil gospodi marsikaj koristnega namigniti baš, kar se tiče glasozofije, in bi bilo neprecenljive vrednosti.

fonu ... te že imajo. Ta reč je resnično zelo učena in napredna in ne bo dolgo trajalo, da bo takisto dobila svoje olikano ime, na primer: »glasozofija« ali kaj takega.

Za učenost in napredek sem vnet vsikdar in sem tudi brez posla in imam dovolj časa — sedaj je itak kriza in ni sedaj kakaka sramota, biti brez posla. Pa sem še jaz dal svoj glas na razpolaga učenosti in napredku in je moj glas jako blagodneč in bi bil lahko upoštevan v radio tudi drugače in brez glasozofije — ne bi zahteval pretiranih pogojev!

Poslal sem torej svoj glas in sem omenil tudi krizo in da ne bi stavil pretiranih pogojev nikakor ne. Povrhu sem še eno zapel, tisto »Ko b' sodov ne b'lo«. Ta pesem se poje v jako gromkem basu in sem si mislil, naj javnost čuje moj glas, in kakor rečeno, časa imam dovolj, zahteve moje pa ne bi bile pretirane. Na kitari me je zaradi boljšeje poslušala spremljal moj sinko. Prosil sem jih za naklonjeno analizo moje osebnosti pod št. 99 na upravništvu in pa tudi zastran pogojev in sem dejal, kar bo stalo, mi lahko odtegnejo od prvega honorarja — moji pogoji resnično niso pretirani.

Zgodilo se je in sem prejel odgovor. Priznati moram, popis moje osebnosti je bil dokaj točen, kar se tiče moje

Najveći lažnjivac je bil Jim

To so bili fantje: Jim, Joe in Jack. Znali so lagati, da so se tramovi kivilili. Drug drugega so prelagali knock-out.

Joe in Jack sta zmeraj pravila zgodbo ustanovitvi San Franciscu, kalifornskega Newyorka. Ko so nekoč v zgodnjem jutru sedeli v vlažni prerijski travi, je vprašal Joe:

»Kaj bi danes dopoldne?«

Jack je nato malo pomislil in odgovoril:

»Veš kaj, ustanovimo San Francisco. Takrat namreč še ni bil tam, kjer sto. danes ogromno mesto z nebotičniki, nič drugega kakor negostoljubna gričevnata planjava.

Jack se je nekaj časa ukvarjal s tem predlogom in potem odločil:

»Saj res! Popoldne lahko že začnemo!«

Temu pogovoru se mora San Francisco zahvaliti za svojo ustanovitve.

Jack je bil baje pred leti igralec, Nekaj ob Indijanskem oceanu. Da, res, celo tunc gledališča je povedal, kjer je bil v službi. Če se ne motim, se je imenovalo to skromno in preprosto svetišče modric »Bambusovo gledališče« in je stalo na kje za lahavadom ali Jaipurjem. Najzanimivejši pri tem gledališču pa je bilo, da je šepetalca gledališke družine, ki je nekega dne potovala na gostovanje po notranjosti Birme, napadla pantra in ga pohrustala s kožo in lasmi.

Zalostno, a resnično. Dober svet je bi torej drag. Radža iz Birme je bil povabljen. V pričakovanju velike slavnostne predstave se je gnetlo ljudstvo pred vrati gledališča. In igralci brez šepetalca! Iz te zadrege jih je rešil Jack, zmeraj iznajdljivi Jack. Da! se je kar hitro zvezati z Newyorkom in si od tam po telefonu prišepetavati. Predstava se je lahko pričela in radža iz Birme je ploskal kakor klaker pariške opere.

Pa tudi Joe si je bil nekoč zaslužil oštroge. Takole je bilo:

Nekoč je Joe, ko se je še potepal kot »tramp« po deželi, izropal banko, nekeje v Texasu ali Arkansasu. Moj bog tako pač pride. Takrat je to storil samo iz ljubezni do bližnjega. Hotel je enemu izmed mnogih svojih tovarišev, ki je vzel na muho bančni tesor, olajšati naporno delo, in mu je zato izpraznil blagajno pred nosom. Toda tovariš ni pokazal prav nikakega razumevanja za njegovo nesebično dejanje, kiel je namestu da bi bil hvaležen in naščuval je policijo na svojega stanovskega tovariša. Kmalu mu je bil za petami najbolj nabriti detektiv Amerike Little Jerrytown, ki so ga zaradi neštetih in na moč prebrisanih preobleb imenovali ameriškega Fregolija. Little Jerrytown je bil mojster v svoji stroki. Prav takrat, kadar je človek mislil, da je pred njim varen, se je nenadoma pokazal, kakor bi bil iz zemlje prišel, in brez slepeništenja zločinca prijel za vrat. Tudi pred Joem se je nenadoma prikazal mojstrski detektiv v maski, za katero ne bi bil nihče slutil Little Jerrytowna in nagovoril presenečenega tatu:

»Dragi prijatelj, bla bova!«

Toda Joe je bil to pot bolj navit kakor Little Jerrytown in je malomarno vprašal:

»Onega, kdo pa ste?«

»Little Jerrytown!« mu je detektiv zabrusil v lice in pogladil svojo čopasto očkavsko brado, ki je žrtvi skrivala njegov resničen obraz.

Joe se je napihnil:

»Kaj vi se upate izdajati za Little Jerrytowna?«

Little Jerrytown je od prepadenosti odprl usta.

»Nezaslišano, taka nesramnost! Tu — vzemite moje zrcalo in potem recite še enkrat, da ste Little Jerrytown!«

Jerrytown je vzel zrcalo in zagledal v njem spako s kuštravo očkavsko brado, ki ga je spravila iz ravnotežja.

»Saj, znorel sem.« je zatulil Little Jerrytown, mojstrski detektiv. Bledel se mi... Odpustite mi, tisočkrat vas prosim, zdaj vidim, da nisem Little Jerrytown, temveč nekdo drug. Trebno sicer ne vem, kdo, pa se bom že domislil...«

In je šel svojo pot.

Ko se je Little Jerrytown spet vrnil in zarjovel: »Ti, ti goljuf, si me potegnil za nos! Jaz sem Little Jerrytown... Samo spoznal se nisem, ker sem bil tako inenitno preoblečen. Zdaj čisto dobro vem, da sem Little Jerrytown... je bil Joe že davno čez tri gore.

Srečen, kdor verjame...«

V črno je zadel Jim, tretji v družbi. Čujmo, kaj je Jim povedal:

Tudi Jim je nekoč izropal blagajno v banki. To ni nič čudnega, zakaj denar je zaveščina, ki vsakemu človeku prav pride.

Jim je torej kot mož, ki se z malenkostmi ne ukvarja, sunil deset tisoč dolarjev in šel z njimi križem sveta... Toda med potjo ga je prijela vest in mu svetovala, naj oropano blagajno nese nazaj. Jim se je boril s svojo vestjo, bori in končno po mnaškem boju podlegel. Skusani grešnik se je odločil, da poišče pravnega svetovalca, ki naj bi zadevo spravil v red.

Thomas Willer, pravni svetovalec, je bil dober človek in možak, ki je ljudi dobro poznal. Ta mož je vprašal našega Jima:

»Reci mi, prijateljček, koliko si prav za prav sunil?«

Jim je premislil in rekel:

»Deset tisoč dolarjev...«

»Nič več?«

»Nič več!«

In koliko si pustil v blagajni? je zdaj sprožil Mr. Willer in tehtno po-

Naše morje

Crikvenica — jugoslovenska Nica

Na jugovzhodu Sušaka leži najpomembnejše jugoslovensko kopališče na gornjem Jadranu, kamor prihiti vsako leto 14.000 gostov — Crikvenica. Ta primorski raj ščitijo pred burjo in viharji zadnji obronki Kapele. V pogledu mundenosti in komforta pa se lahko meri z tekmečem na stran meje, z Opatijo.

Crikvenica je dostopna in odprta gostom vse leto. Od aprila do konca oktobra je njena frekvenca vprav ogromna, da je težko dobiti mesto, če si ga nisi prej preskrbel. Pozimi pa je Crikvenica posebno priporočljiva za bolnike, ki trpe na nedostatk dihalnih organov, posebno sapnika. Zelo hvaljevna je Crikvenica tudi za tiste, ki bolujejo na srcu in žilju, dalje za bolnike, trpeče na motnjah živčnega sistema in za rekonvalescente po težkih boleznih in operacijah.

Morska voda v Crikvenici je tako topla, da se gostje kopajo lahko tudi pozimi. Naša slika je bila posneta letos v januarju.

Kot morsko kopališče družijo Crikvenica vse vrline. Morska voda, ki je gostom na razpolago, vsebuje 4% soli. Morsko dno je peščeno in brez ostrega kamenja. Tudi morskih jezev, ki povzročajo kopalcem »plitvine« nejevoljo in jezo, ni v Crikvenici. Pač pa je morje ob obali plitko, da se lahko tudi vsak bojazljivec, ki ne zna plavati, oddalji brez nevarnosti 100 m od brega. Srednja temperatura vode znaša v aprilu 14, v juliju 26, v oktobru pa 16 stopinj.

Crikvenica je kopališče in zdravilišče, v katerem ne buči hrupno vele mestno življenje, kjer pa tudi ne muči ljudi dolgi čas.

HOTEL BELLEVUE CRIKVENICA more s svojim komfortom, izvrstno oskrbo in nizkimi cenami zadovoljiti vsakogar. Divni razgled. Kopališče v neposredni bližini. Hotel, ki zapusti v gostu najboljši vtis in se gosti vedno zopet z veseljem zatekajo v to najsolidnejšo hišo. 91

Najprijetnejše bivanje v Crikvenici

nudi komfortni penzion-restaurant VILA RUŽICA ter dependanca VILA ANETA. Najfinejša oskrba ob najnižjih cenah. Krasna lega in razgled. Zahtevajte brezplačne prospekte. 95

tegnil sapo vase. Jim je pomislil:

»Sodim, da je bilo dvajset tisoč dolarjev...« je bil njegov jasn odgovor.

»Hm, hm!« je dejal prijazen gospod in pomežiknil s svojim sladkim očesom.

»Nekam dosti...«

Jim je potrdil ugotovitev svojega pravnega svetovalca s tem, da je ponižno pobesil glavo.

»Al! veš, kaj te čaka, če te dobe?« ga je možak vprašal po dolgem premoru.

»Da! Sedeli bomo!«

»Da, sedeli!« je ponovil Mr. Willer, Morda mesece, morda tudi leta. To pride, kakor nanese... Ali bi rad sedel?«

Jim je odločno odkimal.

»Denar jim vrnem, potem mi bodo dali mir...«

»Bizgec, fant moj dragi! Čeprav denar vrneš boš vendar sedel. Tatvina je že hudič. Drugo pot morava najti...«

Pravni svetovalec se je zamilil potem je spet udaril:

»Praviš, da je še dvajset tisoč dolarjev v blagajni.«

»Saj!«

»Potem prinesi še ta denar in se bova pogovorila... Našel sem pravo pot...«

Jim je bil vesel, da je pravni svetovalec našel pravo pot, ki ga bo obvarovala sedenja, in je bil takoj za to, da gre v blagajno po ostali denar.

Šlo je kakor po maslu, kajti ropa še niso odkrili.

In drugi dan je prišel Jim pred svojega pravnega svetovalca in mu naštel na mizo svetle dolarje. Pravni svetovalec se je mugal, nič drugega ni rekel kakor »saj si priden!«, primaknil stol k pisalni mizi in zas oval tole pismo:

Banki Hal and Son

V sezoni je gostom na uslugo vse, kar je potrebno za razmah človeka na dopustu: godba, krasen kopališki park, plesne prireditve, razne zabave na suhem in na morju. Mnogi hoteli imajo jazz-band. Za sportnike je na razpolago tenis, golf in nogometno igrališče. Da je priložnosti več nego dovolj za jadranje, plavanje in veslanje, menda ni treba posebej omenjati. Celo ribolov je dovoljen vsakomur brez posebne odškodnine. Od jeseni do spomladi se sme loviti divjačina v okolici Crikvenice in na otoku Krku.

Crikvenica je tako privlačna, da prireja vanjo izlete celo z one strani meje. Čestokrat se na ta način snidejo gosti z Opatije v Crikvenici in se ne morejo načuditi, koliko ugodnejšo lego ima naša Nica. V Crikvenici namreč sije ves dan do večera sonce, medtem ko je Opatija — zaradi bližnjih hribov — že kmalu popoldne v senci. Angleži, Francozi, Američani, pa tudi Madžari, ki so prišli iz Opatije v Crikvenico na izlet, niso mogli prehaliti te prednosti našega kopališča pred Opatijo in mnogi so celo prišli od tam v Crikvenico, ker se jim je zdelo lepša in primernejša.

Ozračje v Crikvenici je na moč ugodno in vsebuje veliko količino kisika.

Tudi za izlete na gornji Jadran je Crikvenica najprimernejše izhodišče. Lep je sprehod k Sv. Jeleni. Pot gre ves čas vzdolž obale. V Selce vodi takisto dolgo šetališče ob morju. Človek lahko uživa primorske krasote 2 km daleč. Nadalje so pripravne izletne točke Vinodol, Grizane in Bribir. Z motornim čolnom prav radi obiskujejo izletniki Novi, Senj, Kraljevico in Bakar, kakor tudi kopališča na otoku Krku. Pripljubljeni so izleti v Vrtnik, Silo in Soline, kjer je tudi podzemna jama. V te kraje izletajo crikveniški gostje tudi s čolni, v katerih veslajo sami.

PENZION „DANICA“

CRIKVENICA SV. JELENA
Ugoden položaj, po prirodi tik morja odlojen 15 minut od Crikvenice. Leži v bližini borovogozja. Kopališče zraven poslopja. Cena penziona z oskrbo in taksimi Din 55. Na razpolago so čolni in mogočnost izleta z jadrnico ter ribarenje.

93 Lastnik: Juro Manestar.

HOTEL BELLEVUE

Omiš pri Splitu

Sredi razkošne romantike in naravne krasote. Preživite nekaj dni v hotelu Bellevue. Morje, pesek, sonce, zrak, zdrava pitna voda Vas bodo okrepili. V sobah hladna in topla voda. Električna razsvetljava in kurjava. Balkoni, verande za odpočitek. Pred hotelom idealno peščeno kopališče. Takse so ukinjene. Uradnikom popust. Prospekti na zahtevo zastoj. Penzion dnevno od 55 do 75 Din.

vodilno morsko in klimatično kopališče na Gornjem Jadranu. — Letni obisk 14.000 gostov. Kopališčna sezona od aprila do oktobra. Velikonočne atrakcije. Letos znatno znižane cene. — 30 hotelov in penzionov. Cene pavšalne od 50—90 Din dnevno po osebi. — Zahtevajte prospekte in pojasnila od LJECILISNOG POVJERENISTVA U CRIKVENICI. 94

Little Rock, Arkansas, USA

Moj klient, gospod Jim Worthington, je izpraznil vašo blagajno. Njegova družina se je izjavila pripravljenim poravnati škodo, toda samo pod pogojem, da prizadete ne naznanite. Družina mojega klienta Jima Worthingtona bi sprejela 30 odst. poravnavo, da bi se izognila škandalu.

Nikakor se nočem vmešavati v vašo odločitev, svetoval bi vam pa kot zastopnik družine Worthington, da vzamete ta predlog v poštev in omogočite poravnavo na tej podlagi. Kajti tožba bi bila z ozirom na siromaštvo mojega klienta, ki je med tem izgubil velik del plena deloma pri prijateljih, deloma pri padajših, poskus, ki ne bi imel prav nič izgledov za uspeh.

Z odličnim spoštovanjem

Thomas Willer.

Se tisti večer je prišla brzojavka tele vsebine:

»Sprejemmo ponudbo družine Worthington

Hal and Son, banka.«

»Tako, dragi prijatelj,« se je zmagoslavno nasmehnil Mr. Thomas Willer pravni svetovalec Jimov, »zdaj si iz vode. Trideset odstotkov plena pošljeva banki Hal and Son, veš in ostanek si razdeliva: Pol bo mojega za honorar, pol pa plačilo za tvoje hrabro dejanje...«

Tako je rekel in izročil Jimu zavoj dolarjev.

Da, da to so bili fantje: Jim, Joe in Jack. Toda največji je bil Jim, razbojnik, kaj?

Jacki London.

Od junija do avgusta imajo gostje priložnost ogledati si iz Crikvenice divna Plitvička jezera. Da je Crikvenica v dobrih zvezah s Sušakom in drugimi jadranskimi lukami, ni treba posebej omenjati. Kogar pa zanima starine, bo tudi v Crikvenici prišel na svoj račun. Najdbe v katakombah bližnji jami blizu cerkve dajo sklepiti na to, da je Crikvenica eksistirala že v rimski dobi. Baje so bivali na njenem sedanjem mestu Kelti. Verodostojni dokazi za obstoj mesta pa so na razpolago šele iz 14. stoletja. Takrat so bili na krmilu knezi Frankopani. Iz njihovih časov stoji še danes dvorec knežje rodbine Frankopanov, katerega si lahko gostje ogledajo. Vse informacije za Crikvenico in bivanje v njej daje drage volje brezplačno Lječiliško povjerenstvo, ki zelo skrbno za razvoj kopališča ter iz ozirov higijene ne dopušča, da bi se v Crikvenici zdravili bolniki z odprto jetiko.

Hotel „OVERLAND“ Hvar

V sredi mesta in ob enem najbližji kopališču. Krasna terasa za solnce. Lepo urejene sobe ter najboljše domača in dunajska kuhinja. Cene pensionu najnižje. Pojasnila in prospekte pošilja brezplačno lastnik B. Kovačević, Hvar. 80

Hotel „Astoria“ na Rabu

U sredi Jadrana, s krasnim kopališčem. Hotel je izjemno čist, s posredstvom. Moderno, s vsem komfortom in za vsake potrebe tudi s pečem opremljene sobe. Kopališča v hiši. Sobe s balkoni ali verando, z razgledom na morje in na Velebit. Cene izredno nizke. Kdor si želi zdravlja, mira in izvrstne oskrbe, naj se zateče v hotel „Astoria“. Zahtevajte brezplačne informacije. 88

HOTEL „TRIGLAV“

Malinska

Na krasnem prostoru tik ob morju. Lepo urejene sobe z električno razsvetljavo in lepo teraso. Vsa izvrstna oskrba in z vsemi takсами in kopanjem v lepem kopališču Din 10.— dnevno. Prospekte in pojasnila na zahtevo brezplačno. 79

Hotel KOVAČEVIĆ SPLIT

Hotel Kovačević v Splitu je dobro urejen in sofiten hotel s 20 sobami, v centru mesta. Izvrstna kuhinja, nizke penzije: cene Din 55—60 dnevno. Sodišč trušta C. M. Družaba: Ioka v Splitu stanujočih Slovencev. Zahtevajte nadaljnja pojasnila. F. Lorenčak, lastnik. 86

Potujte na naše morje!

Cene v hotelih, penzionih in restavracijah v Crikvenici

za velikonočne praznike, odobrene po zdraviliški komisiji.

O b j e k t	Pavšalne cene za vso oskrbo vključno vse takse in postrežbo za 1 osebo			
	za 1 dan	za 3 dni	za 5 dni	za 10 dni
Din	Din	Din	Din	Din
Hotel - Pension »Ivančić«	70.—	210.—	350.—	650.—
Hotel »Crikvenica«	65.—	190.—	310.—	600.—
Hotel »Liburnija«	70.—	210.—	350.—	650.—
Pension - Restaurant »Vila Julijana«	70.—	210.—	350.—	700.—
Pension - Restaurant »Triglav«	65.—	190.—	325.—	600.—
Pens.-Rest. »Europa« I. Ivančić	60.—	170.—	280.—	550.—
Hotel - Pension »Belle-Vue«	60.—	170.—	280.—	550.—
Pension - Restaurant »Zelengaj«	60.—	170.—	280.—	550.—
Pension - Restaurant »Vila Danica«	55.—	165.—	250.—	500.—
Pension - Restaurant »Hrvat«	60.—	170.—	280.—	550.—
Restaurant »Central«	55.—	165.—	250.—	500.—
Restaurant »Vinodol«: Samo hrana s postrežbo za en dan in eno osebo Din 35.—				
Privatne sobe: s postrežbo, 1.) z eno posteljo od Din 15.— dalje; 2.) z dvema posteljama od Din 30.— dalje.				

Samotna vas

Njen „cigu-migu“, Amor in Pegaz

Ni je še našel smučar naše vasi, akoravno je zakopana do nosa v sneg. Vse življenje je osredotočeno okoli — oziroma vrhu — peči. Zunaj neprestano brije oster veter brez britve, da bi skoraj trebalo zavarovati nos in ušesa. Je malokdo se izpostavlja nevarnosti — brez potrebe celo ne.

Zato je v bujnim cvetju hrepenenje po soncu, suhi cesti, ko bo veselo zvenel korak v svet. Sedaj prihajajo sama klavna poročila: »Dolg čas merimo s kilometri.«

O, vem! Na metre smo ga že mi. Saj je bila to edina trgovina v naši vasi. Spravili smo jo pa največkrat v konkurz. Zanimci tega ne zmorejo niti v sodobni, splošni krizi ne! Zlastno a resnično.

Koliko zimskih večerov smo skrajšali že samo z vajami na »gajge (violine)«! Vse miši so sicer odpovedale stanovanje in se preselile k sosedom, pol je včasih lok po trdih butcah, vsi nismo poznali niti not in smo si kar zaprli: Prvi, drugi, tretji prst — a vztrajali smo. Prvi koncert je bil namenjen topli pomladanski sapici in ko je zavela, smo stisnili vsak svoje »gajge« pod pazduho, dirigent je naložil na pleča »čelo« in utaboreli smo se na vrhu. Mrak je padal na vas, ljudje so praznili sklade žgancev in zelja, a že po prvih akordih so žlice samevale na mizi.

Vaščani so pritekli na kup in kakor orglice posedli po ledini.

Odigrali smo uvod »Kaj bomo še?« je samozavestno vpraševal dirigent. Iztrajali smo hudo učene naslove od Beethovnovih do Mozartovih skladb in pričeli v srednjem tempu iznova naš najtežji, edini in čisto domač komad: »Kje je tista muha?«

Dvakrat, petkrat, desetkrat zaporedoma smo jo. Tiho in mehko je valovala melodija po vas, ki je izginjala in nas vse prestavila nekam v mestno ozračje.

O, kako lepo! Še! Še! Samo nov naslov je bilo izbrati in »Muha« je postala počasna, tiha in veličastna. Potem spet glasna, hitra, komaj dohajajoča čelista. Muha — večno lepa, večno nova »Muha«.

Najmanj deset »posvem različnih« smo odigrali zastoj. Muzala se je samo majka luna in poredno mežikala, kakor bi vedela, da je naša Muha navihanka, ki lepo pleše, ima fanta in skornje.

Ljudje so se le čudili, koliko jih znamo. Nam samim ni pozneje v življenju kmalu kakšen koncert tako ugajal. Ni tudi kmalu kateri imel tako hvaležne publike, kakor je bila ta, ki je bila do takrat deležna samo vaške harmonike in cerkvenih orgel.

Tako smo živeli v tej naši vasi nekoč. Dolg čas me je strl samo enkrat. Vržem se na posteljo in razjočem nad nemirnostjo nedelje. One, ko te z vso silo popade »Stotanus-lenobus«. Ne delo, ne knjiga ti ne diši. Vendar knjiga ta najvernejša prijateljica človeka, me je ozdravila tudi to pot. V črnem obupu zgrabim prvo, odprem, v zobe se mi zareži stavek:

»Kdo bi se vedno čemeril!«

Zato včasih nismo pisali takih: »Dolg čas merimo s kilometri.« Takih filistrskih! Pisali smo. A pisali smo domače, zafete iz globin vaškega srca in če je bilo treba »pibati na dušo« ali jo ošteti. Vse je bilo pristno Naše.

Srce je narekovalo dekletu zvečer v

kamrici pismo fantu brez puhlih fraz in potvarjanja:

»Vse že sladko spi, samo v moji kamrici lučka še brii, ker moje srce Tebi piše želi. Prej, ko Ti nadalje pišem, si solze obrišem in Te pozdravim čez tiste gore, kjer sonce gor gre. Čez tiste doline, kjer rožice cveto za najno ljubezen miado.«

Kadar mimo vode grem, ribicam tako povem: »Ribice, le urno plavajte, fantiča mi prav lepo pozdravljajte!«

Zdaj to pismo skoncām, ga golobčku v kljunček dam, naj ga nese v tisti kraj, kjer prebivaš srečen zlati! —

V pesniškem navdahnjenju ni hotel zastajati fant, čeprav je podčrtaval svojo močnatost v odgovoru:

»Primer za pero, ko mesar prašiča za uho. Te v duhu kušnem in objamem, kot rožico za klobutk pripremem, kadar vesel na dolo grem. Ko travco zeleno kosim, se v mislih k Tebi preselim. Najlepša pesem mi je ta, da ljubica me rada ima. Vse ptičice, ki mimo letbe pozdravljajo Tebe dekle!«

Bela breza, zelen bor, prosim za odgovor! Breza, zlasti bor je zelo v časih. Tako piše fant dekletu: »Posekaj bor za zibelko, postelji posteljo mehko, ker velik je svet, velik lepih deklet, jaz Tebe za ženo hočem imet.«

Dekle, ki je še premlado, odgovarja: »Ni še zrastle bor iz katerega bo iztesana zibelka za moja sinčica.«

»Če je pa ljubezen »preč« in je dobilo dekle »slovce«, ne joče, živemu človeku ne prizna srčnih boječih, fantu odpiše pismo:

»Te nisem rada imela in bi Te ne htela, če bi Te kdo tri dni za mano metal! Fantov mi ne fali, drugačnih kot si Ti, ko se Te še mleklo okrog ust drži in Ti še plesnice iz čevljev gledajo. Veliko žganik boš še pojedel, prej ko boš za dekleti gledal!«

Docent dr. Ivan Matko:

Pota Jugoslavije pri zatiranju jetike

Razni znaki očitujejo, da stopa v Jugoslaviji borba proti jetiki v odlično, tretjo stopo (prof. Emila Duchauxu). Za to priča predvsem živahno ustanavljanje protituberkuloznih lig po vsej državi, od katerih nastevam ligo v Zagrebu, Osijeku, Splitu, Sarajevu, Beogradu, Nišu, Tuzli, dalje Osrednjo protituberkulozno ligo v Ljubljani itd. Posebno živahno je delovanje poslednje, ki ima že nad 35 podružnic in šteje tisoče agilnih in navdušenih pristavev. Za slovenske razmere to ni čudno! Kajti na čelu naših lig storka v popolnoma pravilnem razumevanju naš okoliščin urad za varovanje delavcev, čigar agilni in nesebični predsednik, g. dr. Joža Bohinjec, je stal v službo te velike izjeme ne le svoje izjeme in duševne sile, marveč tudi vse mi podrejeni aparat. O binkostih m. l. se je vrtil v Brodu ob Savi, v novembru istega leta pa v Beogradu sestanek zastopnikov vseh jugoslovanskih lig. Na njih se je naglašala naša potreba skupnega nastopa v borbi proti jetiki in so se definitivno sprejela pravila za Centralno jugoslovansko ligo s sedežem v Beogradu. Naloga te lige bo: osredotočiti, poenotiti, uprstiti in končno tudi poveniti vso borbo proti tuberkulozi v naši državi! Organizacija te borbe je po novih stadijih tako zasnovana, da se ustanovi v vsaki banovini banovinska liga, ki se sestaja iz sreskih te pa zopet iz krajevnih lig. Delokrog poslednjih se razveja na okoliš posameznih zdravstvenih občin. Kjer nedostajajo poslednji, se ustanove krajevna poverjenstva.

V marcu t. l. se bo vrtil v Beogradu ustanovni občni zbor Centralne lige. Tam dan bo za nas Jugoslovane zgodovinskega pomena. Kajti pričnemo tu, da se bo s tem trenutkom končalo eksperimentiranje v zatiranju jetike in bo prista borba iz rok raznih nepotrebnih zborovanj in nepločnih anket itd. v močne roke.

Glavni pogoj vsake borbe proti jetiki je čim točnejši pregled števila jetikov in tesno priljubljenost te borbe našim gospodarstvom, čim bolj higienskim razmeram in šegam in navadam našega ljudstva. Pri organizaciji te borbe pa se moramo brez-pogojno nasloniti na dobra izkustva, s katerimi razpolagajo v tem pogledu vsi kulturni narodi. Radi tega je treba tudi točno poznati načine, ki so jih ti narodi spoznali za najprimernejše v borbi proti jetiki, kaj jih je dovedlo do teh načinov in kakšna izkustva so imeli v njih.

V splošnem lahko razlikujemo 4 glavne načine, in sicer 1. angleški, 2. avstrijski, 3. francoski, 4. nemški, 5. ameriški.

Poudarjam pa, da so bili posamni načini zatiranja jetike svoje dni odličnejši od današnjih, ker so bile njihove meje še strogo zadržane in so razen tega sodelovali na nezadovoljnim poznanju jetike kot ljudske in kužne bolezni. Tekom dobe pa se je poglabilo znanje o bistvu, nevarnosti itd. jetike in se je tudi dognalo, da jetika ne predstavlja le kužne, marveč tudi nevarno socialno, stanovanjsko itd. bolezen. Radi tega so se prvotni načini te borbe tekom dobe razvijali in tvorijo danes zelo kompliciran, mnogostopenjski sistem, v katerem je le še težko razbrati prvotne postopke.

1. Angleški način.

(Izločitev jetikov hiralcev.)

Angleži je gov svojstven postopek narekoval ob početku prošlega stoletja izredno hitri porast industrijskih, preoblikovanih in ozkih, tesno zgrajenih mest z naj-

Glej mojo knjigo: »Protituberkulozni dispencer v službi socialno-higienske borbe proti jetiki kot ljudski in kužni boleznici, str. 25. Knjiga se dobi v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani.

različnejšimi nedostaki, ki so se radi teh okoliščin pojavljali v socialni higieni. Angleži se je že ob začetku devetnajstega stoletja odločil za čim širšo oskrbo hiralcev invalidnih jetikov v oskrbovalnih napravah in gradil za to posebne izolacijske bolnice, asile, hiralnice in domove. Iz te namere so vznikale pozneje tudi delavske kolonije. Prva bolnica za pljučno bolezen je bila zgrajena v Londonu že leta 1815. In je dobila naziv londonski kraljevi City Road Hospital za pljučno bolezen. Število teh ustanov je prav hitro naraščalo, tako da so sprejeli (po L. Flicku) leta 1840, v bolnišnici oskrbo že 500, leta 1850, 2000, leta 1860, 3000, leta 1870, pa celo že 4000 jetikov hiralcev! Za desetletje 1850, do 1860, je znašal izolacijski delež 4%, paec smrtnosti za jetiko pa 5%. V razdobju od 1860, do 1870, je dosegel izolacijski delež 6% in isto višino tudi paec smrtnosti za jetiko. V desetletju od 1870, do 1880, je izolacijski delež poskočil že na 9%, smrtnost za jetiko pa je padla v isti dobi za celih 20%. V razdobju od 1880, do 1890, je znašal izolacijski delež 11%, v letih 1890, do 1900, pa celo 15%, kar se pravi, da je v tej dobi imela Anglija že toliko izolacijskih postelj, da ji je bilo mogoče osamiti v teh bolnicah že 15% vseh umrlih jetikov! Važnost teh izolacijskih bolnic za znižanje smrtnosti zbog jetike in za izolacijo iz okužene možnosti svojcev so leta 1901, na londonskem kongresu potrdili ne le ameriški znanstveniki, marveč tudi sam slavni Koch, odkritel bacila jetike.

Leta 1902, je imela Anglija takih ustanov že 53 s skupaj 15.000 posteljami! Istega leta je bila Anglija tudi že tako daleč, da je imela vsaka javna bolnica poseben oddelek za invalide jetikov, razen v krajih, kjer je delovala samostojna bolnica zanje. Od te dobe dalje pa se je porast števila izolacijskih bolnic vrtil le polagoma, ker je Anglija posvećala pažnjo tudi oživotvarjanju drugih, v borbi proti jetiki potrebnih naprav.

Angleži je torej kot prva med vsemi državami uveljavljala načelo, da so pljučne bolezni potrebne izolacijske in zdravilne specialne ustanove. Mnogo teh naprav prvotno ni bilo namenjenih le oskrbi jetikov, marveč sploh oskrbi kašljajočih, na pljučnih bolnih, kakor n. pr. bronhitisarjev, pnevmoniarjev, emfizematarjev itd. Šele pozneje se je v tem pogledu uvedla strogo ločitev jetikov od ostalih bolnikov. V splošnem pa predstavljajo vse te in enake ustanove bolj izolirane za bacilozne jetike, kakor pa zdravilišča za početne primere. Njih glavni namen je, odtegniti iz bedne in revne okolice težke jetike, izločiti dnevno nevarnost novih okužb in slednjič z zdravilnim in prehranjevalnim postopkom po možnosti dvigniti pado delazmožnost.

Izreden paec smrtnosti za jetiko na Anglijskem, ki znaša v razdobju od leta 1851, do 1907, ni manj kakor 50%, pa ne sloni le na izolaciji nevarnih jetikov, marveč tudi v izredni, temeljiti reformi javne zdravstvene nege in stanovanjskega skrbstva kakor tudi v naprednejšem dvigu gospodarskega položaja delavskega stanu. Glavni uspeh v zdravstvenem in higienijskem pogledu pa je povzročil razmah celavskih združenj, ki je stopal vzporedno z intelektualnim in etičnim razvojem angleškega delavstva, dalje zvišanje delavskih mezd, zboljšanje povsem materialnih delovnih pogojev, zakonita zaščita delavstva in omejitve delovne dobe. Stanovanjsko skrbstvo ki ga je uveljavljal angleški Anglež od sredine preteklega stoletja dalje v najširši meri, je stremelo po odstranitvi zdravju škodljivih, strašno prenapolnjenih stanovanjskih hiš ter ozkih umazanih cest in zakonitih stez. Podirali so navprek moke, zbog vlage nezdružna stanovanja in mesto njih gradili udobna, soneča na na-

čelu: zrak, sonce in dobra preskrba s pitno vodo. Tako n. pr. so v mestu Birminghamu leta 1880, podirli nič manj kakor 1200 od 1867 kupljenih stanovanjskih hiš in mesto njih zgradili 700 zdravih. Po dr. Thorneju je zahtevalo zdravstveno izboljšanje od leta 1875, do 1890 nič manj kakor 2½ milijardi zlatih mark. Izatek za stanovanjsko reformo za leto 1899, samo pa je bil znatno višji od te vsote.

K padcu smrtnosti za jetiko na Anglijskem je znatno pripomogla tudi vzorna zdravstvena zakonodaja, od katere sta najznamenitejši Public Health Act. z l. 1843, in 1875, ki tvorita še danes podlago angleški zdravstveni zakonodaji. Dalje pa je pripomogla temu tudi izborna statistika, kateri je praktičen Anglež že od nekdaj posvećal vsa pažnja. K temu koraku ga je dovedla v prvi vrsti kolera, ki je leta 1832, neusmiljeno razsajala na Anglijskem in odpravila mestoma grozne, zdravju škvalne razmere. Dalje je v tej smeri vplivala tudi izredna umrljivost med delavstvom. Ko pa so se pričeli odstranjevati ti nedostaki, so se pojavile nepremagljive ovire, ker so manjkali vsakojaki podatki o vzrokih smrtnosti in tudi o številu smrtnih primerov. Brez točne smrtnostne statistike pa je vsako smotno zatiranje bolezni nemogoče!

Na podlagi tega zgodnjega spoznanja je Anglijska ustanovila že leta 1836 centralno oblastvo za življenjsko in smrtno statistiko (Registrar General of Births, Deaths and Marriages). Že leta 1837 je izdala zakon o registriranju vseh smrtnih primerov in vzrokov smrti. Leta 1839, pa je bil na pobudo Williama Farrarja oživotvorjen urad za zbiranje podatkov o vzrokih smrtnosti, spolu, starosti, stanu in bivanju umrlega. Ti podatki, objavljeni v enakomernih presledkih, tvorijo še danes za študij teh vprašanj neprecenljiv vir in so že takrat odkrili dejstvo, da gre dvig smrtnosti roko v roko s poslabšanjem splošnega gospodarskega stanja in z zmanjšanjem zdravstvene nege. Radi tega je Anglija posvećila vse pažnjo dvigu zdravstvenega stanja ubožnih slojev. Leta 1840, je parlamentarni odsek »Committee on the Death of Towns« podal mnenje, da so nujno potrebni zakoni za nadzorstvo stanovanjskih hiš, kakor tudi za sestavo krajevnih zdravstvenih svetov in za postavitev posebnih zdravstvenih inspektorjev. S tem je bila podana podlaga za smotno organizacijo javne zdravstvene nege in sanacije mestnih naselbin, s tem pa tudi za paec celotne smrtnosti.

Na podlagi v zgornjih odstavkih navedenih dejstev je razumljivo, zakaj se Anglija dolgo časa ni mogla ogreti ne za francoski, dispencerski še manj pa za nemški, zdraviliški pokret. Prav značilno je zanje, da se je angleški tuberkulozni kongres l. 1901, zanimal skoraj izključno za sanitarno reforme in za stanovanjsko skrbstvo, dočim je pustil razpravo o ljudskih zdraviliših za jetike popolnoma ob strani, akoravno so jo dali na dnevi red Nemci in ji v razpravi odmerili odlično mesto.

Anglija s 44 milijoni prebivalcev ima danes pri absolutni smrtnosti za jetiko s 44.828 mrtlici na leto (toliko kot Jugoslavija)²) nič manj kakor 551 ustanov s 27.152 posteljami. Od teh odpade — kot rečeno — večina na izolacijske bolnice, hiralnice, asile in domove za hiralce jetike. Značilno za Anglijsko je tudi, da po podatkih Mednarodne tuberkulozne unije iz leta 1928, nima preventorijev, pač pa 101 protizračno šolo in 16 naprav za poklicno izolacijo, odnosno preobrazbo jetikov.

Anglija je v svoji izvrstni zdravstveni zakonodaji uvedla splošno obvezno prijavo jetikov (leta 1909, 1911, in 1912.). K prijavi so zdravniki obvezni in dobe za to majhno odškodnino. Prijava sama ne sme

imeti v poklicnem pogledu nobenih škodljivih posledic za bolnika.

Slično pot kakor Anglija so ubrale prvotno tudi Severna Amerika in severnoevropske države. Amerika je imela leta 1902, več tuberkuloznih oddelkov in specialnih ustanov za bacilozne jetike kakor pa pravih ljudskih zdravilišč v nemškem smislu. Več zveznih držav Amerike in ima tudi bolnice za jetične kaznjence in za jetične duševne bolne. Danes ima Amerika s 105 milijoni prebivalcev in s smrtnostjo za jetiko s 37.576 mrtlici — jetičniki na leto 608 mešanih zavodov 82 preventorijev in 5 delavskih kolonij s skupnim številom 72.723 postelj. Od poslednjih odpade večji del danes na zdravilišča.

Od severnoevropskih držav navajam le Norveško in Dansko. Norveška z 2.800.000 prebivalci z absolutno smrtnostjo za jetiko s 4.700 jetičniki mrtlici na leto in z relativno smrtnostjo zanje s 1.79‰, ima za izolacijo razvitih in močno izločajočih jetikov 138 oskrbovalnih naprav s 3.322 posteljami (1903.). Od teh odpade na izolacijske oddelke v večjih bolnicah 711, na 113 domov za jetičnike pa 2.611 postelj. Ti domovi obsegajo 14—15 odnosno 30—40 največ pa do 60 postelj. Priložena slika nam nudi pogled na tak maten dom v Kievi, ki v Finnmarki (Glej mojo knjigo: Protituberkulozni dispencer, stran 191). Nasprotno pa razpolaga Norveška le s 1.350 posteljami v zdraviliščih t. j. z nadpolovico manjšim številom kakor pa v napravah za izolacijo nevarnih jetikov.

Danska s 3½ milijoni prebivalcev, z absolutno smrtnostjo za jetiko s 2.800 jetičniki mrtlici na leto in z relativno smrtnostjo zanje s 0.08‰, je imela leta 1928, v zdraviliščih 1.393 ter v obmorskih sanatorijih in v obmorskih bolnicah 1000 postelj. Za izolacijo nevarnih jetikov pa ima pripravljenih 1.215 postelj, torej le za približno polovico manj nego za lahko bolne v zdraviliščih.

Število postelj, s katerimi morajo razpolagati posamezne države za oskrbo jetikov, ne zavisi le od števila prebivalstva, marveč tudi od števila in nič manj od kulturne in socialne higienske stopnje jetikov samih. Upoštevaje torej število jetičnih mrtlic (2.800) in število razpoložljivih postelj zanje je odpadlo na Danskem leta 1928, na vsakega jetičnika 137,4‰ postelj, torej več ko ena postelja na jetičnika.

Statistika uči dalje, da umrje v Kopenhavenu v bolnicah približno 70—75% (1) vseh jetikov, na deželi pa 30—35%. Zbog izredno visokega števila postelj more na Danskem najti oskrbo v specialnih zdravstvenih napravah nič manj kakor 80% vseh jetikov. Navedene številke pričajo, da se bliža v oskrbi jetikov ta država idealni meri, ki je cilj stremljenjem v organizirani borbi zoper jetiko. V tem pogledu prednjači tudi vsem ostalim državam na svetu!

Omenjeno bodi še, da je Danska razdeljena v upravnem oziru v okrožja. Vsako okrožje je leta 1925 obsegalo 65.000 prebivalcev z 19 uradnimi zdravstvi in tolikim številom skrbstvenih sester, da je prišla ena na 1700 do 1800 prebivalcev. Vsako okrožje ima 3 bolnice za oskrbo terciarnih jetikov. Vsaka od njih ima po 60 postelj. Po zgledu Danske bi morala Jugoslavija imeti najmanj 12.000 izolacijskih postelj v ta namen. (Se bo nadaljevalo.)

Sežgana srečka zadela milijon

Iz Prage poročajo: 1. februarja je bilo v Pragi zrebanje državnih srečk. Glavni dobiček je zadela srečka št. 192. Vsota je znašala milijon Kč. Toda loterijski uradniki so bili zelo osupli, ko se ni dobitnik od nikoder javil. Zato je poslalo loterijsko ravnanstvo posebnega uradnika v Plzeň, kjer je bila srečka prodana. Uradnik je spraveval po kolekturah in je izvedel, da je kupil srečko neki mestni kočijaž in sedanjí nočni stražar 60-letni Josef Vokun. Mož je l. 1920 kupil srečko, ki je zdaj ne more nikjer najti. Ker je njegova žena pred časom sežgala vse papirje, ki so bili pri hiši, so požrli plameni najbrž tudi srečko št. 192 in milijon je spaval po vodi.

Ameriški delavci v Rusiji

Ameriški isti poročajo, da si je sovjetska Rusija izposrla v Zedinjenih državah 6000 delavcev, samih prvotnih moči. »Amort Trading Corporation«, newyorkška poslovalnica sovjetske vlade, označuje te delavce kot organizirane emigrante in sporoča, da bi Moskva tem delavcem plačala potne stroške ter jim dovolila prinesiti tudi potrebno orodje ki ga bodo uvozili v Rusijo brez carine.

Vsakemu delavcu, ki zapusti Zedinjene države, jamči sovjetska Rusija eno do dveletno pogodbo, odgovarjajočo službo in stanovanje. Posebno kvalificirani delavci dosegajo lahko celo boljše mesta, n. pr. nadzorniške službe. Vsi delavci brez izjeme pa so izenačeni z domačimi delovnimi močmi in uživajo enake pravice. V prvi vrsti išče Rusija v Ameriki rudarjev, železnih delavcev mehanikov in tesarjev. 125 rudarjev se je že odpeljalo iz Amerike in so bili takoj dovedeni na delo. Več sto delavcev za traktorje in avtomobile pa so porazdelili po Moskvi, Stalingradu, Nižnem Novgorodu, Harkovu in drugih industrijskih mestih. Nad 3500 židovskih strokovnjakov in bežinskih delavcev bodo namestili po sovjetskih tvornicah. Vsi ti delavci pa imajo konec koncev en namen: nadomestiti na tisoče ameriških inženjerjev, ki so pred leti prišli v Rusijo ter so angažirani v raznih industrijskih paragrah.

Ni dvoma, da začneta Rusija s to akcijo počasi dobiti na drugi petletki. Da bi pa petletka uspela, o tem resno dvomi pravkar iz Rusije vrnivši se Elliot Wadsworth, član upravnega sveta ene največjih ameriških tvornic za stroje, Wadsworth, ki se je dolgo mudil v Rusiji, kjer je proučeval njen novi industrijski napredek, pravi, da je to, kar so napravili v Rusiji, popolna zmeda. Ogledal si je med drugim tvornice, v kateri je zaposlenih 15 tisoč moških in žensk. Uspeha njih dela ni bilo mogoče videti. Zato mu je vodilna osebnost podjetja dejala, da bi mu bili prav dobrodošli ameriški izvedenci, če bi se hoteli prijeti dela. Te »eksperte« bodo zdaj pošlali med onimi 6000 delavci, ki jih vabijo iz Amerike.

Spreminjalka

I	II	III
1. tun	mol	
2. ulj	eh	
3. hej	Jana	
4. lna	in	
5. Tau	opij	
6. čc	pr	
7. ne	ako	
8. oven	pud	
9. em	trio	
10. brk	os	
11. tek	sat	

1. Globina pri tekoči vodi. 2. Del ušesa. 3. Zabava. 4. Organizirana baza za pridobivanje barvil. 5. Vrsta proze. 6. Stokletni drobec. 7. Načinovni prislov. 8. Prednaznanilo. 9. Jezero in pokrajina v Severni Ameriki. 10. Pralni pripomoček. 11. Kos lesa.

12. In druga beseda ti dasta tretjo, če spremeš vrstni red črk. Zapiše in končne črke dobljenih besed, čitane od zgoraj navzdol, dajo naslova dveh črk, ki jih je veliki slovenski pisatelj posvetil svoji materi.

Rešitev križaljke „Slon“

Vodoravno: 2. pot. 5. odeda. 7. do. 8. Sara. 9. ne. 11. za. 12. naseblina. 17. dr. 18. ta. 20. vek. 22. da. 23. lg. 24. edina. 25. Ra. 26. na.

Navpično: 1. slon. 2. posel. 3. oda. 4. ter. 6. ja. 10. en. 11. zatirane. 13. edvent. 14. sredi. 15. Bidavs. 16. lva. 19. aga. 21. ki.

Ali ste že naročnik slovenske ilustrovane tedenske revije „Življenje in svet“?

Janko Kač: GRUNT

Prvo je grunt, za njim denar. Potem pridejo postave in Bog. Taka je kinetika postava. Nikjer ni zapisana, nikjer dovoljena. V vseh deželah, pri vseh narodih in v vseh verah je bila, je in bo ista, dokler je zemlja osebna last človekov.

I.

Mirno je sopla vsa dolina ob Savinji v zgoči pripeki pasjih dni. Brez veke se je povečala mlada otava kakor puh komaj izglelih piščancev in je medlela aida po njivah. Krompir je že odcvetel, le fižol je še pocvital po prekljah in so košate solčnice zrlle z velikimi rumenimi očmi kakor zamaknjene v sonce. Zelenih hmeljnikov visoke butare so bile vse obložene z bledim cvetjem. Težka veje po sadovnjakih so se šibile prav do tal. Z bradjo so bingljali šerazrešeni grozdi žlathnine. Bahato razkoračeni kozolci so bili nabiti rumenega jecmena, blede rži in rdeče pšenice. Raz svisl' je dišalo po semu.

Pred sumčim čebelnjakom je sedel v senci košate črnice gospodar ponosne kmetije, Matija Kolenc. Ves je bil v senci, le noge je iztegnil na sonce, da mu toplota iz njih izpije proin in starost. »Hlače so vroče, kar čudo, da se ne kadi od njih.« si je šel detvedesletnik v tresočo grčasto roko po kolenski. »Noge pa kakor, da niso iz mesa. Prej se bo ogrel ledeni cengel na svečnico, kakor moje noge v juljski pripeki. Zor. oča, zor... mi je rekel še pozimi zalejski doktor Miško. Prav ima. Kako bi tudi ne imel, ko že vsaka baba v, da me bo stisnilo... Nikogar ni več, ki je videl šibo božjo Napolijona. Jaz sem ga videl. Voda je bila odnesla takrat grobeljski most. Kakor jezero je bila vsa gmajna. Na svetli večer je odšlo naš brod, mlina in mlinarja. Voda je hujša ko ogenj, še močnejša cesarja je ustavila, da je moral prenočiti na naši pošti. Ko ga je pozdravil oče in so se srečale njune oči — oba sta imela rjeko sive — je rekel cesar, kakor je mnogokrat ponavljal mo, oče: In om ziperb! (Un homme superbe; ponosen človek). Kolenci smo bili vedno rod puntarjev. Deda Tomaža je ubil celjski krovok Friderik, ker je razdeljal s svojimi hlapci prebolsko graščino. Bli so ravni može in so umrli ponosne smrti. Jaz, zadnji njihov potomec, pa zorim v btežno starost, kakor baba in grejem na soncu proin. Sin Tona — kakor da ga ni! Pišem 1893. leto in je o svetem Antonu Padovanskem izpolnil štirideseto. Postaven fant je, pa se ne oženi, čeprav je bil že na dvajsetih svatbah starešina. Kar furenja in furenja! Deklet je desti ob cestah, ki rada gledajo mojega Tono. Tice so, tice... Da se le ne bi kje opekeli!

V premišljevanje zatopljen ni opazil, da je senca prišla že čez noge. Ko so se pa tudi hlače ohladile v senci in je zapihalo mrzlo po nogah, se je zdramil, vstal in pomaknil stol spet na rob senice. Pri tem mu je ušlo oko preko vrta proti gmajni, kjer so ob šketo-

vem studencu prale perice, pripogibajoč se nad kamenite perivnike, da so se ostro odražala krepka, ožgana meča od belih spodnjic. »Kovačeva Micika ima najlepše!« se je zasačil Matija pri čudni misli. »Na smrt bi naj misli, ne pa na ženske. Za Tono bi pa bila... Kako, da ga le tako dolgo ni iz Celja?« se je ozrl po poti pod hrgom, koder bi moral priti sin. Ostro starčevje oko je tedaj obviselo na temni senci, ki se je izvila izmed grmovja gmaje pri spodnji brvi perišnice: »Kako pa, da je napravil tak ovinek? Zaradi

Napoleon staremu Kolencu:
»Un homme superbe!«

peric?... Hudi so babji jeziki, zares. Pa kaj hočejo Toni? Da bi ne bila kakšna ženska vmes? Jeziki nemarni! — se je razsrdil starec brez pravega vzroka, pograbil palico in stol ter oddrsal v hišo povedat ženi Poloni, naj pripravi malico za sira.

II

Prav čudna reč je človeški pogled. Človek gleda kako bi se potuhnil in zlezal skrivaj za hrbtom ljudi, ki bi jih nerad opazil nase. Pa je, kakor bi na glas vpil in trobil: Le sem pogledaj! Ukaj sem jaz, ki bi se vam rad prikrl! Še pri živahih je tako Mesar je imel dva silno huda psa. Sosedov Cenek je hodil mimo v šolo in

se jih je silno bal, ker sta vedno renčala nanj. Pa mu je rekel oče: Ko greš mimo njiju, ne glej tja, temveč v stran in ne bosta te opazila. Cenec se je ravnal tako in je imel posihmal vedno mir pred psoma.

Le nekaj korakov je še delilo Tono od gostega hmeljnika. Zagorel, rdečeličen možak sivih oči in ostrega nosu, pod katerim so se košate močne kostanjeve ruse. Tak je bil Tona. Pazno je gledal perice, ki so se nagibale nad perišnico s hrbiti proti njemu.

»Ukanem jih jezičnice!« se je že razveselil Tona v svojem hudobloženem srcu in pospešil zadnje korake proti varnemu zatirju hmeljnika, ko so se kakor na poveže vse perice zravnale in ozrle naravnost vanj.

Vsa kri je planila Toni v lice, da je jezen revnik! »Prekleto babe! Kakor lovski psi te zavohajo!« In je utonil za hmeljevim zelenjem.

Fidelška, drobno in suho žensče, bajtarica, ki je prala na spodnjem perišču, se je zasmejala, da je pokazala brezobno čeljust. »He, he, tak je le res!« In je škodoželjno pogledala Kovačeva Miciko.

Brez ogledov in brez oklicev so ljudje določili Miciko Toni za nevesto. Saj tudi pri nas kakor v Indiji starši sparijo prav zgodaj svoje prvorojence: grunt in gruntu ali vsaj denar k gruntu.

Globoko se je sklonila Micika čez perivnik, pomohila hodno očetovo srajco daleč v rečišče in pričela biti z njo ob kamen, kakor da bi je po umazanih brezobnih Fidelškinih čeljustih.

»Z Balantova kuharico in s Tono misliš?« je prinesla Fidelški v mlini Štefanova Jerka, ki je slusala sicer že nekaj govornih, a ni vedela nič natančnega.

»Pa še ja menda nima, še ja menda ni...« je hitela vpraševati ribečoka Kompoštela in je fečkala s pražnimi rokavci po perivniku.

»Mi pa še nisimo nič vede!« so se čudile ostale perice.

»Saj Kolenčeva mama tudi še niso nič vedeli,« je važno razlagala Fidelška. »Davi sem šla v cerkev, pa so stali Kolenčeva mama — na pragu. Dobro jutro, mama, sem rekla. Lep dan bo, sem rekla. Bog daj, menda bo, je odgovorila. Za mlačev smo pripravili, pa je moral Tona neutegoma v Celje... Nu, pa sva s Kolenčevko tako besedovali:

»Aja zavoljo Balantove?« mi je naenkrat ušlo.

»Kaj, zavoljo Balantove?« je hlastnila ona kakor riba za trnkom.

»Taj da res nič ne veste?« sem se začudila.

»Ti se čudiš? Saj vendar veš, da so domači zadnji, ki kaj izvedo, najzadnja pa mati. Kaj veš, za božjo voljo?« so silili Kolenčeva mama v mene Kar v kuhinjo so me vlekli in so postavili predme skledico dišave kave in kos požinjavke. Kaj sem hotela, povedati sem jim morala, da Balantova kuharica že zbible. »S kom?« me je Kolenka potresla za ramezi. »S kom?«

»Aa kakor pravijo, z vašim Tono!«

»Lažeš!« se je raztogotila Kolenka. »Kdo je dejal tako?«

Resne besede v resnem času

Z zaključne seje banovinskega sveta — Izrazi gospodarske solidarnosti — Poklonitev velikemu državniku

Kakor smo že včeraj poročali, je bilo v petek zaključeno zasedanje banovinskega sveta. Proti koncu zadnje seje je bilo stavljenih še par predlogov in sproženih več lepih misli, ki jih zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli zaeleziati že v včerajšnjem poročilu. Nekatere stvari večje važnosti in splošne zanimivosti objavljamo zato naknadno še danes.

Obupne razmere nas kličejo na vztrajno delo

Po zaključnem proračunski debati se je med drugim, oglašil zastopnik gornje-grajarskega sreza g. Matija Goričar. Izjavil je: »Tekom cele proračunske debate se nisem mogel ogrelosti misli, ali bo naš davkoplačevalec letos zmogel bremen, ki se mu nalagajo. Zdi se mi, da sioni ves proračun na optimizmu in na upanju, da nam bo bližnja bodočnost prinesla boljše čase. Doklade na neposredne davke predpostavljajo približno odmernostno iz leta 1931. Recimo, da bodo v najboljšem primeru obrati, ki se delajo, zmogli to odmero, ni pa tega mogoče pričakovati od podjetij, ki so obrat sploh ustavili ali pa obratujejo minimalno. Manjka nam podrobna statistika, koliko podjetij in delavnic je danes že izločenih.

Tudi dejstvo, da naš kmet doseže za živino 2 do 4 Din za kg in da vsled preplavljenosti notranjega trga z bosanskim lesom dosega naš les v tuzemstvu komaj okoli 200 Din, je za naš okraj tako katastrofalno, da lahko trdim, da so dohodki okraja padli za več kakor 50 odst. Iz tega sledi, da mora naša država na tem polju nehati konkurirati ali pa si bo naš kmet komaj oskrbel to, kar rabi za kuhinjo in kvečjemu še za obresti dolgov. Naše zasedanje mora k vsem tem vprašanjem zavzeti konkretno stališče. Dočim so v drugih banovinah države ljudje oskrbljeni vsaj z najnujnejšim kruhom, je gospodarska struktura naše banovine svojevrsna ter se preživlja izključno od poljedelstva komaj 50 odst. ljudi. Zato smo zaradi sedanje krize toliko huje prizadeti.

Predlagam zato da se kr. banska uprava tudi nadalje posvetuje in ostane v stiku s člani banovinskega sveta glede pospeševanja gospodarstva v banovini, kakor sta v ustavi v te svrhe že predvidena banovinski svet in odbor. Naloga tega foruma naj bi bila, da potom skupnih posvetovanj, opozoritev pobud in nasvetov pomaga k zboljšanju gospodarskega položaja naše banovine. Klic: »Kupujmo domače blago!« ostaja še vedno samo na papirju.

Studirati je treba tudi naša interesna razmerja napram drugim banovinam. Znano nam je, da od uvoza lesa, ki ga je Francija za Jugoslavijo za prvo letošnje četrtletje kontingentirala, ni bilo naših banovinskih sploh nič priznано, ker je bil kontingent že prej izčrpan, nego je bil razdeljen na banovine. Enako se nam je godilo pri akciji za hmelj. Poklicani smo, da iz lastnih sredstev ob kritičnem času poskusimo vse možnosti, da obvarujemo gospodarstvo naše banovine pred usodnimi posledicami in zato prosim, naj se moj predlog po možnosti upošteva.

G. ban dr. Drago Marušić je odgovoril na izvajanje g. Goričarja, da si banska uprava sama želi, da ostanejo med banovinskim svetom in banom čim ožji stiki. Banska uprava upošteva vedno upravičene želje prebivalstva in prosti banovinske svetnike, da javijo želje prebivalstva poverjenih jim srezov. Lahko se prizna banski upravi, da je vedno šla ljudstvu na roko, kolikor je to možno.

Dvigniti je treba notranji konzum kmetijskih pridelkov

G. Fran Bonac, član četvorice zastopnikov mesta Ljubljane v banovinskem svetu, je izjavil med drugim: »Mi vsi, ki sedimo v tej posvetovalni korporaciji banske uprave, smo zastopniki našega narodnega gospodarstva. Četudi zastopamo razne panoge, težimo vendar za istimi končnimi cilji ter ni med nami nobenih bistvenih in stvarnih nasprotstev. Stara izkušnja nas uči, da je blagostanje ene panoge odvisno od blagostanja druge panoge. Zlasti pri nas, ki ne razpolagamo z velikimi kapitali, so vse veje gospodarstva tesno med seboj povezane. To velja še v posebi meri za naše kmetijstvo. Dobro uspevanje našega poljedelstva je pogoj za dobro zaposlitev naše industrije, dobro uspevanje naše industrije krepí in povečuje kader konzumentov za poljedelske pridelke.

Kakor večina sosednjih držav, posveča tudi naša država svojo posebno skrb kmetijstvu, dobro se zavedajoč, da je kmetijski stan glavna opora države. Za kmetijstvo pa je problem prodaje enako važen kakor problem proizvodnje. Z izvozom naših poljedelskih produktov ne smemo preveč računati, temveč moramo predvsem gledati na to, da dvignemo notranji konzum. Da to dosežemo, moramo na eni strani preprečiti, da se cene živih potom številnih nepotrebnih prekupevalcev brez koristi za kmetijskega producenta preveč ne podraže, po drugi strani pa je treba delati na to, da najde čim več prebivalstva zaposlitev v naši industriji, trgovini in obrti. Iz tega vidika je veljavno, da se podpira vsak razvoj industrije v naših krajih.

S smotreno organizacijo prodaje kmetijskih proizvodov naj se dosede, da prejme poljedelec za svoje pridelke primerno ceno. Pazljivo sledi izvajanjem poročevalcev in raznih govornikov v proračunski razpravi, pa tudi iz lastnih opazovanj sem dobil kot komercialist vtis, da organizacija prodaje naših kmetijskih proizvodov še ni na višku. Za tako organizatorno delo je vsekakor v prvi vrsti poklicano naše združništvo, ki v splošnem gotovo izbori vrši svoje naloge, dasiravno je med njim tudi nekaj ljubitelj, kjer se izrablja ime združbe samo v spekulativne svrhe.

Tudi v transportnem pogledu bi se moglo nekaj ukreniti, morda na ta način, da uvede železniška uprava na progah, ki vodijo v večja konzuma središča, cenejši prevoz kmetijskih pridelkov v tovornih vozovih, ki bi se priklonili osebnim vlakom. Na tak način bi poljedelec lažje vnovčil svoje pridelke, obenem pa bi se gotovo živila pocenila tako da bi imeli korist vsi. Kakor pa želimo našemu kmetijskemu stanu blagostanje in japrdeč na vsej črti, tako moram na drugi strani izraziti nujno željo, da se v enaki meri podpira tudi naša industrijska in obrtna proizvodnja, ki je s prav rednimi izjemami tudi v velikih stiskah in težavah.

Povračilo vojne škode obmejnemu prebivalstvu

G. dr. Bratkovič, banovinski svetnik in župan v Slovenigradu, je sprožil vprašanje glede škode, ki je bila povzročena obmejnemu prebivalstvu v koroških bojih 1. 1919. Za takratna narodna vlada je ocenila škodo na 50 milijonov. Vsakemu oškodovancu je bil izročen dekret o priznani škodi. Na podlagi teh dekretov so se mnogi, zadolžili, si nakupili orodje, pohištvo in živino, nadejaje se skorajšnjega izplačila priznane škode. Minilo pa je od tedaj 12 let in prazenih zneskov še danes nimajo. Teh oškodovancev je nad 60.000 in mnogim grejo sedaj zaradi svoječasne zadolžitve posestva na boben. Govornik prosi kr. bansko upravo, naj bi v Beogradu zastavila ves svoj vpliv in izdeistvovala plačilo.

G. Golouh, banovinski svetnik in podžupan v Mariboru, se je pridružil temu predlogu. Gre za kakih 80 milijonov dinarjev, ki bi bili potrebni za povračilo škode ne samo prebivalstvu ob koroški meji, temveč tudi pr. morskim beguncem in prebivalcem na drugih državnih mejah. Svoj čas smo predlagali, naj bi vlada to vprašanje rešila po primeru vojne škode in izdala bone, ki bi notirali na borzi. Prosi bana, naj se za stvar zavzame.

G. ban dr. Marušić je odgovoril, da mu je to vprašanje dobro znano, ker je že tudi sam vložil vani mnogo dela in truda. Ne ve pa, ali bo mogoče v sedanjih kritičnih dobi svet pokreniti za mrtve točke. Zadeva je že bila tik pred rešitvijo. Šlo je samo še za denar, na tem pa je vse običajno. Samoumevno je, da se bo za stvar zavzemal tudi v bodoče.

Počastitev Washingtona

Ko so govorili še nekateri člani banovinskega sveta, se je ban g. dr. Marušić spominjal jubileja ustanovitve Zedinjenih držav:

»Dolžnost mi nalaga, da se spomnim važne obletnice. 22. t. m. poteče 200 let, odkar se je rodil veliki ameriški državnik George Washington. Leta 1773. se je postavil na čelo ameriškega prebivalstva, ki je zahtevalo svobodo in neodvisnost. Zaradi svoje resničnosti, močnatosti in ljubezni do svoje domovine spada v Zedinjenih državah med njene največje nacionalne voditelje in državnike. Mnogostopne so zveze naše države z Zedinjenimi državami Severne Amerike. Tisoči in stotine naših ljudi so tamkaj našli kruha. Še danes pošiljajo v svojo staro domovino znatne prihranke. Zato je čisto naravno in prirodno, da se spomnimo tudi mi tega velikega praznika Zedinjenih držav. Slava spominu Georga Washingtona!

Vsi prisotni so vstali in počastili spomin velikega ameriškega državnika s klici: »Slava mu!

Košček planinske zime

Morda ni daleč naokoli čudnejše kavarne, nego je borovška. Osobito, kadar je vsa polna zimskega razpoloženja. Človeku ni do tega, da bi sedel za mizico in v miru posrkal vroči čaj. Vse okrog vlada čudna temnoba, ki pa nikakor ne prihaja iz idilične harmonije, ki je je že polna vsa kavarana temveč vsa ta temnoba prihaja naravnost z ledenih gora, ki strme v silni svoji zimski krasoti naravnost v gorko zakurjeno sobo. In prav zaradi teh gora je človek nemiren. Prav zaradi njih ne more sedeti udobno za mizico, ker ga vabi vsaka posameznost planinskega razpoloženja ven v sneg in naproti goram, ki se iskre v živem zimskem soncu. Ne zadržaj ga niti pesem klavirja, niti rožna devojka, ki v vitkimi prsti bega pr. počem klavirju. V dušku je vroči čaj v ogretem žlečcu in v hipu je človek zunaj med snegom in soncem, sevajočim z ostrih škrob zakletih polj.

Široko zvožena in od smučí preglašena pot se vije v premi črti proti skalovju, kakor da je polirana. Čudno nasprotje razvalinam tako imenovanega planinskega parka ki ga pa v resnici niti ni. Vodi Bog, zakaj ne. Pot sama na sebi je človeku vsakdanja, ker jo je bil prehodil že tisočkrat in tisočkrat in ker je polna smučarjev, ki gredo bogve kam in prihajajo bogve odkod. Zato človek rajši zavije na desno v hrib, koder vodi izletnikom in tudi letovističarjem popolnoma neznanu stezico. Vile se nad skrajno preko Mala Pišence in še dalje proti samemu Klinu in Vrhčcu. V početku ni nikakor prikladna smučarju, ker je prenevarna in nima tereza, ki bi

privabljal zimskega sportnika.

Dasi se priki sneg udira do kolen, je vendar ta steza tako zanimiva kakor menda nobena druga v vsej okolici, posebno še v partiji, ki se silovitno odraža na Skoku, na strmem prepadu, v čigar dnu bobni in prepeva Pišence, ki pa je zaradi ledu in zime danes kaj pohlevna, skoro molčča. Za razkosnato Babino glavo spi zimsko spanje kopališče; sonce ga zasipa z nemirnimi žarki, stresa se v živi svetlobi, kakor da je živo in samo dremlje, ker mu je dolg čas v gozdni samoti. Steza se prevali ob obronku soteske v Mali Pišenci; neboljje ni potok je zamrznil in to je kakor nalašč Brvi in do tih nikoli nikjer, dasi je tako preklemano potrebna, zlasti poleti, ko letovističarja izvajlja nepoznana lepota divje kaosa, ki je razmeana po Mavricu in golih plečeh čudno ustvarjenega Kumliha.

Onkraj zasneženega proda zavije steza v goščavo in se mahoma izgubi neke med grmovjem — poleti jo morda še nekako slediš, a pozimi je ne najdeš nikjer. Med grmovjem in nizkimi smrekami se noge še bolj udirajo v sneg, ki je toč še kričejši kakor v dolini. Sonca ni toč nikjer, ker se je sredi belega drevja skrilo za ploščeto škrobo neke med Prokletimi policami. Mrzli dih veje skozi vso zimsko samotno in z drevja in grmovja se s plehkim sešestem usoplet ivje ki na se sproti in skoro vidno zopet delja po zmazlih vejah in igljah. Tod je sneg na posameznih delih pregažen z drobnimi nočicami — bile so srne, ki so v beli noč tavale tod okrog in bile so divje koze, ki so se spustile z Rup in s Kumliha in so pred nekaj urami brskale med grmovjem, da bi si namulile

Banova zahvala članom banovinskega sveta

G. ban je nato zaključil proračunsko zasedanje banovinskega sveta z govorom, v katerem je izjavil med drugim: »Končali smo veliko delo. Lahko rečemo, da to delo ni bilo vedno prijetno, zlasti takrat, ko smo morali misliti tudi na posledice, tudi na to, da bo treba za izvršitev budžeta glasovati za potrebna bremena. Naša banovna se nahaja z državo in z vsem svetom v veliki krizi.

Apeliram na vašo zavest naše skupnosti in medsebojne navezanosti. Ta zavest nam je dala poguma, da smo votirali tudi potrebne zneske, ki pa bodo, kakor smo trdno pričrari, prinesli olajšavo v sedanjih krizi. Samo v tehničnem oddelku je predvidenih kakih 50 milijonov. Ti zneski bodo potrošeni med najrevnejšimi našimi ljudmi, med delavci in kmetovalci, ki bodo pri teh delih zaposleni. Mislim, da smo tudi v tem oziru

nekaj storili za olajšanje sedanje krize.

Pri tej priliki izrekam toplo in iskreno zahvalo vsem članom banovinskega sveta. Z izrednim razumevanjem svojih dolžnosti in z veliko ljubeznijo do vsega našega naroda ki ga zastopate, ste sodelovali pri dolgotrajnih in dostikrat napornih razpravah. Zahvaljujem se za iniciativne predloge. Vem, da mnogih ne bo mogoče v letošnjem letu izvršiti. Toda dobro je, da se dobre stvari pokrenejo in da se postavijo na dnevni red. Če je kaka stvar enkrat na dnevnem redu, bo vsa v doglednem času našla svojo izpolnitev.

Poudariti moram pri tej priliki tudi to, da sta med člani banovinskega sveta vladali ves čas sloga in medsebojno razumevanje. Med vami so zastopniki raznih gospodarskih panog, raznih slojev, vsi pa ste se zavedali, da ste v službi velike skupne stvari. Zato je bila razprava ekoci in skoci stvarna. Še enkrat se vam za vaš trud in za vaše sodelovanje prav srčno zahvaljujem.

Sokolstvo

Sokolska župa Kranj bo imela redno glavno skupščino v nedeljo 28. t. m. v sokolski teovadnici v Kranju.

Sokol v Ormožu priredi v soboto 5. marca ob 20. v proslavo stoletnice rojstva ustanovitelja sokolstva dr. Tyrša svečano akademijo, ki jo ponovi v nedeljo 6. marca ob 16. Prijeteli sokolstva vabljani!

Naši tekmovalci — smučarji v Štrbskem Plesu. Po smučarskih tekmah v Bohinjski Bistrici, ki so veljale obenem tudi kot izbirne tekme za smučarske tekme za veza Slovenskega Sokolstva v Štrbskem Plesu od 2. do 6. marca, je savezno načelstvo prijavilo za 50 km br. Janšo Joska na 18 km br. Josko Janša in Smoleja Franca v sestavljeni tekmi br. Smoleja Franca, v smučarskih likih Lakoto Cirila Tratinika Franca, Smoleja Franca, v skoki h Smoleja Franca ter pri tekmah članici sestri Ažmanovo Anko in Ravnikovo Ivan ko.

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije je naslovil na praškega Sokola ob priliki sedemdesetletnice naslednji pozdrav: Pozdravljamo 70letni jubilej zibelke Sokolstva ter se radujemo v bratski vdanosti ogromnih zaslug jubilarja za veslovanje Sokolstva. Prejmite naše iskrene bratske čestitke in pozdrave. Zdravo! Na zdar! — Gangl.

Sokol, glasilo sokolskega vadtelistva je izšel v povečani obliki kot trojna številka, ter prinaša nujna navodila za društva in tekmovalce za vsesokolski zlet v Pragi. Priložena je slika n popis ženskega slavnostnega kroja s krojnimi ričami. Dalje ima vse predpisane tekme »Zveze Slovenskega Sokolstva«. Československe Obce sokolske in proste vaje českoslovskega članstva na zletu. Sledi popis ženskega slavnostnega kroja številko zaključijo rezultati saveznih tekem članstva in naraščajo v igrah, razne zanimive note o tehničnem zadevah in kritika Bognovičeve knjige »Merodika teleme vzgoje dečeta«.

Sokolski Glasnik, priobčuje v rzu raznovrstnih člankov izvrstno predavanje br. dr. Mrvoša o dr. Tyršu, poročilo o saveznih smučarskih tekmah v Bohinjski Bistrici s slikami, projekt volaške prednaške šole, kjer naj bi se vzajali pod vodstvom sokolskih prednikov vadiitelji za sokolske čete ter vesti iz Sokolstva in telovadnega sveta.

Sokolska predavanja v radiju. V petek 25. t. m. bo predaval v beograjskem radiju dr. Milorad Dragić v »Telesnem vežbanju žene i devojke«; 2. marca pa bo oddajal radjo Zagreb predavanje br. Kramfeka »Ritem, ritmika in ritmična telovadba«. Beograjska predavanja oddaja vedno tudi ljubljanski radio vsak petek od 20 do pol 21.

Jugoslovska Sokolska Matica v Ljubljani je izdala deveto brošuro »Sokolske knjižnice« dr. Nikole Mršova iz Novega Sada »Pogledi in misli dr. Miroslava Tyrša«. Cena 3 Din. Knjižica je neobhodno potrebna za Tyrševe proslave ki se bodo vršile po vseh društvihi začetek marca.

V založništvo Jugoslovske sokolske Maticе sta izšli lepi sliko pokojnega starost br. dr. Scheinerja in bivšega načelnika COS br. dr. Vanička ter se jih lahko naroči za 20 Din zvod. Priporočamo vsem društvom in četam, da okrase z njimi telovadnice in društvene sobe.

25letnica Sokola Maribora matice. Sokol Maribor matica doživi letos svojo 25letnico, v katere proslavo napravi uvod z veličastno tombolo 3. aprila. Glavna proslava pa bo dvodnevna, in sicer 4. in 5. junija ter bo po vsej priliki zvezana z okrožnim zletom mariborskega sokolskega okrožja. Na te 3 dni naj se ozirajo v poštev prihajajoče sokolske edicine, da ne bo kolizije!

Tyršev spomenik v stadionu v Prostjevu bo postavilo onkolno sokolsko društvo koncem junija s primerno slovesnostjo. Osnutke za spomenik sta izdelala prot. Mucha in prof. Triska. To bo prvi veliki spo-

menik ustanovitelju Sokolstva na sokolskem stadionu.

Sokol šore. Na praznik 6. januarja se je vršila glavna letna skupščina ob veliki udeležbi članstva. Iz poročil funkcionarjev je bilo razvidno, da je bilo društveno delovanje v prvi polovici leta zelo živo in v drugi polovici je nastopila nedevanost. Predlagana lista nove društvene uprave je bila na skupščini soglasno sprejeta in od uprave celjske sokolske župe potrjena. Društvena uprava: Herman Jožko, starešina; Gosak Jožko, namestnik starešine; Črešnjak Rudolf, načelnik; Bevc Franc, namestnik načelnika; Goobova Fani, načelnica; Habičeva Justa, namestnica načelnice; Volavšek Anton, prosvetar; Habič Anton, tajnik; člani uprave: Renčoj Franc, blagajnik; Repič Alojzij, matrikar; Zupanc Franc st., gospodar; Kosova Anica in Repičeva Marija, namestniki; Jug Stefan, Majcen Jožko, Schlathian Rudolf, Turčinovič Danilo, Sattlerjeva Vika; nadzorni odbor: Sattier Janko; Gaber Jošip; namestnik: Mastnak Alojzij in Teinmeister Sanko; društveno razsodišče: Cajhen Jožko, predsednik; Kranjc Anton, namestnik predsednika; Zupan Franc st., delovodja; Mlekuž Franc in Rednak Stefan; namestniki: Pocač Franc, Franzl Maks in Šikošek Jošip ml. Bratje in sestre na delo!

Sokolsko društvo Velenje. Delo smo pregledali ob veliki udeležbi članstva 31. januarja na redni skupščini, katero je vodil starešina br. Kurnik. U. od zborovanju je tvorilo predavanje br. Kramarja o pokojnem br. dr. J. Scheinerju. S skrbno izbranimi podatki nam je podal lik tega vzor Sokola. S pozdravom našemu prvemu starešini Nj. Vis. prestolonasledniku Petru in zameniku njegovemu br. Ganglu je otvoril br. starešina občni zbor. Prečital je pozdrava našega bivšega načelnika br. Kušarja iz Hrastrnika in br. Rejca iz Šostanja. Uspeh, dosežen v preteklem letu, je nad vse zadovoljiv in želeli je, da bi v prihodnjih letih bil vsaj na tej višini. V telovadnem pogledu zanimanje raste in tudi na bolj odgovarjajoče prostore za telovadbo v zimskih mesecih se je začelo resno misliti. V prosvetnem oziru se je delo vršilo v obliki nagovorov pred vrsto, predavanj in dramatičnih prireditev. Načrti za bodočnost kažejo še lepši razmah v tej smeri: snuje se pevski zbor, pripravljaj in obnavlja se oder, ki bo odgovarjal našim prilikam. Naše društvo ima največ članov med rudarji in se torej mora zanimati za odpmoč bedi, ki tare rudarje — žrtve današnje gospodarske neurejenosti. Dalje se jo br. starešina zahvalil direktorji drž. rudnika Velenje, ki je pod vodstvom br. inž. Čučeka, bila v veliko pomoč mlademu društvu, in Udruženju rud. nameščencev v Velenju ki je tudi našemu članstvu stavilo na razpolago bogato knjižnico in souporabo glasovirja. V isarenih besedah se je spomnil tudi pokojnih br. dr. Žižeka iz Velenja in br. Mediča iz Šostanja. Sledilo je tajiško poročilo br. Pušenjaka, istotako je bilo z zadoščenjem sprejeto poročilo načelnika br. Prestorja, ki nam je z radostnim obrazom podal številke vseh telovadečih vrst (10.470 telovadečev v 350 telovadnih urah) ter nas uveril, da smo lahko ponosni na telovadeči del društva, saj so se naši telovadci udeležili vseh nastopov v okolici, prinesli s celjskega župnega zleta prav častne lavičke in priredili domači društveni nastop, ki bi bil v ponos starejšim in močnejšim društvom. — Smučarski odsek pod vodstvom br. Kocha šteje 18 članov, 7 članic in 21 naraščajnikov. —

Društvo šteje danes 133 članov, 42 članic, 2, moškega, 28 žens. a naraščaj. in 130 dece. skupaj torej 350 sokolskih pripadnikov. — Društvenemu zdravniku br. dr. Kolšku se je izrekla zahvala za pregled telovadečih oddelkov, ki se vrši z vso skrbnostjo vsako poletje. — Prosvetno poročilo je podal šolski upravitelj iz Cirkove br. Kramar, ki je v tehtnem prepricvalnem komentarju istega naglašal potrebno ljubezni do sokolskega dela, do ideje, ki sicer ne nudi koristi in slave ki na dale zavzdemu članstvu v današnjih razvrah razmerah največ mo. me opore in zdravega optimizma. — Predsednik nadzornega odbora br. inž. Čuček poda poročilo o reviziji, izreka zahvalo celokupnemu odboru in predlaga razrešnico, ki se soglasno sprejme. — Pri nato sledečih stvah ki so nobile v bratski klopi, je odbor ostal s par zjemami isti s starešino br. Tonetom Kurnikom na čelu. Med vimi člani uprave ozir. njih namestniki so br. delovodja Sovinek, postajenačelnik Sedej, predsednikom gradbenega odseka je bil izvoljen br. inž. Čuček.

Važni pomisleki pri prodaji in nakupu

Ko se bliža pomlad in z njo vred sezona za krnje raznih letnih potrebščin, se na različne načine opozarja konzumente na razne novosti in ugodnosti pri nakupu blaga. Pri vseh teh opozorilih pa mora vsakdo ohraniti svojo lastno preudarnost. Posebno kar se tiče tkanin za obleke so se v zadnjih letih dogajale stvari, ki so škodovali kupecem kakor tudi trgovcem. Večkrat se je že opozarjalo, naj se ne kupuje blaga od različnih tujih potnikov, ki ponujajo in vsiljujejo blago v kosih z najrazličnejšim hvalisanjem, češ, da je vse najboljše svetovno znamenje — navadno angleškega — izvora in da se oddajo večje zaloge po srečnem naključju, ker se je blago izpod cene prevzelo, z kake konkurzne mase ali po slimi priložnosti, ki se bo težko še kdaj vrnila. V resnici pa so večnoma ti potniki blago nakupili po različnih domačih prodajalnah in so ga potem z velikim dobičkom razpečavali najprej po deželi. Znani so primeri, da je po n. k. v Ljubljani blago za eno obleko plačal z 200 do 270 Din, nekje na Gorenjskem pa kasial od 450 do 900 Din. Drugi je zopet navadno ponujal blago za tri obleke po ceni od 1500 do 2000 Din. S svojimi lažmi so ti ljudje opeharili mnogo kupcev ter napravili, poleg tega tudi veliko škodo našim podeželskim trgovcem.

Trgovci, ki so izgubili mnoge stalne odjemalce, so bili v nekaterih primerih tega sami krivi, ker so imeli v svojih zalogah tu pa tam tudi manjvredno blago. Današnji časi zahtevajo odpravo blaga, ki je samo »za oči« in uvedbo kvalitativne robe. Pri dokaj visoki kupni moči naše valute se lahko tudi konzumentu že prvovrstno blago po ugodni ceni, da celo po ceni, za katero se je nekaj prodajalo manj vredno blago. Pri tem trgovec seveda ne sme kalkulirati z visokim dobičkom, kupec pa mora nekaj več žrtvovati v zavesti, da jo dobro blago vredno svoje cene in zanj končno veliko cenejše v primeri z večkratnimi izdatki za blago slabše kvalitete. Danes se dobi že dobro in prvovrstno blago od 150 do 220, fino modno blago pa od 250 do 300 Din za meter, in sicer vse svetovnega angleškega izvora, ki je priznано najboljše.

Ker so se morale vse življenjske potrebščine znati v razmerju kupne moči našega denarja, ni več treba kupovati manj vrednega blaga. Za primerne cene se že dobi najboljše blago, potrebno na je, da se trga strogo redno in solidno in če kaka stranka sama zahteva dražje blago, naj se ne stavi previsoki cen. Naši trgovci ne smejo izgubiti svojega dobrega slovesa solidnosti, kupci pa se morajo zavedati velike nevarnosti kupčij, ki jih sklepajo s tujimi ljudmi, ki jih vidijo danes in potem nikdar več. Domači trgovci nosijo popolno odgovornost za prodano blago in pri tem so tudi zelo uslužni, da pošiljajo vzorce blaga na izbiro na dom in se tudi z njimi sami oglašajo pri resni stranki. Posrečene kupčije so mogoče le tedaj, če ima stranka zaupanje do svojega dobavitelja in se ne da preslepiti ne od neresne reklame in tudi ne od nevoščljive kritike. Trgovec pa naj skrbi za dobro robo, kajti odjemalec in ne trgovec je kupec blaga.

Opozorilo.

za kupujoče občinstvo Dravske banovine

Na zahtevo in poziv pridem osebno na dom. Inam za Dravsko banovino zastopstvo in samoprodajo svetovne angleške velefirme. Za več sto oblačil blaga na zalogi. Za državne uradnike in čast. duhovščino prvovrstne modre in črne tkanine. 3 mesečna obročna plačila pridržana, sicer samo »per kasa«. Cene za modro in črno orig. angleško tkanino od Din 150.— do 250.—. Za fine modne tkanine Din 250.— do 300.— za meter franco Kranj. Spoštovane dame opozarjam na orig. najfinejši angl. merc. poplin shirting.

V Vašem interesu je, da ne zamudite ugodne prilike in si pravočasno krijete potrebo, dokler traja zaloga.

Engro interesentom dobava direktna iz Anglije. 2437

Specialna trgovina fin. angl. tkanin

K. HAM, KRANJ

7045 črk na pisemski znamki. Nekli jetnik, ki je zaprt v lyonski jetnišnici, je dosegel doslej neznan rekord. V svojem prostem času je pisal črke na drugo stran pisemske znamke in je jo napolnil od vrha do kraja s pisemskimi »Na koncu je našel 7045 črk. S tem je potolkel doslej rekord nekakega »K«-ega kaznenca, ki je pred časom napisal na drugo stran pisemske znamke 6000 črk.

Jošip Vandot.

Gospodarstvo

Naraščanje samoupravnih davčnih bremen

Finančno ministrstvo je kot prilogo k predlozku državnega proračuna izdalo obsežno statistiko samoupravnih obremenitev v l. 1930, ki vsebuje zelo zanimive podatke o naraščanju samoupravnih davčnih bremen. To naraščanje obremenitve postaja še vidnejše, če številk za l. 1930. primerjamo s številkami za prejšnja leta.

Samoupravna bremena so znašala v letu 1930 v milijonih Din:

	podruželske mestne občine	banovine	okrajni skupaj
1925	453,7	491,8	100,9
1926	477,4	722,9	263,9
1927	411,7	630,1	150,8
1928	594,2	817,5	511,9
1929	594,2	817,5	511,9

Skupna davčna obremenitev od strani samouprav se je od l. 1925. povečala v naši državi za skoro 900 milijonov Din. Za leto 1931 podatki sicer še niso znani, vendar lahko računamo da so se samoupravna bremena nadalje povečala, četudi ne v taki meri kakor l. 1930., in da je davčna obremenitev od strani samouprav prekorajila v tem letu 2 milijardi Din, tako da se je od leta 1925. podvojila.

Po načinu obdavčenja so se samoupravna davčna bremena v letu 1930. razdelila takole (v milijonih Din):

	doklade trošarine	takse	kuluk
podruželske občine	527,2	40,1	26,8
mestne občine	258,9	816,7	242,0
banovine	250,6	156,0	79,3

Samoupravne doklade na neposredne davke so leta 1930. dosegle več kakor 1 milijardo Din, tako da so v tem letu samouprave pobrale eno tretjino vseh direktnih davkov v naši državi. Obremenitev zaradi samoupravnih dokladov na neposredne davke se ni povečala samo zaradi oživetja obsevnosti, da so bile v tem letu doklade prvič odmerjene po novi davčni osnovi v smislu zakona o neposrednih davkih.

Samoupravna bremena v dravski banovini

Se v večjem odstotnem razmerju kakor v vseh državah, so se samoupravna davčna bremena zadnja leta povečala v dravski banovini. Od l. 1926. do 1930. se je obremenitev prebivalstva dravske banovine zaradi samoupravnih dokladov, trošarin in takse povečala za 137%, dočim je v istem času ta samo uravna obremenitev v vseh državah narasla le za 61%. Samoupravna obremenitev je namreč znašala (v milijonih Din):

	v dravski banovini	v vseh državah
1926	65,2	1194,9
1929	101,3	1434,3
1930	154,1	1923,6

povečanje od l. 1926. 137% 61%

V gornji primerjavi so podatki za l. 1926. vzeli za ljubljansko in mariborsko območje skupaj. Višina odmerjenih obinskih dokladov na neposredne davke se je v dravski banovini (brez Ljubljane) povečala od 23,4 milijona Din v l. 1929 na 41,5 milijona Din v l. 1930. V podruželskih občinah so se v letu 1930 občinske doklade povečale nasproti l. 1929 od 15,4 na 28,7 milijona Din, to je za 85,5%. Publikacija ministrstva izrečno poudarja, da izkazujejo podruželske občine v dravski banovini v tem letu najboljše povečanje občinskih dokladov med vsemi banovinami. Prav tako je dravska banovina med vsemi banovinami na prvem mestu glede povečanja občinskih dokladov v mestnih občinah. Občinske doklade v mestnih občinah (brez Ljubljane, ki je v statistiki upoštevana v skupni postavki za sedeže banovin) so v tem letu narasle od 8,0 na 12,8 milijona Din, to je za 60,7%.

Gornje številk, ki nam kažejo naglo naraščanje samoupravnih bremen v naši državi, se holi pa v dravski banovini, bi morale biti glasen opomin vsem našim samoupravam, da se pri nalaganju davčnih zaveza, kako težko obremenjujejo sedanjo samoupravno davštino že naše prebivalstvo. Navedene številk pa nam tudi kažejo, kako potrebna je zakonita ureditev vraščanja samoupravnih financ, to vraščanje postaja vedno težavnejše in koleduje ne le za davkoplačevalce, temveč tudi za samoupravo.

Cenjene dame!

Lahko prebrodite današnja

KRIZO,

ako se poslužite po mojem načinu

abonmaja za oblačila!

Nudim Vam po kvaliteti in faconu

5 oblek za vse sezone

po najugodnejših odplačilih, in sicer:

- I. razred po Din 90 mesečno
- II. razred po Din 130 mesečno
- III. razred po Din 170 mesečno

Elago in facona po izbiri in meri. — Na ta način ste lahko redno elegantni in poceni oblečeni.

Ta abonma posebno priporočam gg. stalnim naročnikom. 2470

DAMSKO KROJAŠTVO

„Elysée“

NOVI TRG ŠT. 5 (PREJ TURJAŠKI)

Josipina S. Cronthall.

Povečanje samoupravnih bremen so v prejšnji meri povzročili izdatki za prenešanje delokrog občin. Državna uprava je mnogo izdatkov, ki jih je prej sama nosila, prevzela na občine. Tudi delokrog banovinske samouprave se je občutno razširil. V tem pogledu mora pričakovati zakon o samoupravnih financah pravično rešiti problem dotacije državne uprave za izdatke, ki jih je država odvalila na samoupravo.

Seveda pa ti prenešeni izdatki niso mogli povzročiti povečanja samoupravnih bremen v tako znatni meri, kakor nam to kaže statistika. Davčna moč prebivalstva je danes zaradi brezprimernosti krize silno padla. Če računamo, da je zaradi padca cen in zmanjšanja produktivnosti narodni dohodek zadnja leta padel za najmanj eno tretjino, tedaj se je pri nespremenjeni skupni vsoti davčnih bremen relativna obremenitev povečala za 50%. Če je posameznik l. 1929 pri letnem dohodku 30.000 Din plačal 5000 Din na raznih davkih in dajatinah, tedaj je to breme absorbiralo 16,6% njegovega dohodka. Če pa mora danes isti davkoplačevalec pri zmanjšanem dohodku od 20.000 dinarjev plačati enako vsoto za razne davke in dajatine, tedaj predstavlja ta sicer nespremenjena obremenitev že 25% njegovega dohodka. Kar velja za posameznika, velja tudi za ves narod. Naraščanje relativne obremenitve pri padanju narodnega dohodka bi morali merodajni organi naših samouprav v večji meri upoštevati, zlasti sprito dejstva, da se je absolutna višina samoupravnih bremen v zadnjih letih silno povečala, kakor je to razvidno iz statistike finančnega ministrstva. Kraljevska vlada je samoupravo dala z radikalnim znižanjem državne proračuna v tem pogledu najboljši vzgled.

Načrt novega zakona o prometu s pšenico

Kakor poročajo iz Beograda, je v trgovinskem ministrstvu izdelan načrt zakona o prometu s pšenico v državi, po katerem bo Privilegirana izvozna družba obdržala monopol za izvoz in uvoz pšenice, dočim se naj v notranjosti države zopet uvede svobodna trgovina. Izguba, ki bo nastopila zaradi intervencije Privilegirane izvozne družbe pri nakupu pšenice za izvoz, se naj po tem zakonskem načrtu krije s posebnim pavšalno mlinarsko takso, izračunano na podlagi tehnične kapacitete in povprečnega dejanskega izkoriščanja kapacitete odn. efektivnega obratovanja. Tako naj se ukine dosedanja razdelitev mlinov na trgovske mline in mline na mero, odpade pa naj tudi vsaka posebna kontrola, dolžnost vodenja knjig v mlinih, plombiranje moke itd., kar se v praksi ni dalo izvesti.

— Nova ureditev trošarine na vino. Kakor znano, se pripravljata reforma zakona o dravni trošarini, s katero naj se na eni strani znižajo stopnje trošarine na vino, žganje in spirit, na drugi strani pa naj se spremeni način pobiranja državne in banovinske trošarine na vino. Po tem načrtu naj bi se državna in banovinska trošarina pobirala pri producentu, ki bi moral prijaviti vsaj svoj pridelek, od katerega bi se mu govela kolčina prepustila za domačo porabo. Trošarino bi producent plačeval na isti način, kakor plačuje neposredne davke. Skupni znesek državne in banovinske trošarine naj bi se pri tem znižal od 1,50 na 1 Din. Na poti od producenta do konsumenta bi bil potem promet vina prost, kolikor ne bi bil podvržen občinski trošarini, ki bi se pobirala posebej v maksimirani višini. O tem načrtu reforme je te dni razpravljala Savez hrvaških vinogradnikov v Zagrebu, ki je prišel do zaključka, da ne more pristati na način pobiranja državne in banovinske trošarine pri producentu. Delegati saveza bodo svoje odločitve stališče v tem vprašanju razložili in utemeljili na konferenci interesentov, ki se bo vršila 21. t. m. v Beogradu. Na tej konferenci se bo razpravljalo tudi o reformi trošarine na žganje in spirit.

— Silepi obrtniških združenj glede sistema zbornice. Preteklo nedeljo se je vršil občni zbor Skupne obrtne zadruge v Logatcu, občni zbor Rokodelske obrtne zadruge v Celju in občni zbor Čevlarske obrtne zadruge v Kostanjevici. Vsi trije občni zbori so se izrekli za skupno zbornico. V soboto 15. t. m. pa se je vršil občni zbor Krojaške zadruge v Zagorju, ki se je prav tako izrekel za skupno zbornico.

— Konkurz je razglašen o imovini Josipine Zlatarjeve, trgovke v Ljubljani. Gre gorčičeva ulica 12, (upravniki mase Leo Ozmič, ravnatelj Društva Industrijocev in veletrgovcev v Ljubljani; prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču v Ljubljani 25. febr. ob 10., oglasitveni rok do 16. marca ugotovitveni rok 24. marca). — Nadalje je razglašen konkurz o imovini Alfreda Schumija, trgovca v Ljubljani, Sv. Petra 4, (upravniki mase dr. Maks Pirč, odvetnik v Ljubljani; prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču v Ljubljani 27. t. m. ob 10., oglasitveni rok do 26. marca, ugotovitveni rok 2. aprila).

— Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Ludmle Reichove, trgovke v Mariboru Aleksandrova c. 40, (poravnalnik: upravniki Jos. Ranec, odv. v Mariboru; narok za sklepanje poravnave pri okrožnem sodišču v Mariboru 14. marca ob 11., oglasitveni rok do 8. marca). — Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o imovini Jakoba Novaka, trgovca in posestnika pri Sv. Lovrencu na Pohorju in Josipine Novakove (poravnalni upravitelj dr. Fran Irgoš, odvetnik v Mariboru; narok za sklepanje poravnave pri okrožnem sodišču v Mariboru 21. marca ob 9., oglasitveni rok do 16. marca, ponudena kvota 40%). — Prav tako je uvedeno poravnalno postopanje o imovini dolžnikov Karla Čepona in Viktorije Čeponove, trgovcev na Jesenicah (poravnalni upravitelj dr. Janko Vovk, odvetnik na Jesenicah; narok za sklepanje poravnave pri okr. sodišču v Kranjski gori 24. marca ob 11., oglasitveni rok do 20. marca, ponudena kvota 40%). — Poravnalno postopanje je uveden tudi o imovini dolžnika Franca Grobeljskega, trgovca v Mariboru, Aleksandrova 57 (poravnalni upravitelj dr. Rudolf Ravnik, odv. v Mariboru; narok za sklepanje poravnave pri okrožnem sodišču v Mariboru 24. marca ob 10. oglasitveni rok do 18. marca). — Končno je uvedeno poravnalno postopanje o imovini dolžnika Franca Nedoga, trgovca v Ptuj (poravnalni upravitelj dr. Sikst Fichtenau, odv. v Ptuj; narok za sklepanje poravnave pri okrožnem sodišču v Ptuj 6. aprila ob 9., oglasitveni rok do 7. aprila).

— Potrjena je prisilna poravnava, ki sta jo sklenila dolžnika Franc Kolar in Ivana Kolarjeva posestnika v Gradšču št. 52 pri Slovenjgradcu, s svojimi upniki za 50 odstotno kvoto terjatev, plačljivo v dveh obrokih v teku poldrugega leta. — Prav tako je potrjena prisilna poravnava, ki jo je sklenil dolžnik Anton Slane, trgovec v Gribljah, pošta Gradac, s svojimi upniki za 52 odstotno kvoto terjatev plačljivo v štirih četrtletnih obrokih.

— Pred velikimi spremembami v nemškem bankarstvu. Te dni bodo v Nemčiji padle važne odločitve glede predvidenih fuzij v krogu velebank. Kakor znano, je morala nemška država lani v jeseni s svojimi sredstvi podpreti dve največji banki Nemčije, namreč Danat-banko in Dresdener-banko. Ti dve banki, ki sta sedaj pod državnim nadzorstvom, bosta v kratkem sklenili združitve, po združitvi pa se ima izvesti povišanje delniške glavice. Nove delnice naj bi prevzele poleg države tudi državne denarne institucije. Pred združitvijo bosta morali seveda obe banki reducirati svojo glavnico, naibž v razmerju 4 : 1. Predvidenih je še nekaj podobnih fuzij večjih bank. Od treh nemških velebank je Deutsche Bank und Diskontogesellschaft, kot največji nemški denarni zavod, brez državne pomoči prebrodila krizo. Sedaj bo sicer znižala svojo glavnico za tretjino, vendar pa predvsem na ta način, da bo ušla za 50 milijonov mark lastnih delnic, ki jih ima v portfelju.

— Posledice enoletne carinske vojne med Češkoslovaško in Madžarsko. Po češkoslovaški statistiki je lani uvoz iz Madžarske padel od 971 na 134 milijonov Kč, izvoz v Madžarsko pa od 289 na 104 milijonov Kč. Zaradi brezposodobenega stanja in carinske vojne se je obseg trgovine med obema državama zmanjšal od 1260 na 238 milijonov Kč. Kakor je iz gornjih števil razvidno, je brezposodobeno stanje bolj škodovalo Madžarski nego Češkoslovaški, kajti madžarski izvoz v Češkoslovaško je padel za preko 800 milijonov Kč, češkoslovaški izvoz v Madžarsko pa le za 180 milijonov Kč.

— XIV. dražba kož divjadi se bo vršila 21. marca na ljubljanskem velesejmu. To bo zadnja dražba v letošnjem letu. Najavljeno je že mnogo inozemskih kupecv, med drugimi tudi iz Švice in Švedske. Dražba bo dosegla tem boljši uspeh, čim več blaga bo na razpolago. Vsakdo, ki ima kože še na razpolago, naj jih pošlje takoj ali najpozneje do 15. marca na naslov »Divja koža« Ljubljana, velesejem.

— Dobave. Direkcija državne železarne Vares sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave železa. Direkcija državnega rudnika Kakani sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave 50 kg živalsnih jermenov in 1000 komadov hrastovih pragov. Direkcija državne rudnika Kreka sprejema do 10. marca ponudbe glede dobave usnatih jermenov. (Predmetni oglašaji so v vpogled v Zbornici za TOI.) Dne 24. marca se bo vršila pri tehničnem oddelku pri sreskem načelnstvu v Gospiču očetna licitacija glede dobave cevi in vodovodnih armatur (Oglašaji so v vpogled v Zbornici za TOI, načrt, proračun in pogoji pa pri omenjenem oddelku).

Borze

Pretekli teden je bil devizni promet na ljubljanski borzi bolj slab: znašal je 102 milijona Din nasproti 110, 92 142 in 117 milijona Din v zadnjih 4 tednih.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila vojna škoda ves teden precej mirna in stabilna in se je njen tečaj gibal na višini okrog 250. V dolarskih papirjih pa je bil promet ves teden precej živahen, tečaji pa so ostali v glavnem nespremenjeni.

Devize

Curib. Beograd 9.06. Pariz 20.1925. London 17.69. New York 512.37. Bruselj 714.5. Milan 26.60. Madrid 39.60. Amsterdam 207.25. Berlin 121.55. Stockholm 98.70. Oslo 96. København 97.90. Sofija 3.71. Praga 15.175. Varšava 57.43. Bukarešta 3.05.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 20. februaria. Začetni tečaji: Pšenica: za mare 57.75, za maj 61.50, za julij 62.625, za september 64.375. Koruza: za maj 40.25, za julij 49.50, za september 43.75. Oves: za maj 25.625, za julij 25.75; riž: za julij 48.50.

+ Winnipeg, 20. februaria. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 67, za julij 68.625, za oktober 70.25.

+ Novosadska blagovna borza (20. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet: 31 vag. — Riž: baška 165 — 170 — Oves: baški, sremški, bansk: 125 — 130 Jermen: baški in sremški 63.44 kg 125 — 130, baški in sremški pomlatni 67.68 kg 150 — 160 Kuruza: baška 73 — 75; okolica Sombor 74 — 75; sremška za mare — maj 79 — 81; banskška 71 — 73; sremška 73 — 75; sremška parit 75 — 77 Moka: baška in banskška 100.00, baška in banat 102.360 do 380.31 240 — 360; 350 305 — 315; 360 255 do 265; 37.190 — 200 38.122.50 — 127.50 — Otraba: baški in sremški 85 — 90, banskški 80 — 85 Pšitol: baški, sremški, beli, brez vreče 180 — 185.

+ Budimpeštanska terminska borza (20. t. m.) Tendence stalna, promet sreden. Pšenica: za mare 12.01 — 12.03, za maj 12.96 do 12.98; riž: za mare 14.24 — 14.25, za maj 14.99 — 15; kuruza: za maj 14.50 — 14.55.

ZIVINA

+ Svinjski sejem v Mariboru. Zadnji svinjski sejem 19. t. m. je bil zelo slab. Prijetili so komaj 58 prašičev. Kupčija je bila slaba; prodanih je bilo le 19 komadov. Cena prašičem, starim 7 do 9 tednov 100 — 120 Din, 3 do 6 mesecev starim 150 — 200 Din, 8 do 10 mesecev starim pa 400 — 450 Din. Prodajali so kilogram žive teže po 5—6, mrtve teže po 7.50 — 8.50 Din.

INSERIRAJTE V „JUTRU“

MODEL ŠT. VID 1

Partije SPALNIC na zalogi! Elegantno, solidno, poceni! Vabiva na ogled!

Erman & Arhar
ŠT. VID nad Ljubljano

2452

30 % znižane cene pohištva!

MEID

ajdov, za potice, kg Din 13.—
garantirani čebelni pitanec kg Din 14.—
A. MAČEK, čebelarstvo
VRHNIKA 2428

Pri nerednem iztrebljanju

telesu vzemite edino neškodljivo naravno sredstvo

Neda - sadne kocke

Dobijo se v vseh lekarnah in drogerijah

Zidanje škarpe

ODDA na javni dražbi najnižjemu ponudniku krajevni šolski odbor pri Sv. Trojici, pošta Dob

v nedeljo, dne 23. februaria ob 13. uri.

Načrt omenjenega dela bo na vpogled od ponedeljka naprej v soli pri Sv. Trojici vsem interesentom. 2465

Ta teden obiščite zagotovo „Ilirijo“

V Vašo korist Vam bo, če si pred nakupom za Veliko več ogledate našo zalogo. V informaciji navajamo te-le cene.

Damsko volneno blago za obleko od Din 54.— naprej.
Tweed volneni za plašče od Din 105.— naprej.
Blago za moške obleke od Din 60.— naprej.
Crepe de Chine že od Din 59.— naprej.
Crepe Georgette vzorčaste Din 69.—
Svileni puplin za moško perilo od Din 39.—
Rips vzorčasti od Din 28.— naprej.
Cevlje pa od Din 86.— naprej.

2467

DOLGOROČNO
ODPLAČEVANJE!
ZAHTEVAJTE
POTNIKA!
ZAHTEVAJTE
VZORCE!

OBLAČILNICA
„ILIRIJA“

NA OBROKE! LJUBLJANA MESTNI TRG 17/I

Njegovim prijateljem in znancem javljamo, da je preminil naš dobri oče, gospod

Valentin Cibic

dne 20. t. m. na Proseku pri Trstu.

Ljubljana-Maribor-Nov. mesto, dne 20. februaria 1932.

Žalujoči sinovi in sorodniki.

Zahvala

Ob priliki smrti mojega dragega soproga in očeta, gospoda

Lovra Demšarja

izrekam vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mojo pri srčno zahvalo.

Posebej se še zahvaljujem zdravnikom gg. dr. Jamarju in dr. Volavšku, ki sta storila vse, da bi pokojnika ohranila pri življenju, vsem darovateljem prekrasnih vencev, Gremiju trgovcev in sploh vsem njegovim prijateljem in znancem, ki so pokojnika v tako častnem številu spremili k večnemu počitku.

Maša zadušnica bo darovana v frančiškanski cerkvi v torek, dne 23. t. m. ob 7. uri zjutraj

V Ljubljani, dne 20. februaria 1931.

2463

Minka Demšar in otroka.

Tvraka F. I. Goričar

Sv. Petra cesta 29

naznanja, da je cene belemu blagu ZNATNO ZNIZALA, na pr.: platno za kapne, prvovrstno, široko 180 cm Din 24; platno za rjuhe, dvojna širina, od Din 15 naprej, najboljše Din 24; sifoni od Din 7.50 naprej, najboljši Din 11.50; bela kotenina za perilo od Din 6.50 naprej, najboljše Din 10; rjava kotenina od Din 5.50 naprej, najboljše Din 9; barvasti blagovi za damsko perilo od Din 9 naprej. Enako so znižane cene tudi oksfordov, cefirjem, kambriku in sploh vsemu bombažastemu blagu. 2474

VOZNI RED

avtobusa

Maribor - Ptuj

Odhod iz Maribora ob: 6.45, 8.30, 13, 17.30 in 22.30 uri.
Odhod iz Ptuja ob: 6.45, 11.45, 14.15 in 18.45 uri.

* Ob 6.45 vozi samo prvi in tretji terek v mesecu!

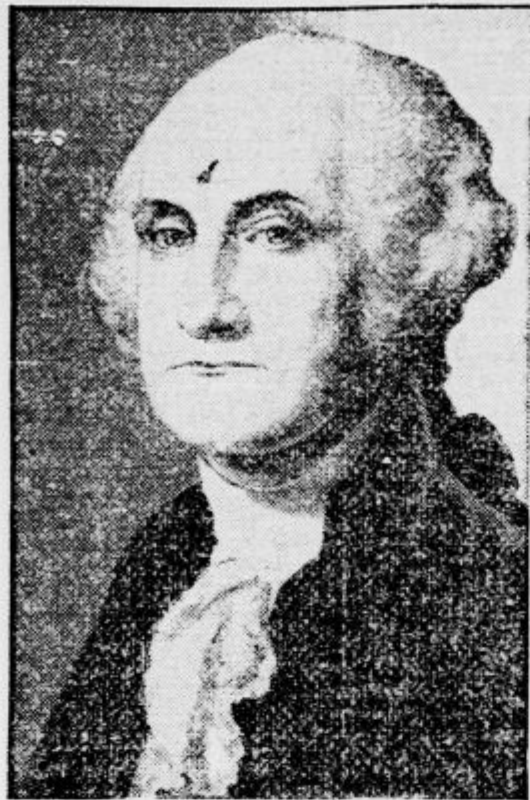
Avtobuspromet LININGER, Maribor

Jurij Washington

K 200 letnici njegovega rojstva

Dne 22. t. m. praznujejo Zedinjene države Sev. Amerike in z njeni ves kulturni svet znamenito obletnico. Tega dne poteče namreč 200 let, odkar se je rodil George Washington, ustanovitelj in prvi predsednik Unije. Washington je najidealnejši Američan, vzor demokrata in republikanca in spada kot vojskovodja, državnik in človek med najodličnejše može svetovne zgodovine.

Washingtonovi predniki so prišli 1657. iz Angleske v Sev. Ameriko in se naselili v grofiji Westmoreland (Virginia). Tu se je rodil George dne 22. febr. 1732. Njegov oče Avguštin je bil bogat in ugleden posestnik, ki pa je že zgodaj umrl. Njegova mati je bila Marija r. Ball, ki je z vzorno poštenostjo in ljubeznijo skrbel za vzgojo svojih otrok. Mladi George je obiskoval do svojega 15. leta šolo v Williamsburgu (Virginia); nato pa živel doma kot zemliemec. V tem času so bile sedanje države Massachusetts, New York, Rhode Island, New Hampshire, Pennsylvania, Maryland, Virginia, S. Carolina, N. Carolina, Georgia, New Jersey in Delaware angleške kolonije, medtem ko sta bili Kanada in Louisiana francoska last. Meje med temi ozemlji pa niso bile določene. Zato in zaradi trgovske konkurence (posebno s kožuvinami) so bili spori med Angleži in Francozi pogosti. 1752 je izbruhnila vojna, katere se je udeležil Washington kot major, pozneje kot polkovnik angleške kolonialne milice. Tu se je odlikoval posebno v bojih ob rekah Ohio in Monongahela (jun. 1755) in pri omogočanju takoj k zmagi angleškega orožja.

JURIJ WASHINGTON

takrat slabo organizirana in opremljena nezadostno z orožjem in municijo. Velike težave so povzročale tudi rahla zveza kolonij in njihove različne ustave. Zato se je moral Washington sprva omejiti na defenzivo. Obenem je z veliko energijo organiziral vojsko, utrdil obalo in zgradil brodogradnjo. Pri tem delu in v naslednjih bojih so mu pomagali — pod vodstvom markiza Lafayetteja in Pulaskyja — francoski in poljski prostovoljci, ki so se navduševali za ameriško svobodo. Angleška armada je obstajala večinoma iz Nemcev, ki so jih razni nemški knezi kakor živino prodajali Angležem.

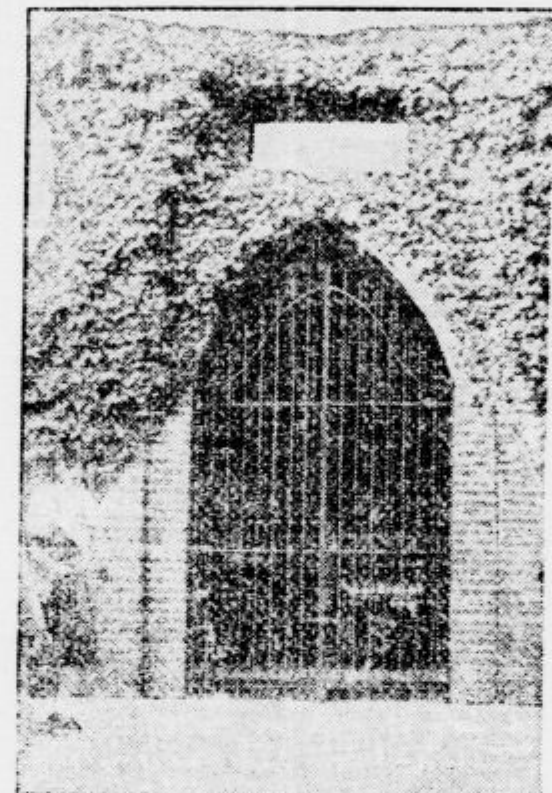
Prvi znanjši Washingtonov uspeh je bil, da je dne 13. marca 1776 prisilil angleškega generala Howeja, ki je prišel v Ameriko s 40.000 možmi, zapustiti Boston. Ko pa so Angleži v avgustu zasedli New York, se je moral Washington po več neuspešnih bojih umakniti na sever. Lakota, mraz in epidemije so uničili del njegove vojske; mnogi vojaki so tudi zapustili zastave. Slednjič mu je ostalo le še 2000 mož, s katerimi se je umaknil preko reke Delaware. Kljub tej nesreči Washington ni izgubil poguma. Na njegov poziv je zbral senat novo vojsko, ki je štela nad 100 bataljonov. Vojaki so se morali obvezati, da bodo služili do konca vojne. Obenem je podelil senat Washingtonu skoraj neomejeno diktatorsko oblast za dobo 6 mesecev. Nato je prekoračil Washington Delaware in porazil Angleže v bitkah pri Trentonu (26. 12. 1776) in Princetownu (3. 1. 1777); podlegel pa je sovražni premoči pri Brandywine (11. 9. 1777) in Germantownu (3. 10. 1777), tako da se je moral umakniti v puščino Valley. Po zmagi Američanov pri Saratogi (10. 10. 1777), je priznala Francija kot prva država ameriško neodvisnost ter poslala svojim prijateljem 6000 mož pod generalom Rochambeauom. Z njihovo pomočjo je porazil Washington Angleže 28. 6. 1778 pri Monmouthu; 18. 10. 1781 pa prisilil angleškega vrhovnega poveljnika Cornwallisa, da se mu je udal z svojo armado pri Yorktownu. Angleži so uvideli, da ne morejo obdržati gospodstva. Dne 30. 4. 1782 so sklenili z

vstaši preliminarni mir, dne 19. 4. 1783 pa definitivni mir v Versaillesu ter jim priznali popolno svobodo.

Washington je nato odpustil svoje čete, odložil vrhovno poveljstvo ter se podal kot preprost državljani v svoj ljubljani Mount Vernon. Hvaležni narod mu je ponudil sicer mnogo odlikovanj in nagrad, ki pa jih je Washington vedno odklanjal rekoč, da je storil samo svojo dolžnost. Sprejel je samo neko zemljišče pod pogojem, da ga uporabi v dobrodelne namene.

Ko so si priborili Američani neodvisnost, so morali urediti svojo državo. To pa je bilo izredno težko, ker so posamezne države skušale obdržati svojo popolno suvereniteto. Slednjič je predlagal član vlade Al. Hamilton iz New Yorka, da ostanejo vse države samostojne, da pa imajo skupno vlado za vse skupne zadeve. Temu predlogu so se pridružili s svojimi strankami (federalisti) Madison, Morris i. dr. in dobili kmalu premoč nad antifederalisti. Maja 1787 se je zbrala v Filadelfiji pod Washingtonovim vodstvom ustavotvorna skupščina, ki je — po dolgi in ostrih debatah — sprejela dne 17. septembra 1787 prvo ameriško ustavo. Ta ustava je stopila v veljavo aprila 1789. Za prvega predsednika so izvolili soglasno Washingtona.

Sredi silnih strankarskih bojev, ki kljub ustavi še niso poglobili, je uredil Washington državne finance, sodstvo, upravo in pouk. Skrbel pa je tudi za ceste in prekope. Strogo je čuval neutraliteto in omogočil tako trgovske zveze z Anglesko. 1791 so zgradili Američani v distriktu Columbia novo glavno mesto, ki je dobilo ime

WASHINGTONOV GROB na Mount Vernonu

prvega predsednika. 1792. je bil Washington drugi izvoljen za državnega poglavarja. Njegov položaj je bil silno težaven, posebno ker so zahtevali demokrati, da mora pomagati Uniji revolucionarni Franciji v boju proti Angležem. Washington je uvel, da potrebuje mlada država mir in konsolidacijo ter je zato izgnal iz ozemlja Unije francoske agente, ki so skušali zanesti proti njemu vstajo. Obenem je sklenil z Anglesko zelo ugodno trgovsko pogodbo.

Ko je potekla njegova doba, je izjavil, da v primeru nove izvolitve ne sprejme več predsedništva. Marca 1797 se je v crasnem govoru poslovil od naroda in se podal v Mount Vernon želeč prežveti v miru svoja zadnja leta. Ko pa je 1798 grozila vojna s Francijo, je sivolasi Washington na željo predsednika Adama prevzel vrhovno vodstvo armade, prisilil z energijnimi ukrepi Francoze k pogajanjem in preprečil tako sovražnosti z nekdanjimi zavezniki. To je bila zadnja Washingtonova zmagaja: kajti leto pozneje (14. decembra 1799) je umrl v Mount Vernonu.

Washington je klasičen heroj v najboljšem pomenu besede. D. čile so ga vse krepkosti in vrline velikega vojskovodje, državnika in človeka. Bil je odločen, podjeten in trezen. Preden se je odločil za kako podjetje je s hladnim razumom prevdral vse okoliščine; svoje načrte pa je izvedel z navdušenjem. Zvesti in samoljubni ni poznal, temveč je posvetil vse svoje moči domovini in človeštvu. Strog je bil napram sebi in vestno izpolnil svoje dolžnosti; usmiljen in dobrotljiv pa napram drugim, predvsem napram revežem. Neomahljiv je bil v sreči in nesreči. Nad vse je ljubil svobodo in svoj narod.

Hvaležni rojaki so postavili celo vrsto spomenikov, med katerimi so najznamenitejši kolosalni sedeči kip v parku Kapitola v Washingtonu, Richmondu (kot vojskovodja na konju), Bostonu, New Yorku in Filadelfiji. Njegova hiša v Mount Vernonu je nacionalno svetišče, ki je ohranjeno tako kakor ob času njegovega življenja. Najlepši spomenik pa si je postavil sam v srcih svojih rojakov in v spominu vsega človeškega rodu.

Dr. Vlad. Travner.

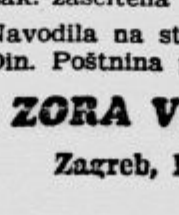
ŠE VEDNO NAJUGODNEJŠE

kupite obleke, suknje, usnjene suknje ter blago za obleke pri trvdki Drago Schwab, Ljubljana

Zak. zaščiten
Navodila na steklenici. — Steklenica 35 Din. Poštnina posebej. Pošilja po povzetju

ZORA VODA — I. OREL

Zagreb, Payla Radica ul. 32. 19

Zora voda
proti osivelosti las.

Osiveli lasje dobijo prejšnjo naravno barvo. Uporablja se že mnogo let in je tedaj preizkušena.

Navodila na steklenici. — Steklenica 35 Din. Poštnina posebej. Pošilja po povzetju

ZORA VODA — I. OREL

Zagreb, Payla Radica ul. 32. 19

Radio v policijskih avtomobilih

Sprejemni aparat v policijskem avtu

Policijska centrala oddaja poročila avtomobilom

Newyorška policija je opremila svoje obhodne avtomobile z radio aparati in so avtomobili ves čas v zvezi s policijsko centralo

Ribe imajo dober spomin

Oceanografski zavod kneževine Monako je izrazil raziskovalni zavod, »žetve« lovskih ekspedicij po morju, ki jih prireja s svojim lastnim parnikom, so namenjene zato v prvi vrsti njegovim laboratorijem. In med temi laboratoriji nas mora zanimati predvsem tisti, ki se bavi, če smemo tako reči, s proučevanjem ribje psihologije. V tem laboratoriju je podpravnatelj prof. Oxner s svojimi pomočniki in z duhoviti znanstvenimi metodami raziskoval ribji spomin.

V to svrhu je vzel večjo posodo, v katero je postavil ribe različnih vrst. V posodo je nadalje položil dva steklena cilindra, rumenega in zelenega, tako da je spodnja odprtina molela v vodo. Dočim je bil zeleni cilindri prazen, je visel v rumenem kos vabe.

Prvi dan je riba našla to vabo po preteku treh minut, požrla jo je in se potem vrnila še večkrat v rumeni cilindri, ne da bi v njem kaj našla.

Drugi dan je Oxner svoj poskus ponovil, riba pa je našla vabo že po eni minuti. Tretji dan je rahla za to komaj 30 sekund, dočim je četrti dan nanjo že kar

čakala. V rumeni cilindri se je potem še večkrat vrnila, čeprav ni bilo nič v njem, zelenemu pa ni posvečala sploh nobene pozornosti.

Da bi preprečil vsako drugo asociacijo razen barvne, je prof. Oxner spreminjal medsebojno lego obeh cilindrov, tako da je bil rumeni danes na levi, jutri na desni, zeleni danes na desni, jutri na levi itd. Pa vendar je riba prišla vsakokrat le v rumeni cilindri.

Peti dan je dal Oxner tudi tega brez vsake vabe v vodo. Tudi takrat je priplavala riba le v rumeni cilindri in se potem še večkrat vrnila vanj, dočim se ni za zelenega niti zmenila. V ribi se je tedaj z opazitvijo rumene barve in s predstavo o hrani stvorila trdna asociacija. Ta asociacija se je izkazala za presenetljivo vztrajno. Po deset- do tridesetdnevem eksperimentiranju z ribami različnih vrst je raziskovalec lahko vrnil krajšo ali daljšo pavzo, ko je poskus potem ponovil, so se ribe še zmerom spominjale vabe v rumenem cilindru in so trenutno priplavale vanj, tudi če je bil prazen. Pavza je v nekem primeru trajala celo 4 tedne!

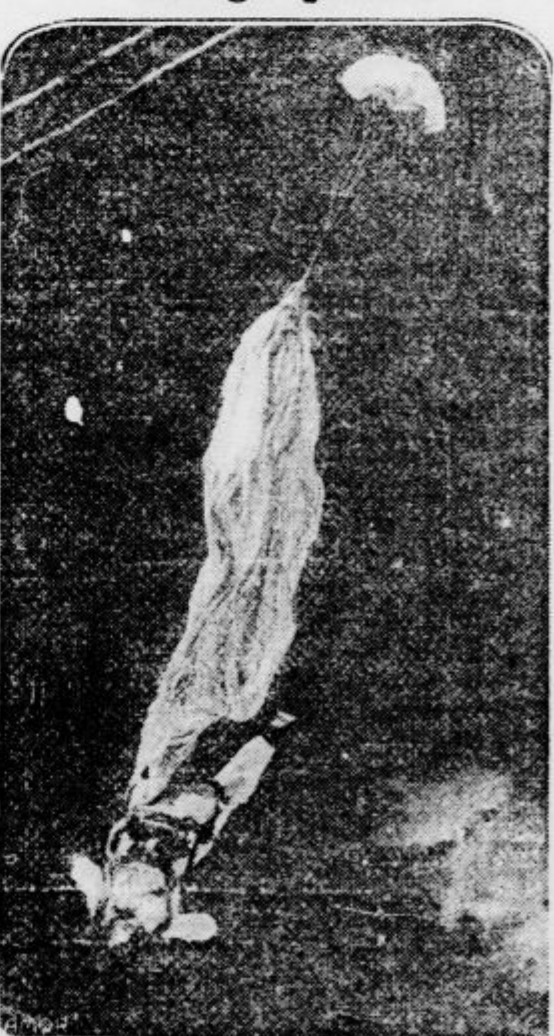
Sladkor je dobro hranivo

Znano je, da je za delo in sport velikega pomena prehrana. Velikih sportnih uspehov, posebno izrednih, si brez primerne prehrane sploh ni mogoče misliti. Vzemimo samo šestdnevne kolesarske dirke, kjer je način prehrane prav za prav polovica uspeha. Približno istega pomena je vprašanje prehranjevanja med drugimi poskusi za preplavanje dolgih prog po morju (n. pr. Rokavskega preliva) ali med poletji preko oceanov. Marsikateri svetovni rekord na tem polju je bil dosežen ravno zaradi smotrane prehrane. Zato ni čudno, če je prehrana tudi v sportu sploh najvažnejše vprašanje.

Marsikateri sportnik je sam občutil, da učinkuje sladkor pri večjih fizičnih naporih zelo dobro. Stari preizkušeni turisti uživajo pred težjimi turami v manjših količinah sladkor. Nekateri imajo rajši čokolado, ki je v nahrbtniku dobrega planinca nikoli ne manjka. Drugi jemljejo sladkor v drugačnih oblikah; glavno je, da ga imajo, ker količina ne odloča.

Lahuseni sportniki so našli, da količina sladkorja in njegove kalorije niso v zvezi z zavžitjo količino. Temu vprašanju se je končno posvetila tudi znanost in ugotovila točno isto.

Nevarna preskušnja novega padala

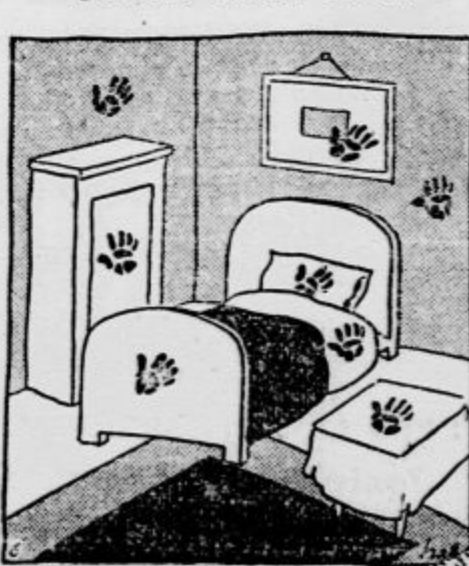
Avstralski poročnik J. Reece je konstruiral nove vrste padala, ki bo po njegovem zatrdilu enkrat za vselej preprečilo tragice smrtne skoke, ki so žal še vedno dokaj pogosti. Reece je namreč dodal normalnemu padalu še majhno tako zvano pilotno padalce, ki se zaradi preproste zloženosti vedno zanesljivo odpre in ki potem s svojim uporom pomaga razgrniti glavno padalo. Na sliki, ki je sneta iz letala nad letališčem v Melbourne, vidimo odklok Reece. Pilotno padalce je že razpeto in pospešuje razgrinjanje platna glavnega padala.

ANEKDOTA

Dunajski anatom prof. Tandler je nekoč izpraševal nekega kandidata, da je revež krvavi pot potil. Pri izpraševanju je bil navzoč dekan medicinske fakultete, ki si ni mogel kaj, da bi kandidatu ne šepetal odgovorov. Kandidatu je bilo to prav. Tandlerju pa ne. Zato je stavlil vedno težja vprašanja. Nekaj časa je kandidat še lahko odgovarjal z dekanovo pomočjo, končno pa je Tandler vprašal nekaj tako težkega, da nista vedela odgovora niti dekan niti dijak.

Tedaj je Tandler tega pogledal in je menil: »Zadosti. Če dekan ne ve, ni treba, da veste vi.«

Vsak dan ena

Dimnikarjeva spalnica

Pot do zločinstev

Dr. Alfred Adler je predaval v berlinskem Društvu za individualno psihologijo o zanimivem vprašanju, kako nastajajo zločinstva.

Socialna beda, je dejal govornik, gotovo pospešuje nastajanje zločinov, toda Amerika kaže, da je bilo v dobi največjega napredka in blagostanja komaj manj zločinov kakor sedaj. Družba sama je kriva, da izhajajo iz njene srede zločinci. Če vzamemo zločince individualno, vidimo, da so njih zablod in krivih potov v mnogih pogledih krivi čimtelji, ki odločajo o njih vzgoji. V rani mladosti napravijo prestrogi očetje in preveč usmiljene matere mnogo napak, ki se pozneje masčujejo nad njimi. V otroku je treba razvijati čut za občestvo, katerega član je in s katerim bo moral živeti do smrti. Vsako razvajanje pomeni greh nad otrokovim življenjem. Takšne tipe je treba vedno iznova navajati na pot skupnosti z drugimi in ubijati v njih trmoglavost, ki jim postane lahko silno škodljiva. Če otrok doseže od staršev vse, kar se mu ljubi, se lahko zgodi, da izgubi splošno svetlo in tisto prilagodljivost, ki je nujno potrebna v življenju. Adler poudarja, da je med zločinci največ takšnih tipov, ki se niso izmuzli nobene dela. Po tem bi se dalo soditi, da poganja kriminal najbolj iz tistih plasti, ki stopajo nezadostno pripravljene v življenje. Tem namreč manjka vzletja v socialno strukturo, ker so že od otroške dobe vajeni hoditi lastna pota. Adler za-

lhteva v skladu s temi idejami čim skrbnejšo vzgojo v mladih letih, kajti v teh se odloča usoda človeka, ki postane lahko dober in koristen član človeške družbe, lahko pa tudi njen največji škodljivec.

Obrobne opazke angleškega tiska

»Dolžino našega življenja«, piše neki avtor, »bi morali meriti po številu in pomembnosti naših misli in ne po številu dni.« — Če bi merili s tem merilom, bi morali ugotoviti, da se večina ljudi sploh še ni rodila.

Vlomilci so iz hiše odnesli med drugim ponev, tri kotle in dva trda klobuka. — Sumijo, da hočejo osnovati jazz-band.

Neki politični govornik je med zadnjim govorom nenadoma izgubil glas. — Za najditelja ni razpisana nobena nagrada.

Z nekega kmečkega voza je padel sod piva na cesto. Vendar se ni nič zgodilo. — Bržkone je bilo pivo prešibko, da bi se izteklo.

»Še vedno so strogi očetje«, piše neki romanopisec. — Poznamo enega, ki zahteva brezpogojno, da morajo biti vsi njegovi otroci doma vsaj do prvega zajtrka.

J. O. Curwood

Na meji sveta

V »veliki izbi« Sokomove hiše, ki jo je bil starec uredil po svojem lastnem okusu, je sedel sredi neverjetnega obilja cvetlic. Dekle je sedlo blizu njega in ga vprašujoče pogledalo.

»Kakor vidim, ljubte cvetlice,« je prišel z obotavljajočim se glasom, »kaj bi se vam tudi zahvalil za cvetke, s katerimi ste okrasili mojo hišo. In tudi za vse ostalo se vam moram zahvaliti.«

»Da, cvetlice imam strastno rada,« je odgovorila. »Se nikoli nisem videla takih cvetlic, kakor so tukajšnje. Cvetlice — in ptice. Nikoli se mi ni sanjalo, da jih je toliko v tem kraju.«

»Nihče nikoli ne sluti našega bogastva,« je dodal. »Ala!« — in je vsemu svetu neznana dežela, ki jo ravnošodno prezirajo.

Pogledal jo je, trudec se, da bi razvozlat tisto, česar si ni mogel razložiti. Vedela je, kaj se je godilo v njem, zakaj čudna vznemirjenost, ki se ga je bila polastila, se je razodevala v njegovih očeh. Cvetlice je počasi izginjale z njenih lic in njene ustnice so se tanjšale. A nobeno znamenje v njenih očeh ni kazalo, da bi jo bilo strah kakšnega vprašanja ali zaslisevanja. Očividno ni moglo nič uparjati njene gotovosti in njenega zaupanja vase. Alan v tem trenutku ni mislil na Johna Grahama. Zanj je bila spet kakor otrok, kakor tisto dete, ki je bilo prišlo k njemu v kabino in zahtevalo od njega nemogočih reči. Oči so mu zdrknile na njeno belo grlo, na njen angelško lepi obraz, na njene krasno se iskreče lase. S čim se je moglo to šibko, nežno bitje braniti zoper uničujoče dokaze, ki jih je imel v rokah? Kričeče nesporazume, neusmiljenost reči, ki jih je nameraval povedati in storiti, osramočujoče čuvstvo svoje lastne sirove premoči, vse to je Alana tolikanj prevzelo, da je mahoma v obup iztegnil roke proti njej in vzkliznil:

»Mary Standishova — na vse, kar vam je svetega, vas zaklinjam — povejte mi resnico! Povejte mi, zakaj ste prišli semkaj!«

»Prišla sem,« je odgovorila, stanovito mu gledaje v obraz.

»ker sem vedela, da se bo mož, kakršem ste vi, ako ljubi žensko.

zanjo tudi boril in jo varoval — tudi če ni njegova.«

»A tega vendar niste vedeli! Se — pri topolih,« je oporekl. »Pač, vedela sem — že pri Ellen McCormickovi sem vedela.«

Počasi je vstala. Tudi on je vstal in ji osuplo zastrmel v obraz. Šele zdaj se mu je jelo svitati, zakaj ji bila preje tako čudna.

Zavzel je vzkliznil:

»Pri Ellen McCormickovi ste bili! Ali vam je dala — vaše reči?«

Pokimala je. »Da, moje reči, ki ste jih bili v prmesi z lažje. Prosim, nikar me ne oštejte, gospod Holt. Bodite nekoliko prijazni z menoj, ko zveste vse, kar vam hočem zdajle povedati. Ko ste se vrnili s svojega iskanja na morju, sem bila v hiši. Gospod McCormick tega ni vedel. A ona je vedela. Nalagala sem se ji, pa ne hudo — samo malce. In ker je ženska, ni je obljubila, da vam ne pove, da sem pri njej. Vedeti morate, da sem bila izgubila skoraj vso vero v človeštvo; pogum me je zadrževal in bala sem se vas.«

»Bali ste se me?«

»Da, vseh ljudi sem se bala. Bila sem v sosednji sobi, ko vam je Ellen McCormickova zadala — tisto vprašanje. In ob vašem odgovoru sem kar okamenela. Vsa začudena sem bila, svojim lastnim ušesom nisem mogla verjeti. Zakaj po dogodkih na ladji sem bila popolnoma prepričana, da me zaničuje in ste me začeli iskati le zaradi svojih posebnih nazorov o časti. Šele čez dva dni, ko je dobila Ellen McCormickova vaša pisma in sva jih brali...«

»Ali ste odprli oboje?«

»Seveda. Rečeno je bilo, naj prebere eno pismo takoj, drugo pa šele tedaj, če me najdejo — in jaz sem se bila našla. Recimo, da ni bilo čisto spodobno — ali od dveh žensk vendar niste mogli pričakovati, da bi se uprli taki izkušnjavi. In razen tega sem hotela vedeti vse.«

Niti ni pobesila oči, niti ni odvrnila glave, ko mu je to priznala. Njene krasne oči so nepremično zrlle v Alana.

»In tedaj sem verjela. Po tem, kar sem brala v vašem pismu, sem vedela, da ste na vsem svetu edini mož, ki mi bo pomagal, če pridem k njemu. Ta korak je zahteval vsega mojega poguma

— in zdaj me utegnate celo spoditi.«

Spet je zagledal v njenih razširjenih očeh solze — solze, ki jih ni obrisala. In skozi te solze se mu je v naslednjem trenutku nasmehnila, kakor se mu je ni bila nasmehnila nobena ženska na svetu. Bilo je, kakor da bi jo vžlic solzam navdajal ženski ponos in razganjal temne oblake, ki so se kopičili v njegovi duši. Zdelo se mu je vzvišena nad vsako sumnjo. Vsi njegovi strahovi so se mu zdeli spričo tega ponosa in te hrabrosti neosnovani. Izkušal je govoriti, jezik mu je bil težak.

»Prišli ste, ker ste vedeli, da vas ljubim — in ste...«

»Ker sem imela od vsega začetka zaupanje v vas, Alan Holt.«

»A vaš prihod mora imeti še kak drug vzrok,« je šilil vanjo.

»Dva vzroka,« je pritrdila. Solze so ji usahnile. Rdečica se je vrnila na njen obraz.

»Namreč?«

»Enega vam nikakor ne morem povedati. In če vam priznam drugega, me boste prezirali — o tem sem popolnoma prepričana.«

»Ali gre za Johna Grahama?«

»Da.« Pobesila je glavo. »John Graham je eden izmed vzrokov mojega prihoda.«

Njene dolge trepalnice so v tem trenutku privkrali zakrile oči. Za trenutek se je zdelo, kakor da jo je odločnost zapustila in kakor da se čuti prizadeto. A njeno lice je rdeč vzplamenelo, namestu da bi prebledelo, in ko ga je spet pogledala, je goril v njenih očeh svetel ogenj.

»Da, John Graham,« je ponovila. »Tisti, ki ga sovražite in ki ga hočete ubiti.«

Počasi se je obrnil k vratom. »Takoj po obedu pojdem v predgorje, črede pregledovat,« je dejal. »In vi — ste tu dobro došli.«

Videl je, kako je naglo zasopla, med tem ko se je on za trenutek ustavil pri vratih. V njenem obrazu je vzdrgetalo nekaj, česar ni bil še nikoli opazil. Njene oči so se zasvetile z novim bleskom.

»Hvala vam, Alan Holt!« je tiho vzkliznila. »Oh, hvala vam!«

Cene malim oglašom

Zenitve in dopisovanja, vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja, vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kama,« »Auto-motor,« »Kaplja,« »V napre,« »Posesta,« »Lokalni,« »Stanovalni,« »Stroji,« »Vrednoti,« »Informacije,« »Živali,« »Obični,« »Lese,« ter pod rubrikama »Trgovski potniki,« in »Zastopniki,« če se z oglašom nudi zasluge, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod temi rubrikama išče zasluge ali službe, plača za

Malim oglašom

3 Din v znamkah

Za odgovor

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 5.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglaših po 1 Din za besedo na Din 15.—

Vse pristojbine za male oglašje je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pismu obenem z naročilom.

Uzrobo dobi

Vaša beseda 50 par. za besedo ali za šifro na 3 Din (1)

Bogati postanete

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Prodajalce

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Vajenke za trgovino

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Upokoje

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Blagajničar

na malo več časa. Posreduje Ljubljana, posreduje 60. Znanost 1. 2537-1

Prosta vožnja za lipski sejem:
Lipski pomladanski sejem 1932:

Natančnejši pogoji se dobe pri vodilnih potovalnih pisarnah in pri častnem zastopniku:
ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA, Dvořakova 3.
Vzorec sejem od 6. do 12. marca. Veliki tehnični in gradbeni sejem od 6. do 13. marca. Tekstilni sejem od 6. do 9. marca. Sportne potrebščine in pohištveni sejem od 6. do 10. marca.

LEPO OPSRJE

dosežete z preparatom »JOLIFEMME« prof. dr. med. Biera. Preparat je naraven, z zunanjim uporabo.

PRI NERAZVITIH OPSRSJIH
t. j. v razvoju zastalosti in upadli pri. povzročeni po oslabljenju vseh telesnih ali dojenja. dosežete že v 4-6 tednih njih popolno in normalno obliko, ne da pri tem ojačate telo in boka. Uspeh se pokaže po prvi uporabi. Garnitura Din 135.—.

PRI UPADLEM, MEHKEM OPSRSJU
dosežete z preparatom »Juno« že v nekaj tednih prvotno elastičnost in čvrstost. Preparat sta priznala ocenila in priporočila dr. med. Funke in dr. med. H. Majer. Dr. med. Funke piše: »Vaš »Juno« je brezprimerno sredstvo za jasnje ženskih prs.« Garnitura Din 70.—.

Originalne preparate SCHRODER-SCHENKE razpoložijo po povzetju (poština Din 12.—) ali proti vplačilu vnaprej (poština Din 6.—) za Jugoslavijo samo »OMNIA«, odd. 1-3, Zagreb, Draškovičeva 27.

Zahtevajte brezplačni ilustrirani cenik!

Pazite na potvorbe! Originalni Schröder-Schenke preparati uživajo že 35-letni svetovni sloves, licenčni zastopniki v vseh večjih krajih.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlova cesta št. 4. Ceniki franco.

13. — 20. MARCA 1932.

Mednarodni velesejem V PRAGI

Svetovni VELESEJEM, na katerem so zastopani narodi in države. — Znižana vožnja za brzovlake in navadne vlake: Jugoslavija 25 %, Čehoslovaška 33 %, Avstrija 25 %.

Pojasnila in legitimacije daje: Aloma Company, Aleksandrova cesta 2; Čehoslovaški konzulat; Putnik, Dunajska cesta. 2407

Javna zahvala.

Podpisani se v svojem in v imenu svoje soproge najiskrenejše zahvaljujem velenjenemu gospodu dr. Vinku Červinku, okroglenemu zdravniku na Polzeli v Savinjski dolini, ki je z vso požrtvovalno vlogo, veliko zdravniško znanostjo in izredno vestnostjo popolnoma ozdravil mojo težko bolno soprogo. 2431

Priporočam ga v takem slučaju vsakomur najtopleje.

Letuš, dne 20. februarja 1932.

AD. SULZER, trgovec,
Letuš, Savinjska dolina.

Nenadomestljivi svetovalec

v denarnih zadevah, trgovskih poslih, pravnih, pri spekulacijah, obolenjih, odločitvi poklica, pred potovanjem, vlaganjem prenosil, sploh v vseh življenjskih okoliščinah je edino le točno odgovarjajoči izum »PREROK«. — Cena izvodu Din 30.—, po povzetju ali proti gotovini. Ako ne ugađa, se vrne denar. — Naročite takoj, dokler zaloga ne pade. 2446

ZALOŽNIŠTVO »PREROK«, LJUBLJANA VII.

Prostovoljna sodna dražba hiš in tovarne

V četrtek, dne 3. marca 1932 ob 4. uri popoldne vrši se v pisarni notarja dr. Kuharja, Kolodvorska ulica št. 3, prostovoljna sodna dražba nepremičnin vpisanih pod vlož. št. 13 k. o. Poljansko predmestje, obstoječih iz hiš št. 2 in 4 Lončarska steza, dveh travnikov in tovarne.

Izključna cena znaša 500.000 Din. Vadij 50.000 Din. Vknjiženim upnikom so njihove pravice pridržane. Dražbeni pogoji s pojasnili na vpogled pri sodnem poverjeniku.

V Ljubljani, dne 8. februarja 1932. 2401

DR. KUHAJ ANDREJ, notar
kot sodni poverjenik.

GOSPE

ne mučite se pri ponehanju perode in motnjah.

Skrbi vas reši takoj lagodno, brez ovire v poklicu samo moj, pristen nedosegljiv, v vsakem primeru zagameno učinkujoč PERIODOLIN po prof. dr. Larryju.

Znamka z zakonom zaščiteni, ki se je že v tisočih slučajih obnesla. Celo v starih trdovratnih slučajih ni odrekla. Radi svojega svojevrstnega presenetljivega uspeha ga smatrajo tudi strokovnjaki kot najboljši in najmočnejše sredstvo. Kot pošteno sredstvo ne spekulira z ženskimi težavami, temveč učinkuje po številnih priznanjih naravnost čudovito. Tisoči zahvalnic za uspešen učinek.

Ni nič boljšega. Ne dajte se premetiti od dvomljivih slabih potvor! Posvetite meni svoje zaupanje, po kratkem času boste zopet srečni in brez skrbi. Za uspeh in neškodljivost prevzemam polno zamstvo, sicer vrnem denar. Cena 90 Din, močnejši Din 150, za stare motnje in močne narave Din 180. Diskretno, brez navedbe vsebine dobavlja samo

Ord. damski institut W. H. Olxwidt

Laboratorij Praga XIII., Vrsovice, Ruska 12, V, pošt. pred. 12. 103

Inserat izstrižite in spravite!

ZDRAVNIKOM

in ZOBOZDRAVNIKOM, ki bi se etabrirali v Vidmu - Krškem, je naprodaj moderna VILA s 6 sobami, kopalnico W. C., vrtom, parkom i. t. d. Interesenti naj izvolijo poslati svojo adresu na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9, pod »Br. 29386.

Zobozdravnik

M. U. Dr. Alojzij Krautberger
se je preselil

in ordinira odslej v palači Pokojninskega zavoda, vis-a-vis Delavske zbornice, Vrvarska ulica št. 2, blizu kolodvora, v CELJU. 2340

Obupane ženske!

NE BOJTE SE, ČE IZOSTANE
MENSTRUACIJA!

Vam prinaša pri poskodbah in izostanku mesečnega perila perijole. Ingredienca s preizkuseno, tisočkrat priporočeno, zanesljivo učinkujočo sredstvo, ki ni odvisno od tudi ne v najtežjih in trdovratnejših slučajih v nosečnosti in drugimi sredstvi, ki niso učinkovale. Prof. dr. Rettha »EROSEA«, ki ugodno učinkuje, ne da bi morali svoje poslovanje prekiniti, že po nekaj urah Din 70, za staro poskodbu Din 100, za odporne ženske Din 150, dvojno za staro poskodbu in odporne ženske Din 260. Uspeh zagameno, sicer vrnem denar! Tisoči žen potrjujejo nagel in zanesljiv uspeh tega sredstva, kakor tudi povračujoče se zadovoljstvo. Diskretna pošiljatev po pošti.

Havelkova ordinacijski laboratorij

Praha-Nusle, Rožetčeva ul. 10. J. 54. Pošt. sešranka št. 17, CSR.

DIREKTO IZ
TVORNICE
izredno poceni

Violine od Din 63
Mandoline • 129
Gitar • 169

Ročne harmonike 69
KROMATIČNE HARMONIKE,
HAVAJSKE GITARE LTD.

Zahtevajte brezplačni cenik!
CENIK:

HEINEL-HEROLD
MARIBOR št. 101

Telefon 2059

PREMOG
suha drva

Pogačnik, Bohoričeva
št. 5.

Najnoveša služinska pa-
teta železna zelo prakti-
čna slojiva postelja s
tapetiranim madracom -
praktična za vsako hišo,
nove, za potujoče oso-
be in nočne službe. Sta-
ne Din 300.—. Razpolo-
žiam poštom in fizični-
com po povzetju.

Lesena služinska pa-
teta zelo praktična sloj-
iva postelja s tapetira-
nim madracom. — Stane
Din 280.—.

spaljni
poten
stane

Din 1300

Liegestuhl praktičan za
ležanje in sedenje. Sta-
ne Din 150.—.

Po tem imam čisto žo-
hano perje kg po Din
48.— čisto belo gosje
kg po Din 130.— in čisti
pub kg po Din 250.—.

L. BROŽIČ, ZAGREB
Ilica št. 111.

Prijatelj perila

**Sidro
MERIMA**
1839

SVINJSKE MASTI

debele soljene slanin, debele prekajene slanin, tenki mesnati hamburger, sušeno meso, sestoječe iz: šunke, kareja, klobasic itd., vse zagameno prima domače blago, razpošiljam počenši od 25 kg po povzetju po najnižjih dnevnih cenah tt.

ŠIMO S. WEISS, Osijek

Desatičina ulica 11. 2426

Na prodaj

je iz proste roke trg. zaloga vsakovrstne železnine v konkurzni masi J. PFEIFER, Kranj. Proda se en bloc ali po partijah. Ponudbe na upravnika mase dr. Zenko Fr., odvetnika v Kranju, do 29. II. 1932. 2358

GLASBILA

več vrst pri največji domači odpremi trditi

violine od 88
Din dalje, gi-
tare od 179 Din
dalje, mandoli-
ne od 125 Din
dalje, tambure
od 90 Din da-
lje, ročne har-
monike od 84
Din dalje. —
Zahtevajte ta-
koj brezplačni
KATALOG
s poukom!

F. SCHNEIDER

Zagreb, Nikoličeva 12. Proizvod glasbil.

PETROLEJ

dvakrat rafiniran na
sodčke po kg Din 6 30

BENZIN lahek 6'90
ranzito kg

v sodih kupca 10 para ceneje.

IVAN PENIČ D. D.
ZAGREB

Športashi

pred-, med in po naporu
uporabljajte

**„VALDA“
pastilje.**

Vi bode v Vaših uspe-
hah iznenadeni. Dobite jih
v vseh lekarnah in dro-
gerijah. Zahtevajte samo
pristne

„VALDA“

v originalnih škatlicah
z naslovom

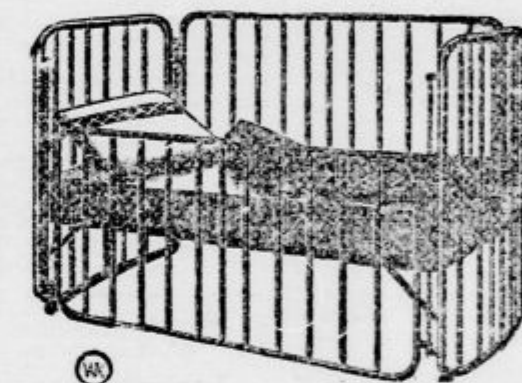
„VALDA“

JOUGURT!

Bolgarsko kisl mleko, vedno sveže, se
po naročilu dostavlja tudi na dom ali ka-
morkoli, v manjšem ali večjem številu (V
večjem številu popust!)

Istotako razpoložijo tudi sladko (pasteri-
zirano) mleko liter à Din 2.50.

MLEKARNA, DUNAJSKA CESTA 17
(Poleg kavarnе »Evropa«.)

MODEL 1932

Otroška postelja iz jeklenih ce-
vi belo emailirana s žičnim
vloškom velikost 70x140 cm
Din 1000.— franco vsaka že-
lezniška postaja. Pripadajoča
posteljina po najnižjih dnev-
nih cenah. 367

„WEKA“ MARIBOR št. 9

HOTELIRJI!

Nudi se vam ugodna prilika, da vzamete v najem dobro
idoče renomirano hotelsko in kavarniško podjetje
»ESPLANADE« v Crikvenici, največjem in najbolj obiskanem
kopališču v Jugoslaviji.

Vprašanja in ponudbe na naslov: Zvonko Dračić, Crikve-
nica, Strossmayerjevo šetališče 52. 2450

Ali se hočete
svojega

revmatizma, protina

osvoboditi?

Trganje in zbadanje po udih in sklepih, oteklji udje, skrivljene roke in noge,
trganje, zbadanje in ščipanje po raznih delih telesa, pa tudi slabost oči so često
posledica revmatizma in bolečin v kosteh, katere je treba odpraviti, ker se sicer
bolečine še stopnjujejo.

Jaz vam nudim

zdravilno pijačo, ki razkrajja sečno
kislino, pospešuje izmenno snovi in
izločevanje, torej ne takozvano
univerzalno ali tajno zdravilo,
temveč izdelek, ki ga mati narava
sama nudi za blagor bolnega člo-
veštva.

DAM VSAKOMUR BREZPLAČNO POSKUŠNJO

Pišite mi takoj in dobili boste iz mojih v vseh državah obstoječih skladišč
povsem zastonj in franco poskušnjo zajedno s poučno razpravo. Sami se boste
uverili o neškodljivosti tega sredstva in njegovem naglem delovanju.

Poštno zbirno mesto:

AUGUST MÄRZKE, BERLIN, WILMERSDORF, Bruchsalerstrasse Nr. 5.
Abt. 235. 2400

PERJE

kokoše, purje, gosje,
naravno in s strojem
čiščeno, dobavlja v vsaki
množini

E. VAJDA, ČAKOVEC

Telefon številka
59. 4. 3. 60

RADIO

Oglejte si naše RADIO APARATE z vdelanim močnim zvočni-
kom, s priključkom na mrežo, za izmenični tok 110, 125, 150,
220 voltov in enakosmerni tok 150 voltov. Omare iz ameriškega
orehovega lesa, zelo lepo izdelane in prvostvorne kakovosti.

2 cevni aparat kompletno Din 1380.—
3 cevni aparat kompletno Din 1980.—
4 cevni aparat kompletno Din 3400.—

Ugodni plačilni pogoji. — Pri nakupu 20 % predplačila, ostanek
v osmih enakih mesečnih obrokih.

H. ŠUTTNER, LJUBLJANA 5
DUNAJSKA CESTA 1 b II.